

BULLETIN

2 / 13

ARCHITEKTURA

&

OBČANSKÉ
INICIATIVY

PANELOVÉ DVEŘE

TĚM, PRO KTERÉ DŮM
ZNAMENÁ MNOHEM VÍC

- široká paleta barev a vzorů
- velmi vysoká těsnost a tepelná izolace
 U_D do $0,7 \text{ W/m}^2\text{K}$
- čtyři varianty provedení na míru
potřebám zákazníků

- 2 Úvodník
- 2 Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

- 3 Vyhlášení Pocty ČKA 2013
- 3 Termíny Přehlídky diplomových prací 2013
- 4 Nová vizuální identita ČKA (Juračková, Janda, Straka)
- 6 Vzpomínka na architekta Jana Kozla
- 7 V čele Kanceláře ČKA stojí Vladimíra Těšitelová
- 7 Zapojte se do diskusí OTTA

SERVIS

- 8 Záštitu ČKA
- 10 Nové knihy (Czumalo)
- 10 Právní služby pro autorizované architektky
- 11 Jak postupovat při vzniku pojistné události z profesní zodpovědnosti architektů (Smrkovský)
- 11 Celoživotní profesní vzdělávání

OFICIÁLNÍ INFORMACE

- 12 Valná hromada České komory architektů (Juračková)
- 19 Usnesení XX. valné hromady ČKA
- 20 Česká komora architektů bude pokračovat v nově nastaveném směřování
- 20 Rozhodnutí orgánů ČKA v disciplinárních řízeních

LEGISLATIVA

- 21 Otázky a odpovědi (Faltusová)
- 22 Nové zákony a předpisy (Faltusová)
- 23 Přehled vybraných ČSN vydaných v prvním čtvrtletí roku 2013 (Kolomazník)

TÉMA

- 36 Občanské iniciativy & architektura (Juračková)
- 38 Samozvanci, ztroskotanci, diletanti, anebo teroristé? (Holubec)
- 39 Problém jako příležitost (Vodák)
- 40 Snaha o obnovení historické paměti (Vaca)
- 41 Bořit a ničit – jediná šance Brna (Hollan)
- 42 Riziko při plánování investice (Řežáb)
- 43 Územní rozvoj, volná ruka a populismus (Vilgus)
- 44 Účast veřejnosti je přirozená součást každého projektu (Cabrnochová)
- 46 Inspirovat se Vídní má smysl (Volf)
- 47 Cesta k demokratické radnici (Vích)
- 48 Lidová škola urbanismu (Vích)
- 49 Katedrála pro 21. století (Beneš, Ševčík)
- 52 Byrokratické stereotypy versus decentralizovaná dynamika (Slavík)
- 53 Událost, odcizení a město (Charvát)

SOUTĚŽE

- 58 Výsledky soutěží
- 65 Probíhající soutěže
- 67 Připravované soutěže

BULLETIN ČESKÉ KOMORY
ARCHITEKTŮ
oficiální čtvrtletník
autorizovaných architektů ČR

číslo 2/2013, ročník 20

Datum expedice
28. 6. 2013

Náklad
4300 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 257 532 287
www.cka.cc

Redakce
Mgr. Simona Juračková,
šéfredaktorka
Ing. Ludmila Cepáková a Kateřina
Staná, rubrika soutěže

Redakční rada
Ing. arch. Josef Panna
Ing. arch. MgA. Petr Janda
Ing. arch. Tomáš Vích
Ing. arch. Miroslav Holubec
PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek

Grafický design
Jakub Straka

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozesílán všem architektům
autorizovaným ČKA a investičním
odborům magistrátů a větších
měst.

Uzávěrka příštího čísla
16. 8. 2013

Upozornění

U inzerce a podepsaných článků
se redakce nemusí ztotožňovat
s obsahem. Pokud není uvedeno
jinak, obrázky pocházejí z archivu
autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení
na www.cka.cc.

Obálka
Plzeň 2013, referendum za
zrušení plánů na obchodní
centrum, autor: Daniel Soutner

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
nejprve děkuji všem, kteří se zúčastnili XX. valné hromady České komory architektů (a případně vydrželi do pozdních večerních hodin). Podrobnou informaci o průběhu valné hromady a jejich výsledcích naleznete v tomto vydání Bulletinu.

Co se týče prezentace vykonané práce, činnosti za uplynulý rok a výsledků valné hromady, dovolte mi stručné ohlédnutí. Před rokem jsem v rámci své kandidatury do představenstva za podstatné považoval především čtyři body:

- lepší komunikaci se členy a rozšíření služeb, které jim Komora poskytuje,
- zefektivnění fungování Kanceláře Komory,
- snahu o posílení prestiže ČKA a jejího jména na veřejnosti,
- pozitivní prosazování architektonických soutěží u všech potenciálních zadavatelů.

Co z uvedeného se nám podařilo?

- vyjednat výhodnější podmínky profesního pojištění a právních služeb,
- v rámci lepší komunikace členů Komory pořádat neformální setkání (OTTA, Architekti na jedné lodi, ples), zasílání nového elektronického zpravodaje, FB stránky,
- osobně za velmi podstatný považuji fakt, že hospodaření Komory je po letech konečně v reálném plusu (před i po zdanění),
- podařilo se nám zlepšovat komunikaci a práci s veřejností, o čemž svědčí i počet ohlasů v médiích,
- došlo ke zjevnému nárůstu počtu architektonických soutěží.

Z průběhu a výsledků valné hromady za podstatné považuji, že v rámci voleb do těles Komory došlo k posílení o nové výrazné osobnosti a že byly přijaty následující návrhy představenstva:

- koncepce činnosti ČKA a úsporný rozpočet,
- snížení členského příspěvku v ČKA pro architektky po prvním udělení autorizace,
- omezení funkčního období členů představenstva na dvě po sobě jdoucí volební období,
- používání hlasovacího zařízení na valné hromadě.
- za pozitivní považuji to, jak byla tato valná hromada organizačně připravena (za což patří díky především posílené sestavě zaměstnanců Kanceláře).

Přiznávám, že jsem lehce zklamán z úrovně diskuse, kdy na řadu podstatných témat nevyšel čas, a několik (převážně bývalých) funkcionářů Komory dokázalo zabrat hodiny času valné hromady marginálními tématy.

Vzhledem k tomu, že se podstatných a aktuálních témat, jako jsou strategie / koncepce Komory pro další období, bezpečná cena projekčních prací, zahraniční vztahy, architektonické přehledky, nechceme vzdát a protože diskusi nad těmito tématy považujeme za potřebnou, najdete v tomto čísle další termíny cyklu diskusních setkání OTTA (Otevřený think tank architektů).

Tématem tohoto čísla Bulletinu je činnost občanských sdružení. Doufám, že vás zaujme a možná i vyvolá reakce a diskusi. Zároveň máte v rukou jeden z výsledků soutěže na koncept nové vizuální identity ČKA: proběhla obsahová i vizuální proměna Bulletinu.

Přeji vám hezké léto a jako jistý bonus přijmete prosím i přiložené číslo časopisu Bel Mondo s tématy nejen architektonickými.

Josef Panna,
předseda ČKA

KANCELÁŘ ČESKÉ KOMORY
ARCHITEKTŮ

PRAHA
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
T +420 257 532 287
cka@cka.cc

úřední hodiny
po–čt: 8–16 h
út do 17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová
T +420 257 532 430
vladimira.tesitelova@cka.cc

manažerka komunikace,
šéfredaktorka Bulletinu ČKA,
tisková mluvčí
Mgr. Simona Juračková
T +420 257 532 287
M +420 702 035 234
simona.jurackova@cka.cc

členské příspěvky, účetnictví,
databáze, NF Arcus
Lenka Dytrychová
T +420 257 532 430
lenka.dytrychova@cka.cc

právní servis
Mgr. Eva Faltusová
T +420 257 532 287
eva.faltusova@cka.cc

informace a přihlášky k
autorizaci, správa databáze
členů, sekretář Dozorčí rady
a Autorizační rady ČKA
Milena Ondráková
T +420 257 532 186
M +420 607 700 745
milena.ondrakova@cka.cc

sekretář Stavovského soudu ČKA
Radka Kasalová
T +420 257 532 287
radka.kasalova@cka.cc

redaktorka webových stránek,
komunikace se zahraničím
Ing. Kateřina Folprechtová
T +420 257 532 287
katerina.folprechtova@cka.cc

produkce a organizace akcí ČKA,
marketing
Mgr. Adam Švejda
T +420 257 535 034
adam.svejda@cka.cc

projekt CEC5
Mgr. MgA. Dita Pavelková
T +420 257 532 430
dita.pavelkova@cka.cc

BRNO
Česká 19/21, 602 00 Brno
T +420 542 211 809

soutěže a veřejné zakázky
Ing. Ludmila Cepáková
ludmila.cepakova@cka.cc

celoživotní profesní vzdělávání
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cc

VÝZVA K NOMINOVÁNÍ OSOBNOSTÍ NA POCTU ČKA 2013

Česká komora architektů vyzývá odbornou veřejnost k podávání nominací na udělení Pocty ČKA 2013 významným osobnostem v oboru, které se svou prací i morálním kreditem výrazně zapsaly do moderní historie české architektury. Pocta je udělována žijícím architektům, teoretikům či pedagogům, ale může být rovněž udělena in memoriam.

Návrhy na nominaci k udělení Pocty ČKA mohou podávat všichni zástupci odborné veřejnosti: architekti, teoretici, kritici i historici architektury, spolky architektů, školy a fakulty architektury v České republice i jednotlivé orgány ČKA. Nominace musí obsahovat písemné odůvodnění v rozsahu minimálně 15 řádků, seznam nejvýznamnějších prací navržené osoby a jeden snímek významné realizace či studie.

Návrhy zasílejte na adresu simona.jurackova@cka.cc nebo poštou do sídla ČKA: Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1. Termín odevzdání návrhů je 30. září 2013.

O zavedení tradice Pocty rozhodlo v roce 2000 představenstvo ČKA s cílem ocenit mimořádné osobnosti na poli architektury. Osobnost, jíž by měla být Pocta ČKA udělena, vybírá odborná komise z došlých nominací. Složení komise schvaluje představenstvo ČKA.

Složení odborné komise Pocty ČKA 2013:

Michal Kohout
Petr Kratochvíl
Tomáš Pilař
Emil Prikryl
Marek J. Štěpán

TERMÍNY PRO PŘEHLÍDKU DIPLOMOVÝCH PRACÍ 2013

Už jen do 12. července do 15 hodin mohou čerství absolventi architektonických škol a oborů hlásit své práce do 14. ročníku Přehlídky diplomových prací. Práce je nutné doručit v předepsané formě spolu s přihláškou osobně nebo poštou do Kanceláře ČKA v Praze nebo Brně. Podrobnosti včetně informací o cenách a odměnách najdete na www.cka.cc nebo na www.diplomy.cz.

Slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen se uskuteční ve čtvrtek 26. září 2013 v pražských prostorách ČKA.

V porotě tentokrát zasednou

Martina Forejtová
Eva Jiříčná
Pavel Joba
Václav Králíček
Monika Mitisová

náhradníky jsou

Jakub Potůček
Cyril Říha
Martin Strakoš
Vladimír Vašut

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ Přihlásit Vyhledat English

OBJEVTE ARCHITEKTURU SPOLUPRACUJTE S ARCHITEKTEM VÝKON PROFESE KOMORA

SOUTĚŽE Vyhlásit soutěž

Soutěže
[Výsledky](#)
[Probíhající](#)
[Připravované](#)
[Uzavřené](#)
[Archív](#)
[Ze zahraničí](#)
[Neregulérní](#)

[Seznam architektů](#)
[Proč stavět s architektem](#)
[Než začnete stavět](#)
[Soukromý vyhlášvatel](#)
[Veřejný vyhlášvatel](#)

Česká komora architektů (ČKA) je samosprávním profesním sdružením. Byla zřízena zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, jako subjekt veřejného práva se sídlem v Praze

Výsledky

REALIZACE TRVALÉ EXPOZICE K DĚJINÁM NĚMČŮ V ČESKÝCH ZEMÍCH

CENTRUM HALOVÝCH SPORTŮ ČESKÉ BUDĚJOVICE

THINKARCH

Probíhající

MĚSTA BEZ SMOGU

Odevzdání návrhů
14.6.2013

ŘEŠENÍ VSTUPNÍHO PROSTORU BUDOVY ZŠ JASANOVÁ 2 A PŘÍLEHLÉ PROSTRANSTVÍ

Odevzdání návrhů
14.6.2013

KOSTELEC NAD ČERNÝMI LESY

Odevzdání návrhů
14.6.2013

Připravované

REVITALIZACE

NÁVRH URBANISTICKÉ

ŠPITÁLSKÝ VRCH A

Návrh webových stránek ČKA, stránka soutěže

NOVÁ VIZUÁLNÍ IDENTITA ČKA

V minulém čísle jsme vám představili dva vítězné návrhy soutěže na vizuální identitu České komory architektů. Po vyhlášení výsledků následovala série jednání, jejichž výsledkem bylo uzavření smlouvy a zahájení spolupráce s grafickým designérem Jakubem Strakou.

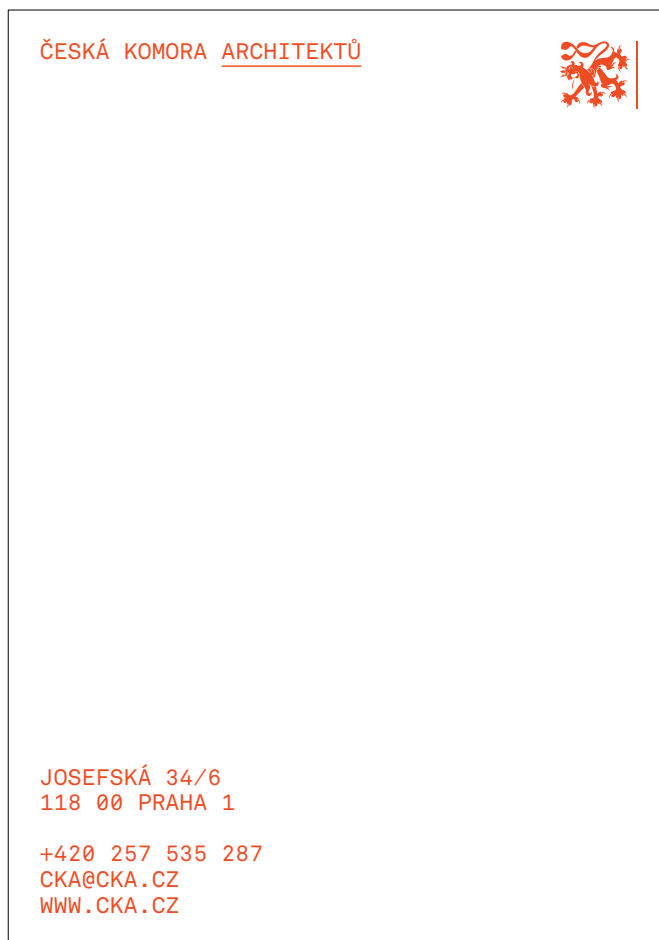
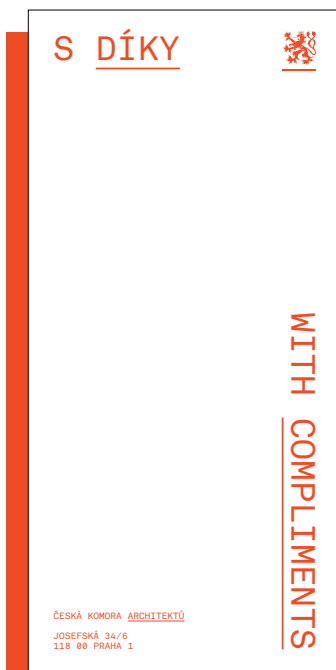
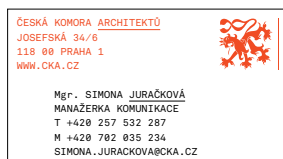
Jakub pracoval v Ostravě, Praze a Londýně, současnosti působí v Amsterdamu, kde i studoval. U jeho návrhu byla oceňována čistota a jednoduchost řešení, koncepčnost a práce s „prostorem“. Řešení je klasické, avšak reflektuje soudobé trendy.

V první fázi byl dopracován, respektive upraven soutěžní návrh: jednoduché typografické logo bylo po dlouhých debatách doplněno o symbol lva, podstata nebo význam vyjádřený podtržením se přesunul ze slova „komora“ na ke slovu „architektů“. Vybrána byla i doplňková barva – výrazná oranžovočervená. Připravená vizuální identita má prezentovat ČKA jako progresivní, avšak stabilní instituci, která si je vědoma své tradice, hodnot i významu, a současně nezůstává jen u vzpomínek.

Po upřesnění návrhu následovala tvorba základních aplikací, z nichž některé jste měli možnost vidět na dubnové valné hromadě: logo na flash disku, visačky zaměstnanců Kanceláře nebo jmenovky předsedajících. Souběžně s tím probíhaly práce na nové podobě (a obsahu) webových stránek Komory. Na základě Strategie ČKA na nich pracovala PS pro propagaci architektury, členové Kanceláře a přizvaný odborník na strukturování informací.

Dalším krokem byla práce na tiskovinách ČKA. Jako první přišel na řadu Bulletin ČKA, následovat bude Ročenka ČKA a další materiály. Těšíme se, že i ostatní aplikace dojdou finálního řešení a vy budete mít možnost se s nimi setkat při svých kontaktech s Komorou.

Mgr. Simona Juračková
manažerka komunikace
ČKA a šéfredaktorka
Bulletinu ČKA

Důvody pro změnu

Proč jste se jako pracovní skupina, respektive představenstvo pustili do kompletní změny vizuální prezentace ČKA?

Vzhled je součástí obsahu a indikuje kondici a charakter. Komora nemá být temná nazelenalá instituce, jak ji signalizoval dosavadní vizuální styl.

Jaká byla nejdůležitější kritéria pro formulaci zadání a výběr?

Šlo jednoduše o to, ukázat Komoru jako životaschopnou a živoucí, důstojně reprezentující architekturu a architektky. Cítím velkou úlevu, že se do soutěže přihlásil Jakub Straka a tuhý boj směřující k úspěšné realizaci nakonec vyhrál.

Co je cílem? Jak má Komora s pomocí nové vizuální identity vypadat?

Cílem změny je Komoru provzdušnit, okysličit a symbolicky otevřít. Doslova ukázat její světlé stránky a vykročit z přítmi. Po letech jízdy na neutrální a oděrcpávání ušetřeného benzínu z nádrže,

letech placeného poplácávání se po zádech a tajnosnubného usmívání se pod vousy přichází na řadu vnitřní očista, promítající se do změny tváře. Doufám, že se v tomto ohledu nový vizuální styl stane symbolickým a prosvětlí i nejzazší kouty, otevře dveře Komory a pustí architektky do společnosti.

MgA. Ing. arch. Petr Janda
člen představenstva
ČKA a předseda PS pro
propagaci architektury

Od soutěže k realizaci

Záměr, se kterým jsem vstupoval do soutěže, bylo navázání dialogu s Komorou. Samotná prezentace proto byla uchopena spíše jako otázka než odpověď.

Na začátku spolupráce bylo ohlédnutí se nad mým vstupem do soutěže, zhodnocení kladů a záporů samotného návrhu a nastínění cest, kudy je možno se posunout pro samotnou reali-

zaci. Soutěžní návrh nabízel mnoho řešení, proto bylo potřeba jej zjednodušit.

Základním kamenem identity je práce s prostorem jeho vyplňováním nebo skládáním a vyzdvižení toho, co je podstatné, podtržením. V aplikacích používáme základní logo a lva tak, aby vždy rámoval prostor konkrétního média (logo horizontálně, lev vertikálně).

Jakub Straka
autor vizuální identity ČKA

VZPOMÍNKA NA ARCHITEKTA JANA KOZLA

V pátek 24. května 2013 zemřel po dlouhé těžké nemoci Ing. arch. Jan Kozel (*2. 11. 1940), místopředseda Stavovského soudu České komory architektů.

Telekomunikační objekt v Českých Budějovicích, 1975

Zimní stadion v Praze-Holešovicích, 1985

Česká spořitelna v Písku, 1992

Ing. arch. Jan Kozel po absolvování Stavební fakulty ČVUT v Praze v roce 1963 působil v Pražském projektovém ústavu (PUDIS Praha), od roku 1967 pracoval spolu s Ing. arch. Karlem Koutským v Ateliéru Epsilon (Projektovém ústavu výstavby hlavního města Prahy – AA5), a to až do roku 1991, kdy se oba rozhodli osamostatnit a založit si své vlastní ateliéry.

V letech 1992–1997 byl Ing. arch. Jan Kozel předsedou Obce architektů. Od roku 2001 až do své smrti působil ve Stavovském soudu České komory architektů střídavě jako jeho člen a jako jeho předseda nebo místopředseda. Dle svých vlastních slov chápal práci v České komoře architektů jako splátku své profesi a samozřejmou službu svým kolegům.

Široké veřejnosti je Ing. arch. Jan Kozel znám jako autor a spoluautor českých zastupitelských úřadů, administrativních budov i dalších objektů. Z realizovaných staveb jmenujme alespoň některé: české zastupitelské úřady v Santiagu de Chile, Dillí či Bangladéši, SOS vesnička Doubí u Karlových Varů, telekomunikační objekt v Českých Budějovicích, poliklinika v Praze-Bohnicích, zimní stadion v Holešovicích, Česká spořitelna v Písku a SPŠ stavební v Praze 4.

Ing. arch. Jan Kozel získal mnoho významných ocenění, mezi jinými Čestné uznání Ministerstva kultury (EXPO 67 Montreal), Čestné uznání Ministerstva spojů (Telekomunikační objekt v Českých Budějovicích, 1975), Čestné uznání 5. pražského quadriennale (Laterna ma-

gika Praha, 1983), v minulém roce pak Ocenění za celoživotní dílo Grand Prix architektů 2012.

V ČELE KANCELÁŘE ČKA STOJÍ VLADIMÍRA TĚŠITELOVÁ

Od 3. června má Kancelář České komory architektů novou ředitelku. Na základě tříkolového výběrového řízení se jí stala Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová. Novou ředitelku schválilo na svém květnovém zasedání představenstvo ČKA.

Vladimíra Těšitelová vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a Vysokou školu mezinárodních vztahů a veřejné správy, obor mezinárodní vztahy se specializací na diplomatické služby. Do ČKA přišla ze Svazu zdravotních pojišťoven ČR, kde zastávala pozici výkonné tajemnice. Její předchozí zkušenosti zahrnují řízení cestovní kanceláře, řízení odboru cestovního ruchu Vojen-

ských lázeňských a rekreačních zařízení nebo řízení obchodního úseku Čedoku. Plynně vládne angličtinou a ruštinou, složila rovněž průvodcovské zkoušky a absolvovala sérii mediálních tréninků. Mezi její zájmy patří létání, plavání a literatura faktu.

ZAPOJTE SE DO DISKUSÍ OTTA

Po červnovém setkání nad tématem strategie ČKA se po prázdninách obrátíme k dalším důležitým oblastem výkonu profese architekta a věnujeme jim jednotlivá setkání pod hlavičkou OTTA – Otevřeného think tanku architektů. Pokud není uvedeno jinak, akce se konají v pražském sídle ČKA, Josefská 34/6. Z důvodu omezených kapacit prosím hlasejte svoji účast na adrese adam.svejda@ccka.cc nebo telefonicky na 257 532 285.

Rozdíly v praxi architekta mezi státy EU a ČR
5. září 2013, 16–18 h.
Garant: Pavel Martinek

ČKA se poslední rok aktivně zapojuje do aktivit v ACE (European Council of Architecture), z níž získává řadu inspirativních podnětů a informací, které pro nás mohou být do budoucna užitečné například v oblasti standardů výkonů nebo požadavků na úpravy legislativy. Zveme do diskuse také všechny architekty, kteří mají zkušenosti s vlastní projekční činností v zahraničí a jsou ochotni svými informacemi tuto akci obohatit.

Rekapitulace architektonických soutěží v roce 2012 – výměna zkušeností
22. října 2013, 16–18 h.
Garant a moderátor: Petr Lešek

V roce 2012 proběhlo nejvíce architektonických soutěží s doložkou regulérnosti od ČKA. Jaká z nich plynou poučení? Zváni jsou všichni porotci i organizátoři architektonických soutěží z roku 2012, aby se podělili o své zkušenosti, a také zástupce ministerstva pro místní rozvoj. Vítání jsou jak potenciální porotci, kteří si účast na akci mohou zanést do svého CV porotce, tak zástupci možných vyhlásovatelů.

Městský architekt
19. listopadu 2013, 16–18 h.
Garant a moderátor: Petr Lešek

Jaký je smysl městského architekta a jaká je náplň jeho práce? Má se jeho pozice vynucovat zákonně, nebo naopak ponechat rozhodnutí na samotných městech? Zváni jsou jak stávající, tak minulí městští architekti a zástupci měst, kde tato pozice funguje.

OTTA nabízí otevřenou platformu pro debaty nad profesními a společenskými otázkami, které s profesí architekta souvisejí. Pro jedno setkání je zvoleno konkrétní téma, uvozené vstupním příspěvkem, a následuje moderovaná diskuse. Výstupem jsou konkrétní náměty a doporučení pro směřování ČKA. Garantem platformy OTTA je člen představenstva Petr Lešek. Pro rok 2014 připravujeme témata Architektura a média a Participace obyvatel.

ZÁŠTITY ČKA

Česká komora architektů poskytuje v rámci odpovědnosti za výkon profese architektů a propagace stavební kultury záštitu akcím a činnostem, které souvisejí s odborným vzděláním, slouží k orientaci v odborných otázkách nebo se dotýkají problému legislativy, soutěží apod. Přinášíme vám informace o akcích, které Komora záštitou podpořila a které se uskuteční v následujícím období.

Fernando Menis, Magma Art and Congress, Tenerife

ARCHITECTURE WEEK PRAHA 2013

23. září–20. října 2013
Jiřský klášter Pražského hradu

Tématem letošního ročníku je architektonické dědictví a současná architektura v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu a jeho cílem je představit veřejnosti historické architektonické dědictví a porovnat jej se současnou architekturou. Akci připravuje společnost Czech Architecture Week a Správa Pražského hradu ve spolupráci s Českým dědictvím UNESCO a Národním památkovým ústavem. Záštitu festivalu poskytl prezident ČR pan Miloš Zeman.

V rámci výstav pořádaných v průběhu festivalu se představí architektura více než 30 českých, polských a slovenských měst, dále moderní a historická architektura čtyřiceti zemí a obrazem ukážeme všechny památky zapsané na seznam světového dědictví UNESCO (jedná se o 745 památek ze 157 zemí světa). Samozřejmě budou probíhat také přednášky, vernisáže, konference a další akce, na které jsou již návštěvníci festivalu zvyklí.

Součástí festivalu se letos stal nový výtvarný projekt Hravý architekt, jehož cílem je přiblížit dětem ze 3. a 4. tříd základních škol adekvátní formou historickou architekturu jejich města, naučit je, co je architektonické dědictví a proč je důležité se o ně zajímat a pečovat o ně. Úkolem dětí bude výtvarně ztvárnit vybrané architektonické památky jejich města. Nejlepší práce budou představeny v samostatné expozici na výstavě v Jiřském klášteře Pražského hradu. Za odměnu pak třídy, které se projektu zúčastnily, stráví den na Pražském hradě, kde pro ně bude připraven zajímavý program, dárčky, a především setkání s první dámou ČR paní Ivanou Zemanovou, která projektu poskytla svou záštitu. Projekt Hravý architekt se koná také pod záštitou České komory architektů a zúčastní se jej 680 dětí 21 základních škol z 21 měst celé České republiky.

VELETRH BYDLENÍ FOR INTERIOR 2013

26.–29. září 2013, 10–18 h.
PVA EXPO Praha

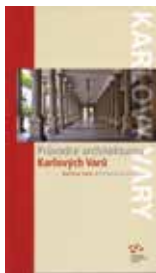
Loňský ročník navštívilo téměř třicet tisíc návštěvníků, kteří zde zhlédli expozice více než 400 domácích i zahraničních vystavovatelů, kteří na letňanském výstavišti prezentovali své novinky a kolekce. Pořadatelé věří, že se jim na tento úspěch letos podaří navázat a že se PVA EXPO PRAHA opět promění v báječné místo plné inspirace na zútulnění domova, ale také k nákupu dárků. Nabídka jednotlivých vystavovatelů je totiž více než pestrá. Veletrh FOR INTERIOR představí výrobce i prodejce klasického nábytku stejně jako vystavovatele nabízející luxusní a designové vybavení interiérů. Že domov tvoří nejen nám příjemné vybavení, ale také dekorace, které dotvářejí atmosféru celého bytu či domu, se mohou zájemci přesvědčit na dalším, souběžně probíhajícím veletrhu FOR DECOR&PRESENT. Ten je zaměřen na dekorace, sklo, stolování, bytové doplňky a textil. Nedílnou součástí budou rovněž novinky a trendy v oblasti dárkového a reklamního zboží. Trojlístek veletrhů uzavře FOR GASTRO & HOTEL, veletrh gastronomického zařízení a vybavení hotelů a restaurací. Soubor veletrhů opět obohatí zajímavý doprovodný program a soutěže.

www.forinterior.cz
www.fordecor.cz
www.for-gastro.cz

Igor Franić, Museum of Contemporary Art, Záhřeb

NOVÉ KNIHY

ZEMAN, Lubomír. Průvodce architekturou Karlových Varů
Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2012.
ISBN 978-80-87104-63-7

Karlovy Vary dosud nemají gruntovní umělecko-historickou monografii, čerstvě ale získaly seriózního průvodce zaměřeného na architekturu. Jeho autorem je renomovaný historik architektury Lubomír Zeman (připomeňme alespoň jeho monografii Architektura socialistického realismu v severozápadních Čechách z roku 2008). Knihu otevírá vstupní přehled historického, urbanistického a stavebního vývoje města, ilustrovaný historickými plány a vedutami. Jádro díla tvoří katalog rovných tří stovek významných staveb, jejichž výběr se neomezuje na historické centrum města, ale pokrývá celé území Velkých Karlových Varů, časově pak sahá od nejstarších staveb až do současnosti. Každá stavba je představena základními údaji (název, adresa, autorství, datace), fotografií (autory fotografií jsou sám Lubomír Zeman a Jan Prudík), někdy půdorysem, a stručnou charakteristikou, obsahující další cenné údaje. U významnějších staveb rozšiřuje katalogové heslo ještě obrazová příloha. Uživatelskou přívětivost zvyšují mapy, slovník architektů a stavitelů, bibliografie a rejstříky, pro zahraničního čtenáře paralelní české a anglické texty.

Průvodce architekturou Karlových Varů je už třetím svazkem jednotně koncipované řady. Otevřel ji v roce 2009 Průvodce architekturou Ostravy Martina Strakoše, následovaný v roce 2011 Průvodcem architekturou Opavy téhož autora. Díla výjimečná také tím, že široké obci zájemců o architekturu přímo předávají výsledky rozsáhlých vědeckých výzkumů. Národní památkový ústav se velkorysým rozšířením své publikační aktivity rychle zařadil mezi nakladatelské domy, jejichž produkci se zájemci o architekturu vyplatí bedlivě sledovat.

HNÍDKOVÁ, Vendula. Národní styl. Kultura a politika
Praha: Vysoká škola umělecko-průmyslová,
2013. ISBN 978-80-86863-62-7

Smyslem poznání minulosti je pochopení přítomnosti. Zdá se, že je ten pravý čas na výzkum, jehož výsledky předkládá kniha Národní styl. Poznání a pochopení snah o styl mladé československé republiky jsme dosud mnoho dlužni a odpovědi na otáz-

ky, které kladou, nemusejí zůstat v akademických horizontech. Obsáhlejší studii Venduly Hnídkové je předřazen výtečný kratší text Jindřicha Vybírala Národní identita a styl. Konstruování národní identity na příkladu české architektury 19. století. Druhý výstup výzkumu představuje stejnojmenná výstava v mezinárodní pražské Veletržní paláci (8. 3. 2013–2. 6. 2013), jejíž autorkou je rovněž Vendula Hnídková a instalaci dal podobu ateliér A1 architects.

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

PRÁVNÍ SLUŽBY PRO AUTORIZOVANÉ ARCHITEKTY

V rámci rozvíjení služeb pro autorizované architekty v oblasti externích služeb advokátních kanceláří podepsala ČKA smlouvy o spolupráci s vybranými kancelářemi, které se zabývají stavebním a autorským právem. V současné době se jedná o pět advokátních kanceláří, které poskytují své služby členům ČKA s výraznou slevou oproti běžným cenám:

AK Vyskočil, Kroslak a spol.
www.akvk.cz
Praha

AK Malíš Nevrkla Legal
www.mn-legal.eu
Praha

AK JUDr. Pavel Roubal
www.akroubal.cz
Plzeň

AK Schlesinger, Martének, advokáti, v. o. s.
www.martenek.cz
Brno

AK Jansa, Mokřý, Otevřel & partneři, v. o. s.
www.lawyer.cz
Moravskoslezský kraj

Základní pomoc v právní oblasti poskytuje autorizovaným osobám právní oddělení ČKA, a to bezplatně v rámci dvou hodin ročně. V případě potřeby dalších služeb právní oddělení na vyžádání sdělí podmínky smlouvy včetně cenového rozpětí služeb. Souběžně vás tímto vyzýváme, abyste nám posílali tipy na další kanceláře, se kterými máte dobrou zkušenost. Z pozice Komory s nimi dokážeme vyjednat výrazně výhodnější podmínky než jednotlivci. Tipy posílejte na eva.faltusova@cka.cc.

JAK POSTUPOVAT PŘI VZNIKU POJISTNÉ UDÁLOSTI Z PROFESNÍ ODPOVĚDNOSTI ARCHITEKTŮ

V průběhu každého roku se na nás obrátí desítky architektů se žádostí o radu a pomoc při řešení pojistné události, která byla způsobena při činnosti autorizovaného architekta.

Z pojištění se dají uplatnit náklady, které poškozený vynaloží kvůli chybě architekta a které by nikdy vynaložit nemusel, kdyby k pochybení nedošlo. Dojde tak ke zmenšení majetku poškozeného vlivem chyby architekta, což zakládá nárok na náhradu vzniklé škody.

Pokud vás kontaktuje investor s požadavkem na náhradu způsobené škody, je třeba se na nás ihned obrátit a domluvit se na správném postupu. V žádném případě nedoporučujeme podepisovat písemné uznání závazku vůči poškozenému, nebo dokonce škodu uhradit. V tomto případě se vystavujete riziku, že pojišťovna může při svém šetření dojít k závěru, že za škodu neodpovídáte nebo že prokazatelná výše škody je nižší, než uvádí poškozený, a v takovém případě buď nezaplatí škodu vůbec, nebo poskytne pouze plnění částečné. Doporučujeme poškozenému sdělit, že jste pro případ vzniklého pochybení pojištění a celou záležitost budete řešit prostřednictvím makléře s pojišťovnou. Ta posoudí správnost nároku poškozeného a následně – pokud je vše v pořádku – vyplatí poškozenému pojistné plnění. Na vás je pouze vyrovnání spoluúčasti. V případě, že se jedná o složitou škodu, může pojišťovna pověřit šetřením pojistné události naja-tého znalce, který vypracuje znalecký posudek, na jehož základě pojišťovna učiní konečné rozhodnutí.

Pokud se za vzniklou škodu necítíte být odpovědni, a poškozený se přesto domáhá uhrazení vzniklých nákladů a hrozí soudní spor, je nutné oznámit tuto záležitost pojišťovně jako potenciální škodu. Pojišťovna má možnost účastnit se případného soudního jednání jako vedlejší účastník. V tomto případě je nutné veškeré kroky konzultovat s právníky pojišťovny a postupovat v souladu s jejich radami.

Níže jsou uvedeny základní doklady, které pojišťovna vždy vyžaduje doložit při likvidaci pojistné události:

- vyplněný formulář „Oznámení pojistné události“ (zašleme na vyžádání e-mailem),
- písemné uplatnění nároku poškozeného na náhradu škody,
- doložení smluvního vztahu s poškozeným (smlouva o dílo, objednávka),
- vyčíslení vzniklé škody (položkový rozpočet na opravu, případně již faktury za opravu),
- fotodokumentace,
- písemné vyjádření architekta k odpovědnosti za škodu a k její výši,
- doklad o autorizaci architekta.

Petr Smrkovský
MARSH

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká komora architektů realizuje již dva roky program celoživotního profesního vzdělávání (CPV). Cílem programu je poskytnout architektům možnost dalšího rozvoje a zajistit tak kvalitnější podmínky pro realizaci jejich profesního vzdělávání. Účast v systému je dobrovolná a je založena na individuální volbě vzdělávacích aktivit.

Více o procesu CPV viz www.cka.cc nebo Bulletin ČKA 3/2011, s. 33, nebo 3/2009, s. 45–47.

Z akcí naplánovaných na červenec až září 2013 jsme pro vás udělali výběr, kompletní seznam je na webových stránkách Komory.

Energetická náročnost budov – základní principy

Centrum pasivního domu
10.–12. 7. 2013, Brno, 4 body, předepsáno

NEMETSCHEK Allplan 2013 – BASIC

NEMETSCHEK Allplan Česko, s. r. o.
18. 7. 2013, Praha, 2 body, předepsáno

Zajištění kvality u budov s téměř nulovou potřebou energie

Centrum pasivního domu
24.–26. 7. 2013, Brno, 4 body, předepsáno

NEMETSCHEK Allplan 2013 – ARCHITEKTURA

NEMETSCHEK Allplan Česko, s. r. o.
25. 7. 2013, Praha, 2 body, předepsáno

NEMETSCHEK Allplan 2013 – Vizualizace, prezentace, animace

NEMETSCHEK Allplan Česko, s. r. o.
1. 8. 2013, Praha, 2 body, předepsáno

Navrhování otopných soustav a větracích systémů do novostaveb

Centrum pasivního domu
7.–9. 8. 2013, Brno, 3 body, předepsáno

Energeticky efektivní rekonstrukce stávajících budov

Centrum pasivního domu
21.–23. 8. 2013, Brno, 4 body, předepsáno

BETON UNIVERSITY – Moderní trendy v betonu II – Betony pro dopravní stavby

Českomoravský beton, a. s.
11. 9. 2013, Brno, 2 body, předepsáno

Konstrukce balkónů a teras

Schönox, s. r. o.
25. 9. 2013, Hradec Králové, 2 body, předepsáno

BETON UNIVERSITY – Moderní trendy v betonu – Vodotěsné betony

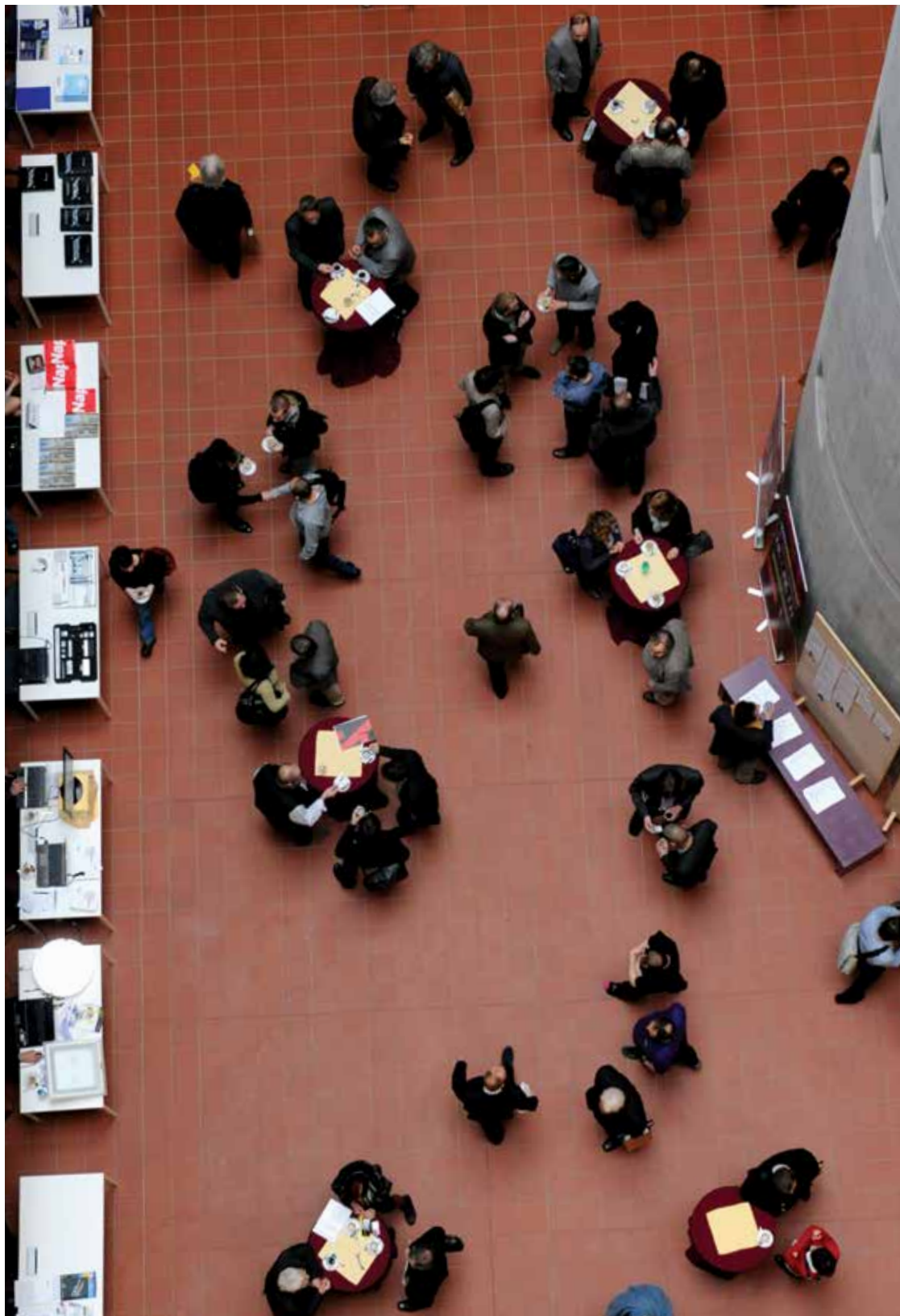
Českomoravský beton, a. s.
26. 9. 2013, Jihlava, 3 body, předepsáno

Transition CLUB – projektování pomocí BIM

Centrum pro podporu arch. a počítačové grafiky Morava, s. r. o.
26.–27. 9. 2013, Brno, 2 body, předepsáno

OPRAVA

V minulém čísle Bulletinu ČKA jsme na straně 21 publikovali fotografii revitalizace historického jádra města Slaný autora prof. Ing. arch. Jaroslava Sýkory, DrSc., která získala ocenění Stavba roku Středočeského kraje 2012. Nedopatřením se u fotografie objevil popisek s označením jiné oceněné realizace. Oběma autorům se omlouváme.

VALNÁ HROMADA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

Letošní valná hromada České komory architektů se konala v sobotu 20. dubna v budově Fakulty architektury Českého vysokého učení technického v Praze. Hlavními tématy diskuse se staly hospodaření Komory a připravované webové stránky v návaznosti na smysl a účel Komory. Krom toho se diskutovalo o soutěžích a zadávání veřejných zakázek nebo o mimořádně nízké ceně. Součástí valné hromady byly samozřejmě volby na třetinu pozic do samosprávních orgánů ČKA.

Doprovodný program

Na předvečer valné hromady připravila Kancelář ČKA doprovodný program určený pro autorizované architekty, kteří dorazili na valnou hromadu s předstihem. Program nabízel dvě varianty prohlídek staveb oceněných Grand Prix Architektů v letech 2011 a 2012. První z nich byl bytový dům s tělocvičnou, kterým osobně provádl jeho autor Ing. arch. Petr Burian. Ve dvou termínech se prohlídky zúčastnilo více než 30 zájemců. Druhá prohlídka zavedla účastníky na bastion u božích muk; osobně ji vedla spoluautorka projektu Ing. arch. Pavla Melková. Tato prohlídka byla doplněna drobným občerstvením, připraveným restaurací Bastion, která je nájemníkem objektu. Na skoro hodinové setkání dorazilo kolem 20 návštěvníků.

V návaznosti na prohlídky se na vysoké architektonické škole ARCHIP uskutečnila rovněž krátká prohlídka, která představila tuto mezinárodní školu architektury. Zde také proběhlo očekávané neformální setkání všech architektů. K hudbě zahrála DJka Johana Švarcová z dua Kazety, k pití byl vychlazený Heineken, který Komora získala jako dar od výrobce, a k zakousnutí bylo spoustu jídla z lokálního bistra KIDO. Dorazilo více než čtyřicet architektů a akce se velmi vydařila.

Zahájení

Oficiální jednání valné hromady zahájil předseda ČKA Josef Panna pár minut po desáté hodině. V úvodu přivítal hosty, mezi kterými byli 1. místopředseda ČKAIT Alois Materna, proděkan pro vědu a výzkum Fakulty architektury ČVUT Matuš Dulla, ředitel odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj Martin Tunka, vedoucí oddělení stavebnictví a stavebních surovin Ministerstva průmyslu a obchodu Petr Serafin a 1. náměstek primátora hlavního města Prahy Tomáš Hudeček.

Na úvod vystoupil náměstek Hudeček, který upozornil na zodpovědnost za rozvoj, urbanismus a územní plán. Svoji dosavadní spolupráci s urbanisty

a odborníky na rozvoj města, která začala před rokem a čtyřmi měsíci, označil za vynikající. Autorizovaní architekti, se kterými se setkal, podle něj dopředu zvažují možné střety zájmů a sami na ně upozorňují a jeho obavy, že budou prosazovat svoje zájmy, se nepotvrdily.

Jako další promluvil 1. místopředseda ČKAIT Alois Materna, který účastníky pozval na dvě akce pořádané v souvislosti s brněnskými Stavebními veletrhy a konferenci o šetrných stavbách, konanou 20. května, a popřál jim šťastnou ruku při volbě zástupců. Matuš Dulla z Fakulty architektury následně přivítal účastníky jménem děkana fakulty Zdeňka Zavřela, kterého současně omluvil.

Slova se poté opět ujal předseda ČKA Josef Panna a představil některé novinky letošní valné hromady: flash disk, který každý z účastníků získal při registraci a který obsahoval jak kompletní podklady pro jednání, tak i dvě poslední Ročenky architektury, které účastníkům věnovalo nakladatelství Prostor – architektura, interiér, design. Dále uvedl, že pro zrychlení zasedání a také pro větší přehlednost při sčítání hlasů bylo jako novinka pronajato hlasovací zařízení. Jako první se tedy – ještě pomocí aklamačních karet – hlasovalo o tom, zda účastníci valné hromady souhlasí s použitím tohoto elektronického zařízení. Pro byla většina přítomných.

Následně se hlasovalo o složení volební a mandátové komise (složení Jan Drahozal, David Mateáško, Michal Volf – předseda) a také o složení návrhové komise (složení Miroslav Holubec – předseda, Ladislav Lábus, Josef Patrný). V té době bylo v sále přítomno 172 hlasujících, celkový počet přítomných členů ČKA byl nakonec 249. Rovněž proběhlo schválení navrženého programu valné hromady a hlasování o předsedajících, kterými se stali předsedové samosprávních orgánů ČKA Josef Panna, Václav Šebek a Pavel Rada.

V 10.45 byly otevřeny kandidátní listiny a bylo vyhlášeno, že návrhy na kandidatury mohou být podávány do

14 hodin. Eva Faltusová z právního oddělení Kanceláře ČKA při té příležitosti připomněla definici termínu sídla ve vztahu k možnosti kandidatury. Později bylo odhlasováno, že se volební urny otevřou až po vystoupení posledního kandidáta.

Zprávy o činnosti orgánů ČKA

Všechny zprávy o činnosti jednotlivých orgánů, pracovních skupin, zpráva o hospodaření a další materiály byly všem k dispozici v Podkladech pro jednání valné hromady v tištěné i elektronické verzi a jsou ke stažení na webových stránkách Komory (www.cka.cc) v sekci Valná hromada.

Zpráva o činnosti představenstva

Činnost představenstva prezentoval předseda ČKA Josef Panna. Upozornil mimo jiné na problém výběru na základě nejnižších cen a v této souvislosti i na termín „bezpečná cena“, na který Komora upozorňuje, a uvedl, že jej považuje za důležitý bod v očekávané diskusi. Dalším podstatným tématem představenstva je propagace soutěže o návrh a její prosazení do legislativních norem, na čemž úzce spolupracuje s Ministerstvem pro místní rozvoj. Následujícím bodem bylo zlepšování služeb členům: byly podepsány rámcové smlouvy s advokátními kancelářemi na individuální právní služby pro autorizované architekty a vyjednáno plošné snížení výše plateb za profesní pojištění. Představení byli noví zaměstnanci Kanceláře: Simona Juračková na pozici manažerky komunikace a Adam Švejda jako organizátor akcí Komory. Předseda uvedl, že pro lepší informování členů vznikl elektronický zpravodaj a připravuje se nová podoba Bulletinu a Ročenky ČKA. Dále připomněl například sérii školení k novele stavebního zákona, první díl OTTA (Otevřený think tank architektů) na téma granty, ples ČKA, workshop na výběr zpracovatele územního plánu uspořádaný společně se Svazem měst a obcí ČR. Celá prezentace je k dispozici na webu Komory.

Každý z účastníků valné hromady obdržel vedle tištěných podkladů také usb disk s novým logem ČKA, obsahující elektronickou verzi podkladů pro jednání a dva ročníky Ročenky architektury.

Plnění usnesení valné hromady ČKA 2012

Celá zpráva o plnění loňských usnesení je v Podkladech pro jednání na s. 3. Předseda ČKA se zastavil u bodu 1.4 – založení obecně prospěšné společnosti společně s Obcí architektů za účelem společného pořádání Grand Prix architektury. Podrobně popsal průběh jednání se zástupci Obce architektů a bod uzavřel s tím, že představenstvo se po vyhodnocení rozhodlo s Obcí již dále v oblasti GPA nejednat, neboť návrhy ČKA zůstávají bez reakcí.

Zprávy o činnosti pracovních skupin

Dále předseda představil činnost jednotlivých pracovních skupin ČKA. V rámci toho vystoupil architekt Petr Lešek, předseda PS pro soutěže, se zprávou o architektonických soutěžích v uplynulém roce (v roce 2012 byl vyhlášen nejvyšší počet regulérních soutěží od vzniku ČKA) a s výzvou, aby architekti informovali pracovní skupinu o plánovaných investičních záměrech. Petr Janda, předseda PS pro propagaci architektury, představil řešení nových webových stránek Komory od grafického designéra Jakuba Straky. Na téma webových stránek ČKA se později rozběhla obsáhlá diskuse.

Zpráva o hospodaření

Předseda ČKA shrnul výsledky hospodaření za rok 2012. Celkové náklady v loňském roce dosáhly částky 21 037 310 Kč, celkové výnosy za stejné období činily 22 414 384 Kč. Ve výsledku tedy skončilo hospodaření ČKA v zisku ve výši 1 377 074 Kč. Předseda rovněž představil návrh rozpočtu na rok 2013.

Úkoly a priority pro období 2013–2014

Bylo uvedeno, že jejich návrh, který je myšlen jako podklad pro diskusi, se nachází v Podkladech pro jednání a že se k němu valná hromada vrátí právě v rámci času vyhrazeného pro diskusi.

Zpráva o činnosti dozorčí rady

Činnost dozorčí rady v uplynulém roce shrnul její předseda Pavel Rada. Shrnul počet a typy podání, kterými se tento orgán zabýval, a uvedl, že je nižší než v předchozích letech. Dále uvedl, že Komora se v uplynulém roce snažila uspořít náklady a efektivně využívat svěřené prostředky. Upozornil také na absenci místopředsedů v celém uplynulém období.

Zpráva o činnosti Stavovského soudu

Stavovský soud v uplynulém roce vedl 45 disciplinárních řízení, pravomocně bylo ukončeno do konce roku

2012 celkem 34 z nich. Předseda soudu Václav Šebek ve svém vystoupení shrnul jednotlivé typy disciplinárních a rozhodčích řízení.

Kandidáti do orgánů ČKA

Možnosti osobně se představit využilo 14 kandidátů z celkových 18 (František Křelina, Radim Václavík, Petr Velička, Radek Kolařík, Patrik Hoffmann – zprostředkovaně představen Pavlem Hniličkou, Milan Košar, Zdeněk Hölzel, Jaroslav Šafer, Petr Kordovský, Martin Rusina, Josef Kopečný, Václav Šebek, Petr Krejčí a Josef Vrana).

Následně bylo připomenuto, že do představenstva jsou voleni dva delegáti za Prahu, jeden za Čechy a jeden za Moravu a Slezsko. Do dozorčí rady je volen z každé oblasti jeden kandidát a do Stavovského soudu pak tři bez ohledu na příslušnost k regionu.

Diskuse

Představenstvo chtělo dát větší prostor k diskusi, jejímž moderátorem se stal Radek Kolařík. Podkladem pro ni se měl stát návrh strategicky významných témat, kterými by se Komora měla v následujícím období zabývat. V rámci představenstva ji připravil Pavel Hnilička a po komentování a schválení představenstvem se stala součástí podkladů pro jednání valné hromady (s. 40).

Diskuse se převážně orientovala na dva body: web ČKA a plánování rozpočtu. V oblasti rozpočtu se diskutovalo o výši daní, které ČKA platí, o vytváření rezervy a o konstruování rozpočtu z hlediska příjmů a výdajů, respektive výnosů a nákladů.

Ukázalo se, že i připravovaný nový web ČKA přitahuje hodně pozornosti. Hlavním tématem se stala prezentace jednotlivých architektů a jejich návrhů a realizací na stránkách Komory a obavy z komercializace Komory. Téma bylo vztaženo k samotnému účelu a poslání Komory, respektive jeho možným krajním polohám: na jedné straně Komora jako správce kulatých razítek, na straně druhé Komora jako propagátor architektury. Padla i vyhrčená interpretace „úřad versus obchod“. Opačným názorem, než že se jedná o komercializaci ČKA, bylo, že jde o službu všem členům. Bylo rovněž namítnuto, že rovnost je v tomto případě iluzorní.

Výsledkem dlouhé debaty bylo rozhodnutí, že bude připravena beta verze stránek přístupná autorizovaným osobám k připomínkování. Následně budou připomínky náležitě vypořádány. Toto rozhodnutí se propsalo i do závěrečného usnesení valné hromady.

Kromě uvedených témat v návaznosti na koncepční body architekti diskutovali o snaze prosadit povinný výkon autorského dozoru a rovněž

o prosazování výstavby novostaveb v památkových zónách pouze na základě architektonické soutěže. Jako důležitá byla vnímána i podpora boje s korupcí ve stavebnictví, novelizace profesních výkonů a standardů v souladu s novelou stavebního zákona a aktualizace výkonového a honorářového řádu v souladu se standardy.

Změny řádů

S ohledem na posunutí programu a délku diskuse probíhalo hlasování o změnách řádů až v podvečerních hodinách. Bylo projednáno a odhlasováno devět návrhů na změny profesních předpisů obsažených v Podkladech a dva návrhy podané na místě. Změny se týkaly snížení členského příspěvku ČKA pro architektky po prvním udělení autorizace na 3 tisíce korun na období tří let, upravovala se volba předsedů a místopředsedů v rámci samosprávních orgánů v reakci na patovou situaci, která nastala u voleb místopředsedů představenstva, v Soutěžním řádu se upřesnila průměrná výše cen a odměn u urbanistických soutěží. Dále bylo omezeno funkční období členů představenstva na dvě po sobě jdoucí volební období. Kompletní seznam změn a platné znění řádů je na webových stránkách Komory.

Výsledky voleb do orgánů ČKA

Do představenstva ČKA byli zvoleni: Radek Kolařík (za region Praha), Jaroslav Šafer (za region Praha), Radim Václavík (za region Morava a Slezsko) a Milan Košar (za region Čechy). V představenstvu dále setrvávají: Tomáš Bezpalec, Pavel Hnilička, Petr Janda, Ladislav Kuba, Petr Lešek, Josef Panna, Jan Sapák a Josef Smutný.

Do dozorčí rady ČKA byli zvoleni: Martin Rusina (za region Praha), Jana Kaštánková (za region Morava a Slezsko) a Miroslav Kopecký (za region Čechy). V dozorčí radě zůstávají: Pavel Rada, Miroslav Holubec, Jan Drahozal, David Mikulášek, Josef Patrný a Tomáš Vích.

Do Stavovského soudu byli zvoleni: Václav Šebek, Josef Vrana a Petr Krejčí. Ve Stavovském soudu zůstávají: Jan Kozel, Karel Doležel, Pavel Kopecký, David Mateáško, Milan Nytra a Martin Peterka.

Mgr. Simona Juračková

USNESENÍ XX. VALNÉ HROMADY ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ KONANÉ V PRAZE DNE 20. DUBNA 2013 NA FA ČVUT

1. VALNÁ HROMADA PROJEDNALA A SCHVÁLILA
- 1.1 návrh „Programu činnosti České komory architektů na roky 2013 až 2014“;
- 1.2 zprávu o hospodaření České komory architektů za rok 2012 včetně výroku auditora k hospodaření Komory za rok 2012;
2. VALNÁ HROMADA PROJEDNALA A BERE NA VĚDOMÍ
- 2.1 zprávy o činnosti orgánů Komory, a to:
- 2.1.1 „Zprávu o činnosti představenstva za rok 2012“;
- 2.1.2 „Zprávu o činnosti dozorčí rady za rok 2012“;
- 2.1.3 „Zprávu o činnosti Stavovského soudu za rok 2012“;
- 2.1.4 „Zprávu o činnosti autorizační rady za rok 2012“.
- 2.2 S výslovným souhlasem valné hromady schvaluje projednávání změn vnitřních řádů České komory architektů, a to dle číslování v podkladech pro jednání VH ČKA 2013:
- 2.2.1 Organizačního jednacího a volebního řádu ČKA dle bodů dle programu I.I.I, I.I.II, II.I.I a II.I.II s přijatým pozměňovacím návrhem,
- 2.2.2 Soutěžního řádu ČKA dle bodu programu I.I.I s přijatým pozměňovacím návrhem, I.I.II a II.I.I s přijatým pozměňovacím návrhem,
- 2.2.3 Jednacího řádu valné hromady ČKA dle bodu I.III.I s přijatým pozměňovacím návrhem a návrhů změny dle bodu přílohy III.I a III.II podaných na Valné hromadě,
- 2.2.4 Profesního a etického řádu ČKA dle bodu programu II.IV.I,
- schválené změny legislativních řádů ČKA tvoří nedílnou součást tohoto usnesení, příloha č. 2;
- 2.3 volbu do orgánů Komory na následující tříleté volební období, a to
- 2.3.1 dle protokolu o volbě vypracovaného volební komisí ve složení
Ing. arch. Michal Volf
Ing. arch. Jan Drahozal
MgA. David Mateáško
- opis protokolu je nedílnou součástí tohoto usnesení, příloha č. 1;
- 2.3.2 do představenstva byli zvoleni v pořadí podle obdržených hlasů
- 2.3.2.1 za Prahu:
Ing. arch. Radek Kolařík
(č. a. 00 517) s počtem hlasů 124 (na tříleté funkční období);
Ing. arch. Jaroslav Šafer
(č. a. 00 117) s počtem hlasů 105 (na tříleté funkční období);
- 2.3.2.2 za region Čechy:
Ing. arch. Milan Košař
(č. a. 00 265) s počtem hlasů 140 (na tříleté funkční období);
- 2.3.2.3 za region Morava:
Ing. arch. Radim Václavík
(č. a. 02 578), s počtem hlasů 124 (na tříleté funkční období);
- náhradníci
Ing. arch. Patrik Hoffman
(č. a. 03 673) za region Praha s počtem hlasů 91,
Ing. arch. Petr Kordovský
(č. a. 00 254) za region Praha s počtem hlasů 59,
Ing. arch. Zdeněk Hölzel
(č. a. 00 187) za region Praha s počtem hlasů 43,
Ing. Petr Velička
(č. a. 03 392) za region Morava s počtem hlasů 72,
Ing. arch. František Křelina
(č. a. 01 092) za region Čechy s počtem hlasů 55,
- v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;
- 2.3.3 do dozorčí rady byli zvoleni v pořadí podle obdržených hlasů
- 2.3.3.1 za Prahu:
Ing. arch., MgA. Martin Rusina
(č. a. 03 983) s počtem hlasů 119 (na tříleté funkční období);
- 2.3.3.2 za Čechy:
Ing. arch. Miroslav Kopecký
(č. a. 00 010) s počtem hlasů 82 (na tříleté funkční období);
- 2.3.3.3 za Moravu:
Ing. arch. Jana Kašánková
(č. a. 02 481) s počtem hlasů 176 (na tříleté funkční období);
- náhradníci
doc. Ing. arch. Zdeněk Jiran
(č. a. 00 255) za region Praha s počtem hlasů 95,
Ing. Josef Kopečný
(č. a. 01 728) za region Čechy s počtem hlasů 70,
- v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;
- 2.3.4 do Stavovského soudu byli zvoleni v pořadí podle obdržených hlasů
Ing. arch. Václav Šebek
(č. a. 00 009) s počtem hlasů 171,
Ing. arch. Josef Vrana
(č. a. 00 004) s počtem hlasů 129,
Ing. akad. arch. Petr Krejčí
(č. a. 00 578) s počtem hlasů 111;
- náhradníci
doc. Ing. Petr Kučera
(č. a. 01 723), s počtem hlasů 96,
- v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 Jednacího a volebního řádu valné hromady České komory architektů;
- 2.4 v souladu s ustanovením 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění, a v souladu s ustanovením § 4a, 4b Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA rozpočet České komory architektů pro rok 2013 jako vyrovnaný
v celkové výši výnosů	21 770 000 Kč,
v celkové výši nákladů	21 770 000 Kč.
3. VALNÁ HROMADA UKLÁDÁ
- 3.1 představenstvu, aby rozpočet byl stanovován na základě příjmů a výdajů, nikoliv na základě výnosů a nákladů;
- 3.2 představenstvu, aby se beta verze webu spustila, jak je připravena, avšak jen pro autorizované osoby. Zároveň VH zavazuje představenstvo, aby stanovilo datum pro podání připomínek a náležitě je vypořádalo.
- Zapsala návrhová komise ve složení
prof. Ing. arch. Ladislav Lábus
Ing. arch. Josef Patrný
Ing. arch. Miroslav Holubec
- V Praze dne 20. dubna 2013

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ BUDE POKRAČOVAT V NOVĚ NASTAVENÉM SMĚŘOVÁNÍ

Valná hromada a volební zasedání představenstva České komory architektů potvrdily dosavadní směřování Komory. Dvanáctičlenný sbor představenstva, po volbách na dubnové valné hromadě ČKA s obměněnou třetinou členů, zvolil ze svého středu předsedu ČKA, který Českou komoru architektů povede další rok. Podruhé po sobě se jím stal Josef Panna. Komora tak pod jeho vedením bude pokračovat v kurzu, který byl nastaven v předchozím roce.

XX. valná hromada České komory architektů, která jakožto nejvyšší orgán Komory každý rok obměňuje třetinu členů jednotlivých samosprávních orgánů ČKA, se uskutečnila v sobotu 20. dubna 2013 v budově Fakulty architektury ČVUT v Praze. Na zasedání dvanáctičlenného představenstva v novém složení byl v prvním kole volby zvolen předsedou ČKA třípětinovou většinou Josef Panna. Na pozici 1. místopředsedy byl zvolen Petr Lešek, 2. místopředsedou se stal Josef Smutný. Oba místopředsedové již v představenstvu zasedají třetím rokem, Josef Panna byl do představenstva zvolen před rokem, předtím působil jako předseda dozorčí rady.

Na svých pozicích byli potvrzeni i předseda dozorčí rady Pavel Rada a předseda Stavovského soudu Václav Šebek. Každého z nich čeká druhý rok na daném postu.

Valná hromada rovněž odsouhlasila plán činnosti a její směřování na příští rok. Komora tak bude dále rozvíjet svou pozici jako sdružení profesionálů, zaměří se na standardy profese, jejich aktualizaci a vydání, dále bude směřovat k tomu, stát se centrem vědění v oblasti architektury za pomoci pořádání specializovaných akcí jak pro architektonickou komunitu, tak pro veřejnost, nadále bude podporovat architekturu a stavební kulturu uváděním dobrých příkladů a propagací architektury jako tématu. Pokračovat bude i v rozvoji služeb pro členy, pozitivním prosazováním architektonických soutěží u všech potenciálních zadavatelů jako optimálního nástroje pro výběr projektanta nejen veřejných, ale i soukromých staveb.

„V loňském roce se nám povedlo lépe komunikovat se členy a rozšířit služby, které jim Komora poskytu-

je, zlepšit ekonomické fungování ČKA a dosáhnout plusového výsledku hospodaření a podílet se na podstatném zvýšení počtu architektonických soutěží. Tři hlavní priority pro následující rok jsou dokončení standardů profese, snahy o úpravy zákona o veřejných zakázkách, neboť zpracovatelé projektů se nyní dominantně vybírají pouze na základě nejnižší ceny, nikoli ceny a kvality, a další rozšiřování služeb členům České komory architektů,“ říká předseda ČKA Josef Panna.

Tisková zpráva ČKA
ze dne 6. května 2013

ROZHODNUTÍ ORGÁNŮ ČKA V DISCIPLINÁRNÍCH ŘÍZENÍCH – NYNÍ NA WEBU

Pro zvyšování právního povědomí autorizovaných architektů a informovanosti o výkladu vnitřních řádů bude ČKA publikovat rozhodnutí v disciplinárních řízeních, která považuje svým významem za zásadní, a dále rozhodnutí ve věcech, pro něž jsou disciplinární řízení vedena opakovaně. Rozhodnutí budou dostupná v sekci Stavovský soud.

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Řešení rozporů vzešlých z architektonické soutěže

V jakých případech lze podat návrh na zahájení rozhodčího řízení k ČKA? Je možné je souběžně vést před ÚOHS, nebo nikoliv, jak vyplývá z § 13 odst. 2 Soutěžního řádu?

Při řešení rozporů se postupuje dle § 13 soutěžního řádu ČKA, ovšem současně (jedná-li se o veřejnou zakázku dle zákona č. 137/2006 Sb.) též dle zákona o veřejných zakázkách. Ze skutečnosti, že v § 13 odst. 2 soutěžního řádu ČKA je uvedeno, že „... Pokud vyhlášovatel námítkám nevyhoví, uvědomí stěžovatele o možnosti podat návrh na zahájení rozhodčího řízení podle odst. 3 nebo o možnosti postupu podle ustanovení zvláštního postupu“, nelze dovozovat, že není možné postupovat oběma způsoby současně. Lze přisvědčit, že použitá formulace může vyznívat zavádějícím způsobem, nicméně správný výklad vyplývá ze skutečnosti, že zaprvé vnitřní řád ČKA nemůže omezit postup stanovený zákonem a zadruhé další ustanovení řádu implikují možnost podání návrhu na zahájení rozhodčího řízení za stanovených podmínek bez omezení. (Ustanovení § 13 odst. 3 SŘ jasně říká, za jakých podmínek může stěžovatel podat návrh na zahájení rozhodčího řízení. Nelze dovozovat, že by tento odstavec byl negován větou v odstavci 2.) Tomuto výkladu odpovídá též fakt, že způsoby přezkumu postupu zadavatele Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Stavovským soudem v rámci rozhodčího řízení jsou kvalitativně odlišné. ÚOHS postupuje v souladu se zákonem o veřejných zakázkách a přezkoumává úkony zadavatele. Stavovský soud vedle toho přezkoumává (formální) postup poroty (pro tento druh přezkumu chybí ÚOHS odborná způsobilost). Proto je souběh těchto procesů odůvodněný. Není navíc ani vyloučené, že skončí s odlišnými výsledky.

Záruční doba a trvání odpovědnosti za projekt

Plánuji ukončení výkonu profesně. Zajímá mě, zda si mám nadále hradit udržovací pojištění. Má právní poradkyně se domnívá, že to není třeba, neboť odpovědnost je omezena trváním záruční doby, kterou ve smlouvách mám standardně uvedenou na 3 roky.

Pojem „záruční doba“ je v souvislosti s výkonem profese autorizovaného architekta používán začasť nesprávně. Je třeba rozlišovat profesní odpovědnost stanovenou stavebním zákonem (v kombinaci se zákonem o výkonu povolání č. 360/1992 Sb.) a odpovědnost za záruku stanovenou smluvně, resp. obchodním zákoníkem. Dle § 159 odst. 2 stavebního zákona „Projektant odpovídá za správnost, celistvist, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů na životní prostředí...“. Tato odpovědnost je časově neomezená a neomezená. Skutečnost, že se ve smlouvě o dílo určí „záruční doba“, na tomto nemůže nic změnit. Záruční doba může omezit ručení za některé vlastnosti stavby, které jsou nad rámec zákonného vymezení v § 159. Pro případ ukončení výkonu profese tedy vždy doporučujeme doživotní hrazení udržovací pojistky, jež nejlépe zabezpečí architekta před možnými negativními důsledky, které by mohly v budoucnu nastat.

Kolaudace stavby provedené v šedesátých letech

Klient chce provést nástavbu na dům postavený v roce 1960. Stavební úřad nedohledal ke stavbě kolaudační rozhodnutí a tvrdí, že bez něj nástavbu nelze povolit.

Stavby povolené a dokončené za účinnosti zákona č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu, které však nebyly kolaudovány, dle účinných právních předpisů kolaudovat nelze. O stavbách pravomocně povolených přede dnem nabytí účinnosti současného stavebního zákona č. 183/2006 Sb. hovoří § 190 odst. 5 tohoto zákona, který uvádí, že „U staveb pravomocně povolených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se provede kolaudační řízení podle dosavadních právních předpisů“. Těmito se míní zákon č. 50/1976 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky. Tento předpis však kolaudaci staveb schválených za účinnosti předchozí úpravy (87/1958 Sb.) neumožňuje. Režim povolování staveb, stejně jako povolování trvalého užívání byl dle úpravy č. 87/1958 Sb. značně odlišný od úpravy v zákoně č. 50/1976 Sb. Kolaudace stavby je tedy v současné době prakticky vyloučena, neboť neexistuje právní předpis, na jehož základě

by k ní mohlo dojít. V této souvislosti lze aplikovat též ustanovení stavebního zákona § 125 odst. 2, který uvádí, že „Nejsou-li zachovány doklady, z nichž by bylo možné zjistit účel, pro který byla stavba povolena, platí, že stavba je určena k účelu, pro který je svým stavebně technickým uspořádáním vybavená. Jestliže vybavení stavby vyhovuje několika účelům, má se za to, že stavba je určena k účelu, ke kterému se užívá bez závad“.

Předložení pasportu stávajícího stavu by pro stavební úřad mělo být za účelem ověření výchozího stavu dostačující.

K možnosti zastupitelstva města ovlivňovat proces umisťování staveb na svém území

Jako obec nemáme vlastní stavební úřad, vykonává jej pro nás spádový úřad příslušné obce s rozšířenou působností. Ten má ustanoveného hlavního architekta, jehož vyjádření ohledně estetických otázek téměř bezvýhradně přijímá. Jelikož se s těmito vyjádřeními začasť neztotožňujeme, chceme vědět, jak se můžeme jako obec bránit. Je možné zřídit podobnou funkci pro naše správní území?

Výkon činnosti stavebního úřadu patří do oblasti přeneseného výkonu státní správy. Ani příslušná obec s rozšířenou působností ho tedy nevykonává „sama za sebe“. Náležitosti funkce hlavního architekta nejsou obsahem žádného právního předpisu, a záleží tedy do značné míry na organizaci stavebního úřadu resp. obce, jak jeho postavení v rámci organizační struktury vymezí. Ať je však definováno jakkoliv, představa, že si Vaše obec zřídí „konkurující“ funkci, není reálná, jelikož chybí zákonné zmocnění, na základě něhož by něco podobného bylo možné. Možnost zapojení obce bez vlastního stavebního úřadu do rozhodování o vlastní podobě je zejména dvojí, a to jednak prostřednictvím vydání územně plánovací dokumentace (územního či regulačního plánu), nebo účastenstvím v územním řízení. Soulad s ÚPD je předmětem posouzení v územním řízení a záměr, který je s ní v rozporu, nemůže být povolen. Další možností je aktivní a kvalifikovaná účast obce v územním řízení. Obec, na jejímž místě se záměr umisťuje, je vždy účastníkem územního řízení a má možnost podávat

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

v průběhu námítky a posléze odvolání. Bude-li tuto činnost provádět erudovaně (své námítky vhodně odůvodňovat), zvyšuje tím šanci, že budou brány v potaz, a vytvoří si v rámci územního řízení respektované postavení.

K povinnosti zřídit věcné břemeno pro přístup ke stavbě

K přístupu na pozemek, na kterém plánují stavět, potřebuji částečně užít pozemek souseda. Potřebuji k povolení stavby jeho souhlas?

Dle § 23 vyhlášky č. 501/2006 Sb. se stavby umísťují tak, aby bylo možné jejich napojení na pozemní komunikace. Obdobný požadavek obsahuje též požární vyhláška č. 23/2008 Sb. Je-li účelová komunikace zajišťující splnění tohoto požadavku ve vlastnictví, je nutno založit právo užívání předmětné komunikace věcným břemenem vloženým do katastru nemovitostí. Pouze tak se dá předejít situaci, že v případě změny vlastnictví dotčeného pozemku změní nový vlastník názor a stavbu odřízne pouhou výpovědí smlouvy. Pro územní řízení postačuje předložení smlouvy o smlouvě budoucí, jejímž obsahem je povinnost věcné břemeno zřídit. V této souvislosti je třeba připomenout též skutečnost, že zajištění přístupu k nemovitosti je tzv. vyvlastňovacím titulem, a to v souladu s § 170 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., který uvádí, že „*právo k pozemku nebo stavbě lze odejmout nebo omezit též k vytvoření podmíněk pro nezbytný přístup, řádné užívání stavby nebo příjezd k pozemku nebo stavbě*“.

Mgr. Eva Faltusová

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 25. 2. 2013 do 10. 5. 2013 upozorňujeme zejména na:

zákon č. 100/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

zákon č. 101/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů,

zákon č. 69/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,

zákon č. 68/2013 Sb., o změně právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost a o změně zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

vyhlášku MŽP č. 93/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů,

vyhlášku MMR č. 63/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření,

vyhlášku MMR č. 62/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb.

vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb. Vyhláška je účinná od 29. března 2013. Vyhláška stanoví rozsah a obsah projektové dokumentace pro vybrané ohlašované stavby, projektové dokumentace pro stavební řízení, dokumentace pro provádění stavby a dokumentace skutečného provedení stavby, náležitosti bouracích prací, obsahové náležitosti stavebního deníku, jednoduchého záznamu o stavbě a způsob jejich vedení. Jak jsme již informovali, je časový přechod na novou právní úpravu řešen přechodným ustanovením, dle něhož u staveb, pro které byla dokumentace nebo projektová dokumentace zpracována přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, tj. 15. března, a současně byla stavebnímu úřadu předložena do 31. prosince 2014, postupuje podle dosavadní právní úpravy. Ve stejný den byla pod č. 63/2013 Sb. zveřejněna další očekávaná vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 503/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona o územním řízení, veřejnoprávní smlouvě a územním opatření. Novela rozšiřuje rozsah vyhlášky č. 503/2006 Sb. o celý obsah z vyhlášky č. 526/2006 Sb., která se novelou zrušuje.

Znění obou vyhlášek je k dispozici na webu ČKA v sekci Legislativa, vyhlášky.

Mgr. Eva Faltusová

Dne 14. března 2013 byla zveřejněna ve Sbírce zákonů pod číslem 62/2013 Sb. vyhláška, kterou se mění

PŘEHLED VYBRANÝCH ČSN VYDANÝCH V PRVNÍM ČTVRTLETÍ ROKU 2013

Nové české technické normy týkající se energetických auditů, výtahů, udržitelnosti staveb – environmentálních prohlášení o produktu (EPD), ochrany před bleskem, hygienických zařízení a šaten, projektování polních cest, pevných kovových žebříků pro stavby, vnitřních vodovodů a názvosloví těsnících hmot.

ČSN EN 16247-1 (01 1505)

Energetické audity – Část

1: Obecné požadavky

Vydání: Leden 2013

Tato evropská norma specifikuje požadavky, společnou metodiku a výstupy pro energetické audity. Je použitelná pro všechny formy podniků a organizací, pro všechny druhy energie a využívání energie, s výjimkou soukromých rodinných domů. Zahnuje obecné požadavky pro všechny energetické audity. Specifické požadavky na energetický audit budou doplňovat obecné požadavky v oddělených částech věnovaných energetickým auditům pro budovy, průmyslové procesy a dopravu.

ČSN ISO 4190-1 (27 4315)

Zřizování výtahů – Část 1:

Výtahy třídy I, II, III a VI

Vydání: Leden 2013

Tato česká technická norma stanovuje potřebné rozměry pro zřizování výtahů pro dopravu osob třídy I, II, III a VI. Tyto rozměry odpovídají požadavkům na zařízení. Tato část ISO 4190 platí pro nové výtahy bez ohledu na druh pohonu s klesací s jedním vstupem zřízené v nových budovách. Je také použitelná pro zřizování výtahu v existující budově. Nevztahuje se na výtahy s rychlostí větší než 6,0 m/s. Tato norma nahrazuje ČSN ISO 4190-1 z ledna 2005.

ČSN EN 15804 (73 0912)

Udržitelnost staveb –

Environmentální prohlášení

o produktu – Základní pravidla

pro produktovou kategorii

stavebních produktů

Vydání: Leden 2013

Tato evropská norma poskytuje základní pravidla produktové kategorie (product category rules; PCR) pro environmentální prohlášení o produktu (EPD) pro jakýkoliv stavební výrobek a stavební službu. EPD sděluje ověřitelné, přesné a nezávadějící environmentální informace o produktech a jejich použití, čímž podporuje vědecky podložený, spravedlivý výběr a stimuluje potenciál pro tržně orientované neustálé environmentální zlepšování. Informace z EPD jsou pre-

zentovány v informačních modulech, které umožňují snadnou organizaci a prezentaci souborů dat v průběhu celého životního cyklu produktu. Tato norma nepopisuje pravidla pro použití EPD při posuzování budov.

ČSN EN 62305-2 ed. 2 (34

1390) Ochrana před bleskem

– Část 2: Řízení rizika

Vydání: Únor 2013

Tato část EN 62305 platí pro ocenění rizika u staveb způsobeného úderu blesku do země. Jejím účelem je poskytnout postup pro vyhodnocení takového rizika. Jakmile je vybrána horní přípustná mez rizika, umožňuje tento postup volbu vhodných ochranných opatření, která se musí přijmout pro snížení rizika na přípustnou mez nebo pod ni. Toto vydání platí do ledna 2014 souběžně s předchozím vydáním z listopadu 2006.

ČSN 73 4108 Hygienická

zařízení a šatny

Vydání: Únor 2013

ČSN 73 4108 stanovuje všeobecná, konstrukční a technická kritéria pro navrhování nových hygienických a pomocných zařízení a šaten, u změn dokončených staveb a změn v užívání staveb. Tato norma platí pro stavby občanského vybavení, výrobní průmyslové budovy a stavby pro výkon práce. Nedílnou součástí této normy jsou rovněž požadavky na rozměry a vybavení hygienických zařízení a šaten pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace. Norma neplatí pro navrhování hygienických a pomocných zařízení v obytných budovách podle ČSN 73 4301 a budovách zdravotnických a léčebných provozů, kde hygienické zařízení přímo souvisí s procesem léčebné nebo ošetřovatelské péče. Norma dále neplatí pro navrhování speciálních šaten, které vzhledem k provozu zařízení vyžadují zvláštní řešení. Tato norma nahrazuje ČSN 73 4108 ze září 1994.

ČSN 73 6109 Projektování

polních cest

Vydání: Únor 2013

Tato norma platí pro projektování polních cest, stanovuje základní požadavky pro navrhování jejich jednotlivých prvků a dále stanovuje základní podmínky pro stavbu, rekonstrukce, opravy a údržbu polních cest. Podle parametrů této normy lze navrhovat i jiné účelové komunikace v extravilánu. Tato norma nahrazuje ČSN 73 6109 z dubna 2004.

ČSN 74 3282 Pevné kovové

žebříky pro stavby

Vydání: Únor 2013

Tato norma stanoví základní konstrukční rozměry a konstrukční uspořádání pevných kovových žebříků, umístěných ve stavbách. V normě jsou uvedena pravidla a doporučení pro provozní, požární a únikové žebříky. Základní rozměry jsou sjednoceny s podobnou evropskou normou pro pevné žebříky na technologických zařízeních. V normě jsou též uvedeny požadavky na návaznosti se souvisejícími stavebními konstrukcemi a požadavky na konstrukce snižující riziko pádu ze žebříku. V informativní příloze k této normě jsou uvedeny příklady doporučených konstrukčních řešení žebříků. Tato norma nahrazuje ČSN 74 3282 z roku 1989.

ČSN 75 5409 Vnitřní vodovody

Vydání: Únor 2013

Tato norma platí pro projektování (navrhování), montáž, zkoušení, provoz a údržbu vnitřních vodovodů připojených na vodovodní přípojku z vodovodu pro veřejnou potřebu nebo na vlastní zdroj vody nebo na více zdrojů vody. U změn staveb, přístaveb, nástaveb, rekonstrukcí apod. platí norma pro nové nebo měněné části vnitřních vodovodů. Tato norma se používá společně se souborem ČSN EN 806 a ČSN EN 1717, jejichž požadavky doplňuje. Zásobování požární vodou se řeší v souladu s ČSN 73 0873. Vodovodní přípojky se navrhují podle ČSN 75 5411. Tatgo norma nahrazuje ČSN 73 6660 z roku 1984.

ČSN EN ISO 6927 (72 2330)

Stavební konstrukce – Těsnící

hmoty – Tmely – Názvosloví

Vydání: Březen 2013

Tato norma uvádí technické termíny pro samonivelační tmely, těsnící tmely vytlačované pistolí pro nadzemní konstrukce. Nevztahuje se na těsnící tmely používané na silnicích a letištních plochách, těsnící tmely pro voděodolné konstrukce nebo těsnící tmely pro zasklené konstrukce. Nahrazuje ČSN EN ISO 6927 z prosince 1993.

Více informací o technických normách lze nalézt na www.unmz.cz.

Ing. Jan Kolomazník

NEJVĚTŠÍ PRÁŠKOVÁ LAKOVNA V EVROPĚ

Dokonalá povrchová úprava

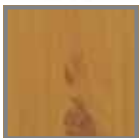
Prášková lakovna disponuje **NEJVĚTŠÍ** a **NEJMODERNĚJŠÍ** plně automatickou linkou s chemickou předúpravou, možností velmi flexibilní výměny odstínu barvy a vypalovací tunelovou pecí s regulovanou teplotou i rychlostí průjezdu.

Součástí lakovny je také **linka DECORAL**, která umožňuje vtisknout kovům jedinečný a designově náročný vzhled. Mimo různé dekory dřeva, které jsou využívány zejména pro okenní profily a bazénová zastřešení, nabízí dekory imitující karbon, měď, žulu, mramor, kapky deště a mnoho dalších.

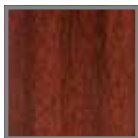
Barvy s duší...

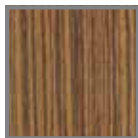
tane hell

mahagon II

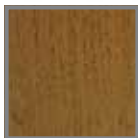
zebrano

jilm

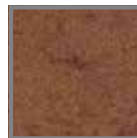
golden classic

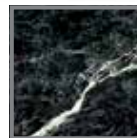
karbon

měď

zelená žula

mramor

ALBIXON a.s.
Cintlovka 535
268 01 Hořovice

www.PRASKOVALAKOVNA.cz

Tel.: +420 251 094 094
Fax: +420 251 094 056
Email: lakovna@albixon.cz

www.ALBIXON.cz

SOLUTIONS FOR BIOCLIMATIC FACADES

Somfy, spol. s r.o.

Na Radosti 413, 155 21 Praha 5 - Zličín
tel.: +420 267 910 007, +420 267 913 076-8
e-mail: somfy@somfy.cz, www.somfy.cz

somfy®

Gira ClassiX

Elegantně tvarované a vysoce kvalitní rámečky z mosazi, bronzu nebo chromu předurčují vypínačový program Gira ClassiX pro exkluzivní architekturu a luxusní bydlení. Do vypínačového programu může být integrováno více než 300 inteligentních funkcí.
Obr.: Gira ClassiX chrom-černá

Made in Germany - www.gira.com/classix

SBS ELEKTRO s.r.o., Na Spádu 2133/8, CZ-400 11 Ústí nad Labem
Tel.: +420 475 207 940 Fax.: +420 475 207 942
info@gira.cz www.gira.cz

Český výrobce
celodřevěného
nábytku z masivu

Vybavujeme chaty a chalupy,
hotely a penziony, byty

VÝROBA NÁBYTKU

Dřevěný nábytek, kuchyně, vestavěné skříně, schody, dveře...

Zajistíme pro Vás vše od návrhu až po realizaci

- dlouholetá tradice výroby
- vyrobíme pro Vaše klienty nábytek přesně podle jejich představy a to: ze 100% masivu (smrk, borovice, dub), lamina, dýhy
- zajistíme - montáž, dopravu ke klientovi
- působnost po celé ČR

Vyrobíme pro Vaše klienty cokoliv z čehokoliv

Výroba a podniková prodejna Sedlčany, Havlíčkova 447, 264 01 Sedlčany,
tel./fax: +420 318 864 525, mobil: +420 728 861 940, e-mail: info@unis-n.cz

www.dreveny-nabytek.cz

www.zakazkovy-interier.cz

VÝVOJ - PROJEKTY - VÝROBA INSTALACE - SERVIS - HOTLINE

REKLAMNÍ OBRAZOVKY

IMAGE LED OBRAZOVKY

SPORTOVNÍ OBRAZOVKY

OBLOUKOVÉ OBRAZOVKY

REKLAMNÍ LED BILLBOARDY

www.reklamniobrazovka.cz, www.ledvelkoplosneobrazovky.cz, www.kasume.cz

 TRbo
OBRAZOVKY
záruka 36 měsíců

partner Vašich projektů

tel: +420 606 223 224
email: frantisek@reklamniobrazovka.cz

SKRYTÉ ZÁRUBNĚ XINNIX

PRECIZNÍ A NADČASOVÉ PŘEVEDENÍ

ŠPIČKOVÁ TECHNOLOGIE S DLOUHOLETOU ŽIVOTNOSTÍ

VHODNÉ PRO DVEŘE OTEVÍRANÉ VEN I DOVNITŘ STĚNY

POUŽITÍ PRO STĚNY LIBOVOLNÉ TLOUŠTKY A TYPY:
SADROKARTONOVÉ I ZDĚNÉ

K DISPOZICI PRO VŠECHNY STANDARDNÍ VELIKOSTI DVEŘÍ

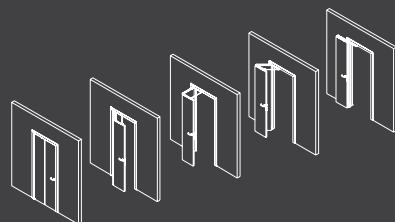
www.twin.cz

O 50% VÍCE MÍSTA

S DVEŘNÍM SYSTÉMEM **COMPACT**

- nové řešení otevírání dveří, které uspoří plochu potřebnou k otevření dveří až o 50% a maximalizuje tak využitelný prostor v okolí dveří.
- špičková technologie, dlouholetá životnost, italský design
- je kvalitní alternativou v obytných a reprezentativních prostorech k otočným dveřím, posuvným dveřím, skládacím dveřím nebo k otočně-posuvným dveřím (Ergon).

EKONOMICKÝ, ESTETICKÝ A ELEGANTNÍ ZPŮSOB VYTÁPĚNÍ KONVEKTORY MINIB

SPOLEČNOST MINIB A.S. PATŘÍ K PŘEDNÍM EVROPSKÝM VÝROBCŮM KONVEKTORŮ A V SOUČASNÉ DOBĚ EXPORTUJE SVÉ VÝROBKY DO ASIE, AUSTRÁLIE I AMERIKY.

Jaké jsou unikátní konvektory MINIB?

Jednička na světovém trhu je podlahový konvektor T50, který má výšku pouhých 50mm, a přesto dosahuje vysokého topného výkonu díky nucené konvekci. Je to rychle reagující otopné těleso, které má i snadné ovládání a je vhodné do interiérů, které kladou vysoké nároky na co nejnižší zástavbovou výšku. Jeho délku je možno přizpůsobit požadovanému výkonu a možnostem prostoru. V případě úzkého prostoru je možno použít nejúžší podlahový konvektor s ventilátorem, který je pouhých 106mm široký a má konstrukční výšku 125mm s vysokým tepelným výkonem.

Další speciální druhy konvektorů je možné použít i do interiérů s bazénem. Soklové konvektory lze zabudovat nejen do kuchyňských linek, ale i do soklů koupelen, předstíňových skříněk a jiných podobných prostor.

Zvláštní kapitolou jsou jednookruhové nebo dvouokruhové podlahové konvektory pro topení a dochlazování. Zatímco u jednookruhového konvektoru můžete buď topit, nebo chladit, u dvouokruhového zapojení je možné chladicí i topný okruh použít zcela odděleně. Tyto konvektory jsou stále žádanější.

Mimořádný a unikátní je konvektor typu PTG, což je konvektor vybavený termoelektrickým generátorem bez nutnosti přívodu elektrické energie. **Za tento výrobek**

obdržela společnost MINIB Hlavní cenu v 7. ročníku celostátní soutěže nejlepších stavebních výrobků a technologií – Výrobek roku 2013.

Velmi zajímavý pro architekty, projektanty, ale i pro koncové zákazníky je designový konvektor. Jedná se opět o jedinečné otopné těleso, které je zcela přizpůsobené individuálnímu přání zákazníka s ohledem na jedinečnost jeho interiéru. Designový konvektor spojuje výhody konvekce a radiace, Kromě své výborné topicí funkce umocňuje design

celkového prostoru. Pohledová deska může být z různých materiálů, například z granitu, kompozitu nebo ze skla. Je možno nabídnout tři druhy různě barevného granitu, kompozit se zcela individuálním a originálním motivem dle potřeb klienta.

Na závěr je nutno zdůraznit, že významná je i kvalita materiálů, která poskytuje desetiletou záruku jak na vany konvektorů, tak na výměníky.

Více informací naleznete na: www.minib.cz.

RIHO
čistá krása

VÍCE INFORMACÍ ZDE

AKRYLÁTOVÉ A LITÉ VANY
MASÁŽNÍ SYSTÉMY
SPRCHOVÉ ZÁSTĚNY A VANIČKY
KOUPELNOVÝ NÁBYTEK

KLADEME DŮRAZ NA DESIGN
POUŽITÍ ŠPIČKOVÝCH MATERIÁLŮ
ATYPICKÉ PŘEVEDENÍ SPRCHOVÝCH ZÁSTĚN

www.riho.cz | www.riho.ru | www.riho.sk | www.riho.by | www.riho.si | www.rihoro.ro | www.riho.com

SKLO V INTERIÉRU

EKOLOGICKY ŠETRNÉ ŘEŠENÍ S LUXUSNÍM ROZMĚREM

Hledáme-li materiál, který dokáže naplnit touhu současnosti po jednoduše, hladkosti a moderním vzhledu, těžko najdeme lepší, než je sklo. Sklo je materiálem, který automaticky vzbuzuje zároveň moderní a luxusní dojem.

Lakovaná skla Lacobel® – skla s vysokou reflexí

Lakovaná skla Lacobel® byla vyvinuta ve spolupráci s odborníky na trendy a barvy – architektky, designéry a návrháři. Lakovaná plocha s efektem zrcadlení vytváří optický dojem hloubky a světla. Tato skla pokrývá vysoce kvalitní neprůhledný lak, který neobsahuje žádné těžké kovy ani škodlivé chemikálie. Lacobel® je tak šetrný k životnímu prostředí.

AGC Glass Europe reaguje na podrobnou studii posledních trendů ve světě barev a přizpůsobuje svou nabídku současnému vkusu tím, že nabízí 25 standardních barev včetně 7 avantgardních. Široká paleta barev umožňuje vytvoření jakékoliv nálady, od čistého a svěžího minimalismu (bílý lesk, petrolejová modř) přes barevnou hravost (divoká červená, sytá žlutá) až po okázalý luxus (černý lesk, třpytivá šedá). Jde jen o to vybrat takovou polohu, která náležitý dojem vyvolá.

Matelac® – exkluzivní interiérový design

Kromě skel Lacobel® nabízí AGC Glass Europe ve své široké škále dekorativních skel další zajímavé řešení – exkluzivní skla Matelac®. Jedná se o sklo, jehož jedna strana je matovaná a druhá lakovaná. Škála skel Matelac® zahrnuje 12 barev se saténovou povrchovou úpravou.

Lacobel® T – vhodný také do exteriéru

Škálu dekorativních skel společnosti AGC Glass Europe rozšířil i Lacobel® T. Toto vysoce

kvalitní lakované sklo nabízí možnost širšího spektra využití díky kvalitnímu provedení. Lacobel® T je ideální nejen pro použití v interiéru, své uplatnění nachází v exteriéru – na fasádách budov či domů. Je k dispozici ve čtyřech barvách, které jsou v souladu s moderními barevnými trendy. Jde především o barvu černou a zářivě bílou.

Dodejte prostoru hloubku

Jednoznačně největším současným trendem v použití skel je obkládání stěn, tzv. wall cladding, které snadno nahradí běžné keramické obklady. Lakovaná skla se vyznačují výbornou barevnou stabilitou, vysokou odolností proti vlhkosti a poškrábání. Jejich výhodou jsou velké plochy beze spár, ale i jakékoli rozměry či tvary ve formátu dlaždic.

Ekologicky šetrná řešení

V prosinci 2012 získala AGC Glass Europe za škály dekorativních skel Lacobel®, Mate-

lac®, Matelux® a Mirox® ocenění Cradle to Cradle CertifiedCM Silver*. Tento úspěch jde ruku v ruce s Going Green, integrovaným přístupem, v jehož rámci se společnost zavázala hrát vedoucí úlohu při stálém zlepšování vlastností výrobků a výrobních postupů s ohledem na životní prostředí.

AGC tak může nabídnout ještě širší výběr ekologicky šetrných řešení – skutečně udržitelné výrobky, které byly posouzeny transparentním a holistickým způsobem. Aktivním použitím výrobků, které získaly certifikaci Cradle to Cradle®, mohou architekti, projektanti a zadavatelé v rámci programu LEED získat body v kategorii Inovace a plánování, které vedou k vyššímu hodnocení v certifikaci šetrných budov.

Více informací o produktech společnosti AGC Glass Europe naleznete na stránkách www.YourGlass.com

AGC

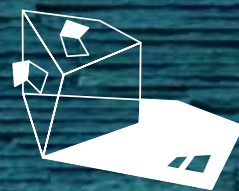
GLASS UNLIMITED

Kontakt:
AGC Flat Glass Czech a. s., člen AGC Group
Sklářská 450, 416 74 Teplice
Tel.: +420 417 501 111
czech@eu.agc.com nebo ldp@eu.agc.com

* Cradle to Cradle CertifiedCM je certifikační ochranná známka, která je udělována organizací Cradle to Cradle Products Innovation Institute

MĚNÍME **ÚHEL** POHLEDU

Vaše přání je pro nás výzvou.
Více informací o střešních oknech FAKRO na www.fakro.cz

PROSTUPY STAVEBNÍMI KONSTRUKCEMI: TĚSNICÍ SYSTÉM PRO POTRUBÍ A KABELY

2. DÍL – PRAKTICKÉ ŘEŠENÍ PROFESIONÁLNÍCH PROSTUPŮ STAVEBNÍMI KONSTRUKCEMI

V minulém dílu (Bulletin ČKA 1/2013) jsme Vám představili profesionální řešení prostupů stavebními konstrukcemi a jejich vliv na zajištění bezpečných vodotěsných prostupů potrubí a kabelů do objektů. Kvalitní vodotěsné prostupy ušetří nejen majetek před poškozením, ale i čas a finanční prostředky, které musí být vynaloženy na následné řešení pronikání vody nesprávně provedeným vstupem.

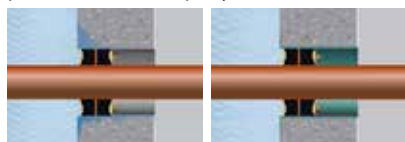
Rozdělili jsme prostupy na dva základní typy, které se týkají **návaznosti na hydroizolační systém stavby** – bílá vana (vodotěsný beton) a černá vana (asfaltové pásy a PVC folie). Dále je nutné posoudit, **jakou tlakovou odolnost má vstup mít** – tlaková voda (do 5 bar), nebo netlaková voda (do 0,5 bar). Parametry prostupů určují požadavky projektanta.

V tomto dílu se budeme věnovat základním typům řešení prostupů a nejčastějším chybám při jejich realizaci.

Těsnění potrubí a kabelů v jádrovém vrtu

Asi nejzákladnějším vstupem je umístění těsnicí vložky do jádrového vrtu. Toto řešení je vhodné pro vstup bílou vanou. Pomocí jádrového vrtání se v homogenním materiálu (např. beton, kámen) vytvoří otvor, do kterého se umístí těsnicí vložka Curaflex®, která se vymezí oproti potrubí nebo kabelu a stěně vyvrtaného otvoru a vytvoří vodotěsný vstup.

Během jádrového vrtání však dojde k narušení struktury a vzniku vlasových trhlin, kterými následně dochází k pronikání vody. Chybou je, že otvor po jádrovém vrtání není nijak ošetřen. Plochu po jádrovém vrtání je nutné napenetrovat a ošetřit nátěry Aquagard®. Penetrace utěsní vzniklé trhliny a otvor „uzavře“ a další speciální nátěr vyrovná plochu pro dokonalé přilnutí těsnicí vložky a chrání proti korozi ocelové pruty zasažené vrtáním.

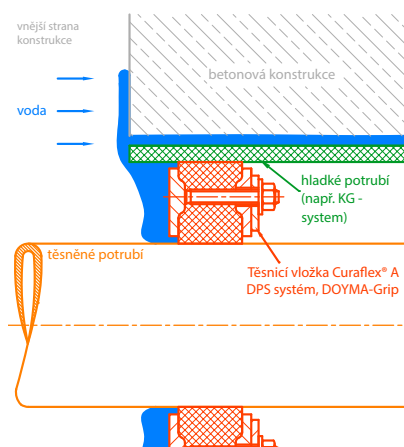
neošetřený vrt ošetřeno – Aquagard®

Těsnění potrubí a kabelů pomocí pažnice

Pokud je s vstupem počítáno již při realizaci stavby, je vhodné využít tzv. paž-

nic, které se do stěny instalují při betonáži (s menšími změnami vhodné i pro zděné konstrukce). Do pažnic se následně instalují těsnicí vložky Curaflex®. Tento systém je stejně tak použitelný i v případě dodatečného vstupu do stávající konstrukce.

U tohoto systému je největší riziko v použití hladkého potrubí, které se stalo nešvarem při realizaci vstupu! Pokud je do stěny instalováno hladké potrubí, tak voda (tlaková i vztlínání) proniká podél hladkého potrubí do objektu (viz obrázky).

Správným způsobem řešení je použití pažnic Curaflex® vyrobených z vláknocementu bez použití azbestu. Pažnice má podobné vlastnosti jako beton, nemění tvar a netvoří trhliny při změně teplot, je plynotěsná. Díky těmto vlastnostem a tvarování vytvoří s betonem homogenní strukturu. Pažnice z vláknocementu jsou vhodné jak pro realizaci bílé, tak černé vany (viz obr.).

bílá vana

černá vana

Na závěr je potřeba se ještě zmínit o nahrazování těsnicích vložek vypěňováním voděodolnou montážní PUR pěnou (ale i betonovou mazaninou atd.). Pěna brzy degraduje, nedojde k homogennímu spojení s hladkým povrchem potrubí, kabelů a dochází ke vztlínání vody podél potrubí a pažnice. Pěna neodolává tlakové vodě. Toto řešení je krátkodobé a z hlediska kvality a bezpečnosti naprosto nevhodné!

Na následujících obrázcích můžete vidět chybná řešení a jejich následky v praxi.

Popsané varianty profesionálních prostupů jsou základní a existuje mnoho dalších modifikací. Pro konkrétní řešení nabízíme technickou podporu.

Miroslav Homola

GARANCE:

- Na kompletní sortiment profesionálních prostupů do objektu je záruka 25 let!
- Výměna výrobku v případě poškození
- Náhrada až 10 000 € za montáž a demontáž při výměně výrobku
- Náhrada až 100 000 € za vzniklé škody

GEROTop spol. s r.o.
Kateřinská 589
463 03 Stráž nad Nisou – Liberec
tel.: +420 485 120 565
mobil: +420 777 166 813
e-mail: prostupy@prostupy.cz

www.prostupy.cz

AUTODESK REVIT 2014 JE ZDE

- ARCHITEKTURA
- STATIKA
- TZB
- VIZUALIZACE

AUTODESK® REVIT® 2014

www.autodesk.cz/revit

OBČANSKÉ
INICIATIVY

Ilustrace k textu Problém jako příležitost
Den architektury: Přednáška o veřejném
prostoru na hlavním budějovickém náměstí.
Foto: Libor Fousek

V několika posledních letech lze v české společnosti sledovat určité trendy spojené s budováním lokální identity a zájmem o bezprostřední okolí. Na jedné straně se projevují rozvojem zahrádek a pěstováním vlastních plodin ve městech, rozvojem farmářských trhů a zájmem o lokální potraviny, ale i obecněji o suroviny a materiály a s tím spojenou recyklaci či znovužití, půjčování nebo sdílení věcí; na straně druhé se vyznačují zaměřením na kontext, místo a místní komunitu. Ruku v ruce s těmito trendy dochází i k určité aktivizaci veřejnosti: téměř pětadvacet let od revoluce se konečně učíme účinně se zabývat věcmi veřejnými a (snad) přestáváme být zcela lhostejní ke svému okolí. Zájem o naše bezprostřední okolí snad již nekončí u prahu našeho bytu či domu.

Signály či průvodními jevy těchto postupných změn jsou nejen bazary a výměny oblečení, ale i vznik občanských iniciativ, které si daly za cíl zlepšit podmínky pro život na určitém místě. Klasickou ukázkou je pozdně letní pražská akce Zažít město jinak, jejíž varianty v jednotlivých městských čtvrtích pořádají jednotlivé místní iniciativy.

Ty se v poslední době staly poměrně viditelným hráčem v rozměrech regionální, respektive lokální politiky: na Praze 7 a v Plzni se jim letos v lednu podařilo vynutit si výsání místního referenda a následně zablokovat velké

plánované investice dvojice radnic, jejichž příprava se občanům zdála netransparentní. Proto se redakční rada rozhodla věnovat jedno číslo Bulletinu ČKA právě otázce občanských iniciativ ve vztahu k architektuře. Pracovním podtitulem přitom bylo „budovatelé a blokátoři“.

Téma jsme se snažili poskládat z různých úhlů pohledu, které se někdy doplňují, jindy si protirečí. Některé texty jsou mírné, jiné doslova atakují. Naším záměrem nebylo provádět cenzuru, ale poskytnout platformu pro různé názory, hledat vyváženost v rámci celku a nechat rozhodnutí na čtenáři. Myslíme si, že každý si v tématu najde text, který mu je názorově blízký.

Téma je řešeno následovně: po ostrém úvodním textu člena redakční rady Miroslava Holubce, který popisuje aktivismus z pohledu architekta, jsou zařazeny texty tří iniciativ, které se různě vztahují k architektuře. Českobudějovická CBArchitektura vznikla jako platforma pro posílení pozice současné architektury v daném místě a založili ji přímo architekti. Snaží se vyvolávat otázky, poukazují na problémy a chtějí přesvědčovat, že současná architektura patří i do historického města. Původně ústecká aktivita Ústí = Aussig vznikla v reakci na ztrátu paměti a kontinuity v Sudetech a věří, že když lidé danou stavbu nebo místo znají, víc jim na nich záleží. Dnes se iniciativa, která se zaměřuje spíše na historické bádání o architektuře,

Ilustrace k textu
Katedrála pro 21.
století

Elbphilharmonie
Hamburg, architekti
Herzog & deMeuron,
soutěž proběhla
v roce 2003, stavba
celého komplexu
pokračuje. Foto:
Kay Baumgarten

ARCHITEKTURA

rozšířila do čtyř dalších měst. Oproti tomu Žít Brno je satirická a ironická reakce skupiny aktivistů na aktivity brněnského magistrátu. Vznikla v roce 2011, rok poté, co Brno oficiálně schválilo stejnojmenný slogan, který měl vystihovat identitu města: Bezpečnost (později změněnou na Blížkost), Rozvoj, Nápaditost a Otevřenost, aniž by si ovšem zaregistrovalo webovou doménu. Spuštění webu bylo prezentováno jako oficiální akce města, mást média se organizátorům dařilo několik dní. S portálem je spojeno například alternativní přejmenování Brna na Krno (K jako dosud chybějící Koncepce). Autor textu Matěj Hollan je označován za profesionálního aktivistu. Ale popravdě: jednak v Brně není jediný, jednak i to je zpráva o stavu věcí.

Následující pohled developera je zcela opačný a pochopitelný: motivace a zájmy každé zastoupené skupiny jsou zcela jiné. Nutno však uvést, že ačkoli developer upozorňuje na ohleduplnost v oblasti nízkoenergetické výstavby, shodou okolností zrovna tato společnost má stavební plány v ochranném pásmu přírodní rezervace Prokopské údolí a stavbě bude muset ustoupit architektonicky hodnotná tovární budova.

Pohledy politiků na stavbu radnic směřují jak z opozice (Praha 8), tak z koalice (Praha 10). Doplnuje je aktuální přehled člena redakční rady Tomáše Vícha o dění v městských částech Prahy.

Tomáš Vícha je rovněž členem Praguewatch.cz, iniciativy mapující pražské kauzy, a spolupředatelem Letní školy urbanismu.

Dva texty jsou pak spojeny s tématem vody ve městě: Ivo Slavík jakožto aktivista náplavkový popisuje své zkušenosti s představiteli Prahy. Zamyšlení nad potřebou, významem a umístěním budovy filharmonie Oldřicha Ševčíka a Ondřeje Beneše je pak ukázkou aktivismu teoretiků. Nutno k tomu dodat, že to byla právě ČKA, která se snažila umlčet hlasy z magistrátu, umísťující budovu filharmonie na pražský ostrov Štvanice ještě před ukončením druhého kola architektonické soutěže. Na samý závěr tématu jsme namísto historického textu tentokrát zařadili text teoretický, a to i se všemi náležitostmi, které jej provázejí, tedy poznámkovým aparátem a seznamem literatury.

Mgr. Simona Juračková

SAMOZVANCÍ, ZTROSKOTANCÍ, DILETANTŮ, ANEBO TERORISTŮ?

MIROSLAV HOLUBEC

O pohnutkách a nástrojích některých dnešních „občanských aktivistů“ z pohledu praktikujícího architekta.

Když jsem se dozvěděl, že tématem tohoto čísla Bulletinu bude činnost občanských sdružení, a představil si horu textů adorujících výsledky jejich působení, dospěl jsem k názoru, že pro vyvážení pohledu na věc je třeba pokusit se poodhalit též rubovou stranu téže mince.

V dnešní době prý dosáhla aktivizace naší občanské společnosti vrcholu. Po dlouhých letech, kdy názory občanů nikdo nebral v potaz, se nám nyní na profesní scéně zjevují občanská sdružení jako nepřehlédnutelný a obávaný nepřítel. Po absolvovaném výcviku ostrým bojem občané pochopili, že jako osamocení jedinci mnoho nezmůžou. Je třeba se stmelit do větších, akceschopnějších jednotek, které budou lépe vyzbrojené a které budou vykazovat potřebné specializace a odbornosti. Od pěchotních jednotek „zelených baretů“, zajišťujících, aby nebylo ublíženo žádnému stromu, přes těžké divize, určené pro boj s developery, až po zpravodajce, schopné infiltrovat nejvyšší místa struktury „nepřítele“.

Pozice a opozice

Vrcholu dosáhla dnes v naší společnosti zejména hysterie, přítomná v jednání všech. A v podstatě se jedná o zacyklený kruh, ze kterého se skutečně těžko hledá cesta ven. Politická reprezentace na straně pozice a občanskí aktivisté zformování do opozice. Někdy skutečně těžko pochopitelné a přijatelné jednání pozice, které vede opozici k tomu, aby se uchylovala ke krokům, které vyvolávají vyostřenou situaci anebo její naprosté „zapatování“.

Z pozice projektanta se většinou logicky ocitáme na straně pozice a naší práce se samozřejmě nejvíce dotýká sféra probíhajícího boje občanů proti připravovaným projektům. Nemusí se vždy jednat o velké stavby, občané se zajímají o jakýkoliv plánovaný zásah do jejich města. Z praxe jsme pochopili, že skutečný obsah záměru je v podstatě nedůležitý, problém je měnit cokoli. Každý záměr je od počátku implicitně vnímán jako problematický, kterému je třeba se včas a různě postavit. Za poslední léta jsem já osobně nezažil jedině územní řízení, do kterého by nám nějaké to občanské sdružení „nevrazilo vidle“.

Diletanti

Prýč jsou dětská léta českého občanského aktivismu, kdy bylo relativně snadné se vyrovnat se vznášenými námitkami a bylo možné pokračovat v práci. Vůdčími aktivisty tehdy byli lidé, kteří to jistě mysleli dobře, ale jinak nedisponovali žádnými nadpřirozenými schopnostmi. Dávno je tomu, kdy jsme do územního řízení na stavbu rodinného domu v Mořině obdrželi odvolání místního občanského sdružení upozorňující na to, že naše dokumentace je „zjevně nedokreslená, neboť dům nemá ani komín“. Pro vyrovnání se s takovou námitkou

tehdy stavebnímu úřadu stačilo naše připomenutí, že dům je vytápěn pomocí tepelného čerpadla země-voda a absence komínu v projektové dokumentaci je logickým vyústěním navrženého technického řešení.

Dnes je vše jinak, do čel občanských sdružení přišli noví a to jsou, slovy klasika, „sekáči, kteří se nezakecají“. Jsou to znalci svých oborů – právníci, advokáti, kteří přesně umí odhalovat slabá místa zákonů a správních řízení a vědí, jak do takové věci vstoupit a „rozstřelit ji“. A když ne úplně nadobro, tak ji alespoň nadlouho zdržet. Existují vyzkoušené (a pro postup občanů doporučené) postupy, které – aniž by se dotkly samotného předmětu návrhu – umožní zkomplikovat průběh správních řízení. Jedná se o víceméně ryze obstrukční aktivity, zneužívající obranné mechanismy obsažené v zákonech. Stačí například vznést námitku podjatosti stavebního úřadu a řízení se tím reálně na měsíc zastaví. Proti vydanému územnímu rozhodnutí stačí podat odvolání tzv. v celém rozsahu a spustí se tím přezkumné řízení, které si vezme měsíců šest. Něco bořit je vskutku jednoduché.

Samozvanci a ztroskotanci

Kdo však tyto lidi jsou? A jaký mají ve skutečnosti vztah k těm, které údajně zastupují? Záměrně jsem zde zvolil zprofanované termíny spjaté s naší národní historií, neboť mi připadají velmi příležitostné. Skutečně velké kauzy vedou skutečně velké osobnosti. Odborníci, kteří se stali specialisty na zastupování veřejnosti a udělali si z toho velmi slušnou živnost. Nejedná se už o občanskou aktivitu, ale o povolání. Na přání pro vás zkomplikují život komukoliv. V každém projektu lze nalézt nějaký rozpor nebo cokoli, čeho se lze chytit – stačí jen chtít. Z praxe mohu říci, že proti tomu není obrany. I když se budete snažit sebevíc, něco se vždy najde. Reálně to například znamená, že od územního rozhodnutí už nelze v projektu nic změnit. Jakákoliv sebemenší změna v dalších fázích, spjatá s rozvojem projektu, totiž může být a bude použita proti vám.

Na obálce publikace *Od územního plánování po stavební povolení – kdy a jak se účastnit* (vydané občanským sdružením Zelený kruh) je znázorněn zlotřilý developer, kterak se potajmu vkrádá do města, se zřejmým úmyslem umístit do něj svou zlou administrativní budovu – to se mu však již nepodaří, neboť občané jsou na stráži a v „jejich“ městě si nic takového líbit nenechají. (Propagandistický plakát *Naši vesníci americký agent neprojde*, autor skupina *Kra-ma-Vot*, 1952.)

Mezi aktivisty, brojícími proti projektům a způsobu jejich zpracování, se objevují i naši kolegové architekti. Abych se nedopustil nějakého nekorektního chování, ponechám na každém čtenáři, aby si sám zkusil představit, zda to jsou zrovna ti, kteří jsou na druhé straně schopni samostatné produkce tak, jak radí druhým.

Teroristé

Pro dokončení obrazu o občansko-aktivistickém průmyslu dnešní doby nutno ještě uvést, že jeho motor už dávno není hnán jen palivem vysokooktanového altruismu. I na tomto poli se již dokázali uchytit ti, kteří dokážou každou situaci obrátit

ve svůj prospěch. Za to, že bude podané odvolání staženo zpět a průběhu věci nebude kladen další odpor, se dnes dá získat nemalá movitá i nemovitá odměna. A jak už dnes víme – ukáže-li se na konci filmu, že celou dobu nešlo o propuštění vězňů z frakce Rudého úsvitu, ale o prachsproště peníze – nejedná se o politický boj, ale o bohupustý terorismus. Na světě jsou země, kde se s teroristy nevyjednávají, ta naše si ale cestu mezi ně bude asi ještě dlouho hledat...

Ing. arch. Miroslav Holubec

Autor je praktikující architekt,
toho času člen dozorčí rady ČKA

PROBLÉM JAKO PŘÍLEŽITOST

MIROSLAV VODÁK

Jedním z občanských sdružení, která významem překračují hranice regionu, je českobudějovická iniciativa CBArchitektura.

Jak a kdy vznikl projekt CBArchitektura?

Projekt vznikl před rokem a půl, někde mezi budějovickým Domem umění a libereckou Fakultou architektury. V jednu chvíli se zde sešlo několik lidí, kteří mají vztah k architektuře, a nakonec vznikl koncept blogu, který jsme tenkrát v podstatě převzali od Adama Gebriana. Bylo vidět, že to nějakým způsobem funguje, a my jsme se jenom zaměřili na České Budějovice a jižní Čechy. Začínali jsme ve dvou (Mírek Vodák a Tomáš Zdvihal) a dnes máme občanské sdružení, ve kterém je pět architektů a kromě aktivit kolem blogu a facebooku pořádáme přednášky a dlouhodobý projekt Piknik ve veřejném prostoru. Hodně akcí vzniká za podpory kurátora Domu umění Michala Škody, který na výstavě do Českých Budějovic dokáže dostat vynikající architektky od nás i ze zahraničí (Takeshi Hosaka, Miroslav Šik).

Co je vaším cílem?

Propagace současné architektury a spolupráce s lidmi, kteří mají podobný zájem. Myslíme si, že povědomí veřej-

Piknik CBArchitektura
je už tradiční součástí
budějovického Majálesu.

nosti o tom, co je to architektura a co je práce architekta, je velmi nízké. A řekl bych, že je to i chyba architektů, kteří o tom nemluví. Výsledkem je pak neinformovanost investorů, ať už soukromých nebo veřejných staveb, a neznalost základních principů zadávání projektu anebo definice zadání. Problémem není nedostatek financí, ale nedůvěra společnosti k naší profesi. Po tom, co se tu stává v posledních šedesáti letech, se ani není čemu divit. Ale je na čase přestat se vymlouvat, že to jinak nejde. Snažíme se tedy ovlivnit současnou architekturu našeho města a podílet se na dlouhodobějších vizích, vytvářet povědomí o problémech a příležitostech, vést veřejnou debatu. Cílem projektu CBArchitektura není navrhovat konkrétní stavby.

Jaká je vaše strategie?

Strategie je poměrně jednoduchá, založená na krátkém srozumitelném textu, který je doprovázen jednoduchou grafikou nebo obrázkem. Definujeme konkrétní problémy a snažíme se najít reálná řešení.

Odkazy na realizace, studie nebo studentské návrhy pak dávají možnost důkladnějšího prostudování, pokud má někdo o dané téma zájem. Základem našeho přístupu je ukazovat pozitivní příklady, kterých lze nalézt mnoho, jenomže mimo architektky je téměř nikdo nezná. Jednotlivá témata příspěvků se věnují základním otázkám: jak stavět, proč stavět, co stavět, jak si vybrat architekta a co je to architektura. Co je architektonická soutěž a architektonický workshop. Co je veřejný prostor a jeho širší souvislosti, třeba z pohledu sociální geografie. Hodně zjednodušíme, ale pokud chceme oslovit širší veřejnost, nic jiného nám nezbývá.

Co považujete za svůj úspěch?

Zní to banálně, ale úspěchem je to, že se o architekturu mluví. Podařilo se nám několik místních politiků přesvědčit o smyslu architektonických soutěží a tento způsob zadávání zakázky byl v minulém roce využit při hledání řešení pro konkrétní projekty města. Diskutabilní je ovšem kvalita zadání, což je dlouhodobý problém, který by v budoucnu mohlo vyřešit obsazení pozice hlavního městského architekta. Samozřejmě, že se nám lépe pracuje s politiky, kteří mají zájem, a několik jihočeských starostů už nás oslovilo. Realizace konkrétních staveb je pochopitelně otázkou několika let a všechno nepůjde tak hladce, ale jde tu o ten dialog a spolupráci. Za dva roky fungování blogu jsme poznali řadu zajímavých lidí. Nejenom proto stojí za to být trpěliví a nenechat se odradit. Je třeba učit lidi okolo sebe ptát se na jednoduchou otázku – Proč? a najít dostatek vůle pro společné hledání odpovědi.

CBArchitekturu tvoří Ing. arch. Miroslav Vodák, Ing. arch. Tomáš Zdvihal, Ing. arch. Kateřina Richtrová, Barbora Jandová a Karolína Dvořáková.

Více informací: www.cbarchitektura.cz

Ing. arch. Miroslav Vodák

Autor je praktikující architekt a zakládající člen sdružení CBArchitektura

SNAHA O OBNOVENÍ HISTORICKÉ PAMĚTI

JAN VACA

Změní lidé postoj ke svému okolí, pokud budou znát detaily o jeho historii? Budou si nájemníci či majitelé domu víc vážit, pokud zjistí, že ho projektoval někdo známý? Sociologický průzkum na toto téma zřejmě nikdy neproběhl, případně nám není znám. Už před časem jsme proto položili obě otázky několika desítkám lidí z našeho okruhu. Výsledek? Odpovědi byly v obou případech kladné. Právě obnovování historické paměti bylo jedním z prvotních důvodů vzniku projektu www.mesto-stadt.net, který v současné době funguje už v pěti městech na severu Čech.

www.usti-aussig.net

www.teplice-teplitz.net

Jako první vznikl v roce 2008 portál www.usti-aussig.net, mapující architekturu v ústeckém okrese. Už od začátku se počítalo, že půjde o otevřený projekt, který bude snadno aplikovatelný i na další města nejen v severočeském regionu. V následujících letech se tak do něj postupně přidala města Teplice (od roku 2010 – www.teplice-teplitz.net), Liberec (od roku 2011 – www.liberec-reichenberg.net) a od loňského roku Litoměřice (www.litomerice-leitmeritz.net) a Děčín (www.decin-tetschen.net). Použití českého i německého názvu je

symbolickým propojením současnosti s minulostí, která ale byla především v Sudetech od roku 1945 vytrvale ukrývána a zamlčována.

Cílem projektu však nebylo, být je to jeho hlavní část, jen mapování historie. Tomu se do značné míry věnují oficiální instituce v místě (Národní památkový ústav, regionální muzea apod.), které ale často získaná data nedokážou efektivně předávat veřejnosti. Platforma město-stadt.net byla tedy cíleně budována jako otevřená databáze, ze které mohou čerpat potřebná data jak odborníci, tak i řadoví zájemci o architekturu.

Web je strukturován do tří částí, přičemž tu hlavní tvoří databázové jádro. V něm lze vyhledávat stavby podle autora, lokality a doby vzniku. Druhou část tvoří diskusní prostor, v němž se lidé mohou vyjadřovat k aktuálnímu dění v jednotlivých městech. S tím souvisí i pořádání architektonických procházek (například v Teplicích se uskutečnily už čtyři) a odborných přednášek (v Ústí nad Labem pořádal v dubnu portál usti-aussig.net přednášku pro členy spolku německých urbanistů DASL).

Čím dál důležitější se ukazuje i „publicistická“ část webu, kde jsou zveřejňovány studie, studentské práce a další dokumenty. Cíleně je budována především tzv. virtuální knihovna, v níž jsou digitalizované materiály, které se často nenacházejí ani ve veřejných knihovnách.

Zařazování do databáze staveb a architektů se řídí poměrně přísnými pravidly. Na webu se proto objevují jen stavby, které byly publikovány v odborné literatuře, případně jejich autoři mají minimálně tři výskyty v jiných odborných databázích. Díky tomuto „karmickému“ systému, jak je tento filtr pracovních označován, je lidem poskytován jiný pohled (oproti běžným turistickým průvodcům i odbornějším publikacím) na architekturu v jejich okolí. Výjimečně jsou do databáze zařazování i lokální tvůrci, kteří sice nejsou v odborné literatuře, na vzhled konkrétního města ale měli zcela zásadní vliv. V případě Ústí nad Labem je to například bývalý (polozapomenutý) městský architekt z 20. a 30. let minulého století F. J. Arnold, který je autorem hned několika stěžejních budov metropole Ústeckého kraje (městská nemocnice, budova spojitelná na Mírovém náměstí, takzvané S-domy na Klíši).

Návštěvnost jednotlivých webů dokazuje, že mezi lidmi roste zájem o architekturu v jejich okolí. Největší návštěvnost mají ústecký a liberecký portál, což je dáno velikostí obou měst (průměrný počet unikátních návštěvníků denně je 90), ostatní městské weby ji mají o něco nižší. Postupně narůstá i počet zobrazených stránek (na webu usti-aussig.net si jich lidé rozklikli od začátku roku necelých 47 tisíc, ww.liberec-reichenberg.net – 43 tisíc, www.teplice-teplitz.net – asi 20 tisíc).

Jednotlivé weby má na starost úzká skupina tvůrců složená z architektů a historiků, podobnou sestavu musí vždy vytvořit i další případní zájemci. Díky složení týmů se ve většině měst podařilo mnoho objevů, které mění pohled na architekturu v dané oblasti a upravují i některé nepřesnosti. V Ústí nad Labem se tak podařilo zdokumentovat návrh stavebního oddělení školy BAUHAUS, jehož členové se zúčastnili soutěže na urbanistické pojetí severní část města (Skřivánek, Severní Terasa), v Teplicích znovuobjevit dlouhá léta ztracený regulační plán od Camilla Sitteho, v Liberci návrh na administrativní budovu říšské dálnice od Paula Bonatze a v Litoměřicích jsme našli skutečného autora místního evangelického kostela, který byl i v odborné literatuře připisován renomované kanceláři Lossov u. Kühne. Ve skutečnosti je autorem kostela architekt Paul Lange z Lipska.

Projekt není omezen jen na oblast Ústeckého a Libereckého kraje. Případným zájemcům z dalších měst, kteří prokážou dostatečnou odbornost, je poskytována licence na databázi zcela zdarma.

MgA. Jan Vaca

Autor je členem občanského sdružení 400/27

Vyměňování Bulváru Václava Havla, hlavní třídy Jižního centra

BOŘIT A NIČIT – JEDINÁ ŠANCE BRNA

MATĚJ HOLLAN

Žít Brno je oficiální portál City Identity města Brna, který má za úkol fruktifikovat jeho verbální priority. Na jeho provozu se podílí za každých okolností 11 osob, protože jedenáctka je pro Brno magická. Žít Brno může tak dlouho a úspěšně fungovat proto, že studnice krněnské politické moudrosti je nevyčerpatelná, o čemž svědčí i oficiální brněnský claim „Brno – to nevymyslíš“.

Pro architekty a urbanisty to bude asi strašně objevná věc, ale Brno má opravdu krásné a k životu ve městě výborné uzpůsobené centrum. Oblast kolem ulice Veveří je pro bydlení nadčasově supr, Černá pole či Masarykova čtvrť to samé. Jako ve většině měst, městotvorná funkce ulic je znehodnocena vsudypřítomnými auty, která si uzurpovala takřka celý jejich prostor. To je ale naštěstí věc vratná. Méně vratné by bylo, když by se městu podařilo postavit dálniční průtah středem města, v plánech a koncepcích eufemisticky zvaný Nová městská třída, které by padlo za obět pár ulic a domů a jediný její přínos by byl, že by Brnem mohlo ještě rychleji prohučet ještě víc aut.

Co by ale bylo opravdu strašné a souměřitelné leda s výbuchem atomové pumy, by byla situace, kdy by se městu a bance J & T podařilo vybudovat Jižní centrum dle plánů brněnského urbanisty Jaroslava Dokoupila. Ten byl za svou bohubou činností nedávno Českou komorou architektů oceněn třiletým zákazem přijímat veřejné zakázky a pokutou 50 000 Kč, když pro společnost HB Reavis nakreslil do Jižního centra obchodní monstrum Aupark a zároveň pro město vyhotovil studii, že obří hypermarket těsně vedle hypermarketu Vaňkova a hypermarketu Tesco je pro dané území to nejlepší. Stejný architekt, pokud zrovna nebojuje za podzemní garáže na Zel-

Cirkus Aupark.
Nejlepší varianta
využití území

ném trhu, už léta kreslí územní plány pro celou oblast Jižního centra. Výchozím dogmatem pro filozofii zamýšlené čtvrti je oblíbené heslo „Občan – hrozba města“. Proto jsou plochy pro bydlení stlačeny, co to jde, a namísto požadavku na minimální obydlí je stanoven požadavek obydlí maximální, aby bylo každému jasné, pro koho tento krněnský District 9 rozhodně určen není! Ústředním urbanistickým motivem Jižního ghetta je honosný Bulvár (jako provokaci ho místní politici navrhuji pojmenovat po Václavu Havlovi) zvíci několika desítek metrů, po němž má jezdit sympatických 20 000 aut denně. Tato dálnice má mít tu čest být lemována špalírem obchodně-administrativních komplexů, které se budou upínat k odsunutému nádraží, jež Brno už sto let staví.

Při všem tom boření a ničení si člověk občas řekne, jestli to trochu nepřehání, jestli není přece jenom šance, že by „Jižní centrum“, které má sousedit s tím opravdovým, vzniklo v nějaké akceptovatelné podobě. Inu, tehdy stačí udělat pár kroků na „brněnský Manhattan“, kde vás při pohybu mezi jednou chloubou zdejší architektury – Spielberk Office Centrem – a jinou chloubou – Hornbachem – napadají jímavé myšlenky na sebevraždu, neb zdejší tklivá atmosféra, zvláště po odchodu posledního kancelářského otroka v 16 hodin odpoledne, nevtíravým způsobem evokuje vzpomínky na Hirošimu, Most či Jižák. (Při jednom projednávání nového územního plánu na dotaz, jak že se v tomto prostoru řeší obsluhuje dopravou, vedoucí Odboru územního plánování Kateřina Leopoldová opáčila, že územní plán dopravu neřeší.) Celé toto zátiší je korunováno 111metrovým skvostem AZ-Tower, z něhož jeho ne příliš dobrovolní autoři Burian s Křivinkou musí mít nevladatelnou touhu každou chvíli skočit.

Brno ale jenom opisuje tragédii, kterou si prošla mnohá západní města v domnělém poblouznění, že vybydlená kancelářsko-obchodní ghetta jsou přesně to, co moderní město jednadvacátého století potřebuje. Brno má výhodu, že nemá peníze, takže při troše dobré vůle mu ani nikdo nepůjčí, a než v myslích zdejších politiků a Odboru územního plánování a rozvoje tato odvážná urbanistická epilepsie pomine, nestačí svoje město zničit. Už aby to bylo.

Bc. Matěj Hollan

Autor je občanským aktivistou, předsedou občanského sdružení Brněňi, je jedním z autorů satirického portálu zitbrno.cz

RIZIKO PŘI PLÁNOVÁNÍ INVESTICE

JAN ŘEŽÁB

Pohled developera

Jak se vaše zkušenosti s občanskými sdruženími promítají do příprav nějakého projektu?

Od zadání až po realizaci všech projektů je naší základní prioritou maximální energetická úspornost staveb (téměř vždy energeticky pasivních) jak v provozu, tak ve stavbě (šedá energie), a také jejich maximální environmentální šetrnost. Dalším směrem je snaha navrhovat stavby bez potřebných výjimek ve schvalovacích procesech. Z dříve uvedeného vyplývá, že by tedy občanská sdružení neměla mít zásadních námitek, jelikož projekty jsou samozřejmě v souladu s územním plánem a všemi předpisy.

S čím vším musíte jako developeri z tohoto pohledu počítat?

S čím je vzhledem k současné nešťastné legislativě nutné počítat, je riziko prodloužení zejména územního řízení v řádu minimálně několika měsíců, v nejhorším případě let. Vzhledem k tomu, že územní rozhodnutí realizujeme sami, je to v plánování investice nepřijemné a těžko specifikovatelné riziko. Bohužel jsme téměř jediní, kdo realizuje energeticky úsporné bytové stavby, a tím pádem není reálné kupovat pozemky s ÚR jako většina developerů, ale musíme ÚR dosáhnout sami. Důsledkem je, že developerský byznys je rozdělen na „spekulativní“ development pozemků do stadia ÚR s následným prodejem projektů „standardnímu“ developerovi. Tím se ovšem velmi zhoršuje kvalita projektů, jelikož developera do ÚR zajímá v podstatě jen objem a další kritéria návrhu jsou nepodstatná. Tím nám řemeslo a vůbec výsledek staveb trochu trpí.

ÚZEMNÍ ROZVOJ, VOLNÁ RUKA A POPULISMUS

PETR VILGUS

Pohled opozičního zastupitele

Praha 8 – stotisícový obvod sahající od Karlína po Ďáblice – patří z hlediska územního rozvoje k velmi zajímavým městským částem. Množství potenciálně zastavitelného prostoru nabízí nemalý počet urbanistických nadějí i rizik. Příkladem může být Rohanský ostrov – oblast, která buď může protáhnout pražské centrum na periferii, nebo naopak dovést periferii až na hranici městské památkové rezervace. Jako partner developerů i občanské společnosti musí sloužit zejména vedení obce, které má napomáhat nalezení kompromisu mezi veřejnými a soukromými zájmy. Zvládne místní radnice takovou roli?

Občanská společnost v posledních letech viditelně dospívá. Obyvatelé města bedlivě sledují úřední desky a ozývají se proti projektům, jež z jejich pohledu poškodí místa, která mají rádi. Začínají navštěvovat jednání zastupitelstva v počtu, který dříve nebyl běžný, žádají informace „po dobrém“ i na základě zákona 106/1999 Sb., kontaktují politiky s konkrétními žádostmi a razantně se dožadují rychlé odpovědi.

Především však obyvatelé Prahy přestávají být prostými antidevelopery, odpůrci jakékoliv stavby a jakékoliv změny v jejich bezprostředním okolí. Ve společensky živých čtvrtích, jako je Karlín, vznikají formální i neformální iniciativy, kterým jde o obecnější hodnoty než jen o levnou privatizaci bytů nebo o zabránění konkrétní stavbě. Mnohá sdružení vznikla na základě těchto jednoduchých požadavků, a když byl splněn účel jejich původní existence, jejich členové se rozhodli v zahájené práci pokračovat – tentokrát však už na obecnější úrovni. Proto se občané a nejrůznější spolky začínají stále častěji ozývat s požadavkem na zapojení do připomínkování nové výstavby či rekonstrukcí veřejného prostoru. V některých případech občané dokonce vítají developerské stavební projekty, ale chtějí aktivně a účinně promluvit do jejich definitivní podoby. V Praze 8 se angažují například sdružení Karlín sobě, 8jinak!, iniciativa z Beštákovy ulice na Strážkově a okruh lidí, kteří s nedůvěrou sledují před širokou veřejností utajovanou přípravu projektů nad zastávkami metra Invalidovna, na místě továrny Rustovka nebo na Rohanském ostrově.

Participace není populismus

Místní radnice si bohužel mylně vyložila termín participace veřejnosti jako populistické „ustupování, pokud se ozve protest“. Existuje už řada případů, kdy rada změnila své souhlasné stanovisko se stavbou v územní řízení na záporné nikoliv na základě odborných hledisek, ale jen na základě toho, že jim přišla petice občanů. O čem to vypovídá? O nulové vizi vedení obce, jak by se Praha 8 měla dále rozvíjet. O zoufalé neodbornosti radních a zároveň o laciné touze kupovat si hlasy voličů líbivými kroky.

Novému přístupu ke správě věcí veřejných se postupně učí i občané. A i z jejich strany zaznívají tu a tam názory, které lze pojmenovat jako aktivistický populismus. To je názor, že politici mají dělat přesně to, co po nich žádají nejhlasitější kritici, protože „politik je zaměstnanec obyvatel jeho volebního obvodu“. Pravdou však je, že politik není otrokem občanů, ale jejich pomocníkem a partnerem při prosazování z jeho pohledu správných řešení. Rozhoduje se na základě vůle voličů,

Co se dá udělat pro to, abyste některým problémům předešli? Snažíme se předejít precizní přípravou i kontrolou všech stanovisek, vyjádření a rozhodnutí, aby jejich napadnutelnost byla minimální. Proto jsou nejčastějšími napadnutími nebo odvoláními ta, ve kterých je: „odvoláváme se“, důvod neuveden, či „odvoláváme se, text rozhodnutí je moc dlouhý“ apod. Což vyjadřuje pouze snahu škodit developerovi bez udání důvodu a jakékoli odpovědnosti napadající strany, a to i v případných soudních napadeních, kdy žalující sdružení kvůli nemajetnosti neriskuje vůbec nic a developer přichází o obrovské částky na finančních nákladech a často dojde i ke znevěrohodnění projektu kvůli několikaletému zpoždění. Tento stav je logicky až nepochopitelný. Stačí si založit s dvěma kolegy občanské sdružení, zaregistrovat se a používat nakopírovaná odvolání či až žaloby a způsobovat tak mnohamilionové škody, i bez důvodu. V podnikatelských kruzích kolují historky o „sdruženích“, která takto úspěšně vydírají stavebníky, a to i po celé ČR.

Můžete popsat nějaký podle vás kuriózní příklad?

Již na prvním projektu trojbytové vily ve Velké Chuchli byl docela kuriózní souběh událostí, kdy jsme dům zkolaudovali, v dalším týdnu jsme dostali od ministra životního prostředí ocenění Ekologická stavba roku a následující týden ministr pro místní rozvoj v dovolání jako nejvyšší instance správního řízení zrušil stavební povolení, ač dokumenty k dovolání byly zjevně padělané. Reálně tedy zrušení stavebního povolení nedávalo smysl, ale muselo se – řečeno zjednodušeně – vydat nově.

Podobným, i docela častým případem je, kdy soud zruší územní rozhodnutí, a to i po kolaudaci domu, a pak se vlastně neděje nic, jelikož je rozhodnutí již nahrazeno SP. Vzpomínám si, že to byl i případ OC Eden v Praze 10.

Myslím, že největším problémem je, že občanská sdružení nemají jakoukoli odpovědnost a mohou jakkoli zasahovat a často bez důvodu prodlužovat řízení v řádu let, a to často i ze zjištěných důvodů, kdy se stavebníkovi spíše vyplatí se s nimi „dohodnout“ nežli jít dále právní cestou.

Ing. Jan Řežáb

Autor je majitelem společnosti JRD s.r.o.

podle vlastních morálních a odborných hledisek i na základě programu, se kterým byl zvolen do zastupitelstva. Politik tedy určitě nemá být beznázorovým nástrojem těch nejrazantnějších zástupců veřejnosti, ale tím, kdo sleduje hodnoty nazývané jako veřejný zájem, kdo se pokusí o zapojení širšího okruhu obyvatel do rozhodování a o nalezení obecnější shody.

Místní radnice jako odstrašující příklad

Praha 8 se v minulém volebním období proslavila svým obecním supermarketem s radnicí za miliardu, který si protlačila tehdy vládnoucí ODS rozdílem jediného hlasu tři týdny před termínem voleb. Bez diskuse s opozicí, bez jakékoliv participace veřejnosti, bez architektonické soutěže. Cílem totiž nebyla ani urbanizace území, ani postavení krásného a funkčního úřadu, ale „investice 1,2 miliardy Kč z privatizace bytů“. Této parodii na veřejnou zakázku asistoval jinak obecně uznávaný architekt Josef Pleskot, jehož motivace k takovému činu mi dodnes zůstává utajena.

Stejně pasivní a uzavřenou roli hraje i současná koalice, kterou tvoří Svobodovo křídlo ODS, TOP 09 a Suverenita Václava Musíla s podporou KSČM. Ti všichni věří teorii, že občané projeví svou vůli ve volbách a tím dali politikům volnou ruku na celé čtyři roky volebního období. Proto radní za desítky milionů obnovují veřejná prostranství bez toho, aby se obyvatel zeptali na jejich představy o budoucí funkci těchto míst, o vybavení mobiliářem nebo herními prvky. Není proto divu, že prakticky za každou takovou investici vedení městské části schytá kritiku od místních, kterým tento paternalistický přístup přijde urážlivý. Jindy zas radnice vyhlásí neformální internetovou anketu o nejlepší podobu Elsnicova náměstí, přičemž všechny „soutěžní návrhy“ dodá jediný ateliér na základě přímé zakázky a jedná se o neinvenční varianty na stále stejné téma. A do třetice – úřad připraví tzv. debatu o dopravním řešení Palmovky, z čehož se nakonec vyklube prostá prezentace Pleskotova „moskevského“ dálničního projektu a jeho popuzená obhajoba ze strany místostarosty s dostatečně hlasitým mikrofonem v ruce.

Přitom stačí tak málo – s připravovaným záměrem nespěchat, mít dobrou vůli a chuť diskutovat. Mít odhodlání domluvit se se všemi, kterým nejde o to bořit debatu, ale hledat shodu. Nepovažovat občany za méněcenné hlupáky, pokud nějakému odbornému slovu nebo problematice nerozumí. Dát lidem možnost, ať veřejný prostor dotvoří podle svých představ. Výměnou za takto investovaných několik měsíců času by radní dostali podklady pro projekty, které by odrážely skutečné potřeby a přání místních.

Co je tedy potřeba? Odpověď je jednoduchá – aby vládnoucí politici dospěli tak, jako dospívá občanská společnost. Aby pochopili svou roli v systému a aby se nebáli prosazovat zapojování veřejnosti do rozhodování o významných projektech.

MgA. Petr Vilgus, Ph.D.

Autor je opoziční zastupitel městské části Praha 8 za Stranu zelených

ÚČAST VEŘEJNOSTI JE PŘIROZENÁ SOUČÁST KAŽDÉHO PROJEKTU

IVANA CABRNOCHOVÁ

Pohled koaliční zastupitelky

V Praze 10 se už několik let snažíme zapojovat veřejnost do rozvojových plánů radnice. Například jsme zřídili diskusní stánky přímo v ulici Moskevská, kde jsme nad modelem hovořili s kolemjdoucími o připravované rekonstrukci této historické obchodní třídy. Jednoznačně jsme podpořili participaci veřejnosti při plánování bytového domu, který má vzniknout v Krymské ulici na místě jedné z posledních proluk ve vršovické blokové zástavbě. Nadstandardně komunikujeme s koalicí občanských sdružení Společně pro desítku, s jejichž členy se úředníci i politici scházejí a diskutují o plnění tzv. pěti přání pro desítku. Podobně otevřeně jednáme i o nové radnici. Kde jinde v Praze je opozice rovným partnerem koalice při hledání nového sídla úřadu, kde jinde jsou zástupci občanských iniciativ přímo v porotě architektonické soutěže?

Politici ze staré školy to neradi slyší, ale občané mají právo účastnit se přípravy významných projektů, které promění okolí jejich bydliště či pracoviště. Naprosto samozřejmé by mělo být zapojení občanů do plánů financovaných z obecní kasy, minimálně slušností by měla být komunikace s veřejností v případě rozsáhlých soukromých investic.

V naší městské části žije přes 115 000 obyvatel, a pokud bychom nebyli součástí metropole, zařadili bychom se mezi šest největších měst v republice. Do jednoho celku jsou zapojeny nesourodé čtvrti – na západě je součástí „desítky“ vilová čtvrť na Vinohradech a bloková zástavba Vršovic, na jihu najdete historickou vesnici Záběhlice, sídliště i zahradní město z 20. let minulého století. Na východě je průmyslová oblast, experimentální sídliště Solidarita a stavební uzávěra kvůli plánované trase vnitřního silničního okruhu. Na severu najdeme Nemocnici Královské Vinohrady, rozsáhlé hřbitovy a kolonie rodinných domků. Hledat všeobecný kompromis v tak různorodém obvodu je obtížný, ale zvládnutelný úkol.

Pro účast veřejnosti na rozhodování je nutné, aby se všechny strany debaty navzájem respektovaly, aby se nepodezíraly z přípravy podrazu a aby jednaly maximálně transparentně. Dovolují si prohlásit, že téměř povinnou složkou aktivního vztahu úřad – politik – občan je optimismus ve vztahu k budoucnosti. Bez pozitivní vize totiž jakákoliv diskuse o veřejných věcech skončí u samoučelného lbrblání na poměry.

Omyly při participaci veřejnosti

Chtěla bych zde na základě praktických zkušeností s participací veřejnosti popsat několik omylů, které vycházejí jak ze strany politiků, tak občanů. Věřím tomu, že tyto moje čisté subjektivní postřehy mohou být užitečné pro ty, kteří se také rozhodnou pro tuto formu zapojení občanů do rozhodování.

1. Omyl o volné ruce trhu v územním rozvoji

Trh není urbanista, sociolog ani politik a netvoří město na základě dlouhodobé udržitelnosti území, ale podle momentálních čísel o prodejnosti nemovitostí. Protože obytné, administrativní a průmyslové čtvrti nevznikají na roky, ale nej-

méně na desetiletí, je nezbytné, aby se jejich tvorbou zabývali experti, místní politici i občané, jichž se připravovaná zástavba dotkne.

2. Omyl, že participace je totéž co prezentace projektu

Participace není komentované promítání diapozitivů s projektem už schválené stavby, po kterém následuje potlesk publika a drobné občerstvení. Je to proces, který by měl být zahájen měsíce, nebo dokonce roky před územním řízením. Obec a občané by měli stát už u zadání parametrů, ze kterých bude vycházet práce architektů. Komunikaci s veřejností by měl vést a výsledky interpretovat expert na tuto problematiku, tedy nikoliv politik, úředník, investor nebo autor projektu. Debatu na toto téma musí řídit nezávislý rozhodčí, ne jeden z aktivních hráčů.

3. Omyl o participaci jako formě PR

Opakovaně jsem se setkala s názorem (příčemž z různých stran přicházela jako kritika i jako pochvala), že jediným praktickým významem participace je vylepšení PR projednávaného projektu. Je pravda, že úspěšně vedená participace napomůže pozitivnímu vnímání projektu ze strany občanů. Toto však není cílem, ale jen průvodním jevem otevřené informovanosti. Smyslem procesu je dosáhnout toho, aby všechny zúčastněné strany měly jistotu, že jejich přání a připomínky byly uplatněny, a aby se ani jeden z účastníků necítil jako poražený.

4. Omyl o všeobecném občanském kompromisu

Politici jsou zvyklí v zastupitelstvu vyjednávat v rámci politických bloků. Je pro ně přirozené, že v zastupitelstvu mají třeba ODS, TOP, ČSSD, zelené, komunisty. Za každou z těchto stran jedná předseda klubu, který má dohodnuté stanovisko se svým názorovým blokem a snaží se jej prosadit i u stranické konkurence. Kompromis vzniká na základě dohody těchto několika bloků. Takový přístup však nelze použít při participaci veřejnosti. Neexistuje univerzální mluvčí občanů, existují jen tisíce různých odstínů subjektivní pravdy. Vyhláste diskusi o parkování v městě a obdržíte odpovědi od „obce má povinnost zajistit mi bezplatné parkovací místo za každou cenu“ až po „stojící automobil do města nepatří – ani klavírista nežádá, aby mu obec zdarma garantovala místo pro uskladnění jeho nástroje“.

5. Omyl o revoluční občanské společnosti

V posledních letech se na základě aktivit různých sdružení typu ProAlt či Rekonstrukce státu zdá, že občanská společnost jako celek je extrémně revoluční. Z vlastních zkušeností tvrdím, že jen minimum spolků usiluje o pozitivní evoluci společnosti. Většina místních sdružení – a nemyslím to v negativním slova smyslu – je konzervativních a konzervativních. Na svět se dívají tak, že dříve bylo dobře, nyní se to dá nějak vydržet, ale z budoucnosti přicházejí jen rizika. Novinky jakéhokoliv rázu vnímají jako narušení dnes fungujícího systému. S těmito postoji je nutné v participaci počítat.

6. Omyl o všemocném úřadu

Většina občanů a občanských sdružení se domnívá, že úřad a politici mají v územním rozvoji právo veta. Že když se jim nelíbí navrhovaná stavba, mají právo říct všemi stranami respektované NE. Kdo zná české zákony a vyhlášky, ten ví, jak omezenými možnostmi zasahování do stavební činnosti úřad disponuje. Tato zákony daná bezmoc se občanům velmi těžko vysvětluje.

Krymská jako pokus o dohodu

Ve Vršovicích jsme si participaci vyzkoušeli při plánování zástavby proluky na rohu Moskevské a Krymské. Developerská

společnost zde chystá výstavbu bytového domu na pozemcích, které zčásti patří jí, zčásti obci. Aktivní komunita obyvatel a podnikatelů z Krymské ulice, obec a developer vstoupili do procesu participace s cílem najít takovou podobu zástavby, která by danému místu neublížila, ale naopak mu prospěla. K plnění dohodnutého kompromisu je stavebník nucen mimo jiné tím, že obec si ponechala blokační pozemky, bez kterých nelze projekt realizovat. Výsledkem jednání, jehož mediátorem je Petr Klápště, bude shoda jak na podobě a funkcích připravované budovy, tak na revitalizaci historického tržiště na moderní veřejný prostor.

Transparentní cesta za novou radnicí

V řadě městských částí Prahy tamní radní připravují rekonstrukce nebo novostavby radnic. Je to logické, protože původní budovy ze 70. až 90. let se dostávají do stavu, kdy je třeba s nimi něco udělat. Bohužel, kvůli neprůhlednému jednání vedení některých obvodů získalo téma „nová radnice“ pověst nečistého tunelu na obecní finance.

V Praze 10 úřad sídlí v panelové budově Vlasta, jejíž stavba začala už v roce 1971. Stávající radnice je provozně a energeticky nevýhodná, je ve špatném, nikoliv však havarijním stavu. Vedení obce opakovaně prohlásilo, že rozhodnutí o budoucím sídle by mělo padnout buď v roce 2014, nebo až na začátku příštího volebního období. Na diskusi je tedy hodně času. V tuto chvíli pracujeme se třemi variantami budoucího sídla Prahy 10 – uvažujeme o rekonstrukci stávajícího panelového komplexu Vlasta, o novostavbě na Strašnické (kde máme vhodné pozemky) a o koupi jiné nemovitosti. Všechny tři možnosti jsou rozpracovávány tak, aby měli zastupitelé dostatek informací pro rozhodnutí.

V roce 2011 zastupitelstvo hlasy napříč politickým spektrem souhlasilo s variantním řešením hledání sídla radnice, v roce 2012 byla zastupiteli schválena ideová architektonická soutěž pro prostor okolo zastávky metra Strašnická. V mezidobí probíhala intenzivní jednání mezi vedením městské části a Českou komorou architektů o podmínkách soutěže, zároveň byla připravována organizace celého procesu včetně přípravy zapojení veřejnosti.

Zastupitelstvo Prahy 10 vzalo na svém zasedání v dubnu 2013 na vědomí informaci o činnosti Komise pro vytvoření vhodných prostor pro fungování úřadu, které předsedám. Bylo potvrzeno zapojení radniční opozice a zástupců veřejnosti jako řádných členů komise – koalice, opozice i veřejnost tak má rovný přístup k informacím. Občanská sdružení nominovala své zástupce i do poroty architektonické soutěže.

Po důkladném dotazování názorů občanů v ulicích i na veřejných setkáních pod vedením mediátora byly v dubnu 2013 distribuovány dotazníky pro všechny obyvatele ze spádové oblasti metra Strašnická, která je jednou z variant pro sídlo radnice. Smyslem ideové architektonické soutěže je zhodnocení tohoto místa a zvýšení jeho atraktivity jak pro starousedlíky, tak pro místní podnikatele. Výsledek participačních setkání se nyní promítá do zadání pro architektonickou soutěž – občané tak mají přímý vliv na to, s jakými podklady budou pracovat architekti v soutěži organizované podle soutěžního řádu České komory architektů.

Mgr. Ivana Cabrnová

Autorka je místostarostka Prahy 10 pro územní a strategický rozvoj (Strana zelených)

INSPIROVAT SE VÍDNÍ MÁ SMYSL

MICHAL VOLF

Zápisky z odborné návštěvy
vídeňského magistrátu

„Spolupráce s veřejností není zárukou, že vše bude dobře, je ale zárukou, že vše nebude zcela špatně.“
Maria Vassilakou, vicestarostka města Vídně

Vídeň je turisticky proslavená jako město koncertů, valčíku a tradičních kaváren. Více než na turisty se ale zaměřuje na komfort vlastních občanů a důkazem takového přístupu je fakt, že se v poslední době pravidelně umísťuje na nejvyšší příčce světového žebříčku kvality života ve městě. Zjistit, jak toho město Vídeň dosahuje a seznámit se s jeho vedoucími úředníky, bylo cílem odborné návštěvy vídeňského magistrátu, kterou v polovině dubna společně organizovali Magistrát hl. m. Prahy a občanské sdružení CZ|AT Česko-rakouské fórum architektury (Jiří Koten, Michal Volf). Účastníci z české strany byli mj. první náměstek primátora hl. m. Prahy a radní odpovědný za územní rozvoj Tomáš Hudeček, vedoucí Odboru strategické koncepce ÚRM Tomáš Ctibor a vedoucí pracovní skupiny pro Pražské stavební standardy architekt Pavel Hnilička. Mezi zástupci města Vídně, se kterými proběhla jednání, byli mj. vicestarostka Vídně Maria Vassilakou, ředitel plánování města Thomas Madreiter nebo ředitel přípravy strategického plánu Kurt Mittringer.

Z hlediska svého rozvoje stojí nyní rakouská metropole před výzvou v podobě velice rychlého růstu města, kdy do ní každý rok přibude nejméně deset tisíc nových obyvatel. Takovou situaci město ještě před několika lety neočekávalo a nyní se na ni snaží reagovat novou koncepcí strategického plánu. Na rozdíl od současného plánu z roku 2005 město již nebude přesně vytyčovat klíčové rozvojové plochy, ale vytvoří flexibilní plán, jehož cíle sice budou přímo definovány, ale cesty k jejich naplnění se budou moci měnit podle aktuálních potřeb města. V popředí zájmu tak už nebude stát samotný plán (výkres), ale kvalitně zajištěný proces (dialog).

Do přípravy strategického plánu je velkou měrou zapojena veřejnost. Veřejné diskuse organizuje nejen město samo nebo jím pověřené organizace, ale organizátorem mohou být i občanské zájmové spolky. Město v takovém případě garantuje, že se veřejných projednání zúčastní. Zástupci Vídně říkají, že veřejnost je do procesu potřeba zapojit hned na začátku, ale zároveň zdůrazňují, že při takové diskusi je důležité vždy hrát s otevřenými kartami a stanovit hranice odpovědnosti. Veřejnost by přímo rozhodovat neměla, ale musí dostat možnost dané věci ovlivnit.

Strategický plán je ve Vídni vodítkem pro plán územní a regulační (Flächenwidmungs- und Bebauungsplan). Jedná se o dvouúrovňový plán, ve kterém oba plány tvoří nedílný celek. Územní plán plánuje výstavbu města v širších souvislostech a regulační plán řeší konkrétní pravidla výstavby. Ve srovnání s podmínkami u nás je důležité, že vídeňský územní plán nezakládá žádné právní nároky na jednotlivé stavebníky. To činí teprve až regulační plán. Územní plán je závazný pouze pro orgány města.

Při rozvoji území je ve Vídni v současné době často využíváno tzv. kooperativního plánovacího postupu (kooperati-

ves Planungsverfahren), ve kterém se vlastník pozemku, developer, město a zájmové spolky setkávají při řešení rozvoje daného území. Vicestarostka Vídně Maria Vassilakou je toho názoru, že takový způsob plánování přináší daleko lepší výsledky než klasické architektonické soutěže, kdy je veřejnost často rovnou postavena před již hotový projekt, aniž by měla možnost ovlivnit jeho zadání. Maria Vassilakou dodává: „Spolupráce s veřejností není automatickou zárukou, že vše bude dobře, je ale zárukou, že vše nebude zcela špatně.“

Proces kooperativního plánování je dobře vidět na projektu nového hlavního nádraží, který byl jedním ze dvou projektů, které zástupci Prahy ve Vídni navštívili. Velká plocha dnes již bývalého nádraží Südbahnhof se ukázala jako příliš rozlehlá pro potřeby moderní železnice, a tak se Rakouské dráhy (ÖBB) rozhodly pro její transformaci. Dráhy vyzvaly město ke společnému jednání, kterého se účastnili i budoucí investoři a zástupci zájmových sdružení. Následně proběhla dvoustupňová soutěž na masterplan území a na jeho základě i dílčí soutěže na jednotlivé objekty. Ačkoliv město nebylo vlastníkem pozemku, dráhy s ním musely jednat, protože město muselo schválit nutnou změnu územního plánu. Město Vídeň díky tomu mohlo prosadit do projektu řadu svých požadavků, například výstavbu dotovaného bydlení nebo dostatek ploch pro volnočasové aktivity. Změna územního plánu ale samozřejmě není nutná vždy, a proto se město snaží ponechat si co nejvíce pozemků ve svém vlastnictví, aby mohlo v jednáních se soukromými investory prosazovat svoje zájmy.

Druhým navštíveným rozvojovým projektem byla nová městská čtvrť Seestadt Aspern, která vzniká na bývalém letišti na severovýchodě Vídně. Výstavba potrvá až do roku 2028 a projekt počítá s bydlením pro 20 000 lidí a s vytvořením 20 000 pracovních míst ve službách, obchodu, průmyslu, vědě, výzkumu a vzdělávání. V současné době stojí na rozvojové ploše pouze dokončená nová linka metra a budova městem zřízeného developera, který projekt koordinuje a je prostředníkem mezi jednotlivými investory. Obrovskou devízou je zde právě metro, které každému investorovi zaručuje, že jeho budova bude napojena na páteřní městskou veřejnou dopravu.

Co se týče samotné vídeňské radnice, vysokí úředníci jsou ve Vídni apolitičtí, a proto se automaticky nemění s politickou změnou vedení radnice. Navíc v roce 1997 proběhla s pomocí zahraničních auditorských firem strategická transformace vídeňského magistrátu a jednou z pozitivních změn bylo mimo jiné i zavedení tzv. Plánovací akademie, která představuje školení pro magistrátní úředníky v oblasti plánování, médií nebo prezentačních dovedností. Pozitivní fungování nástrojů, které Vídeň ve svém rozvoji aplikuje, je ve srovnání s Prahou zcela jistě dáno i vyspělejší občanskou společností, v jejíž rovině probíhá diskuse mezi městem a veřejností, a také již několik desítek let trvající politickou stabilitou, která umožňuje držet se dlouhodobě vytyčených cílů.

Ukázalo se, že inspirovat se od zahraničních kolegů může být velmi přínosné. Město Vídeň zároveň vyslovilo zájem o další spolupráci s Prahou, a pokud se vše podaří, mohla by tato spolupráce pokračovat již tento podzim v Praze skrze odbornou konferenci, jejímž tématem by bylo fungování magistrátu při utváření města, především v rámci správy pozemků ve vlastnictví města a jejich rozvoje. Konferenci by opět společně organizovali Magistrát hl. m. Prahy a CZ|AT Česko-rakouské fórum architektury.

Podrobný popis návštěvy Vídně je k dispozici na adrese: www.hudecektomas.cz/cz/novinky/8061/

Ing. arch. Michal Volf

Autor je spoluzakladatel o. s. CZ|AT Česko-rakouské fórum architektury a předseda pracovní skupiny ČKA pro granty

Ludvík Kohl, Pohled
na Staroměstské náměstí
se sloupem Panny Marie

Vizualizace Argentinské
hvězdy pro Prahu 7, CMA

Centrum Palmovka,
AP atelier

CESTA K DEMOKRATICKÉ RADNICI

TOMÁŠ VÍCH

Stavba radnic v městských částech Prahy se ukazuje jako zajímavý způsob, jak naložit s prostředky získanými privatizací bytového fondu, a stává se také důležitou událostí komunálního života. Každá „Praha“ řeší tuto problematiku po svém. Někde rekonstruuji stávající sídlo radnice, jinde staví nebo kupují novou budovu anebo jdou jako pražský magistrát do podnájem. Aktuálně je proces výstavby nebo rekonstrukce radnice v běhu v Praze 7, Praze 8 a Praze 10. Podívejme se ve stručnosti, jak tento proces kde probíhá.

Radnice Prahy 7

V dramatické situaci se ocitla radnice na Praze 7. Od roku 2010 koalice ODS a ČSSD prosazovala velký developerský objekt PPF Argentinská hvězda za původně před volbami nabízenou cenu 1,6 mld. Kč, která do podzimu 2012 klesla na 700 mil. Kč. Stavba od projekční kanceláře CMA je obtížně pěšky dostupná a objemově několikrát překračuje potřeby městské části, a tak se setkala se silným odporem opozice a o. s. Letná sobě!, které po neshodách s vedením radnice sebralo přes 3600 potřebných podpisů a iniciovalo referendum o radnici.

Zastupitelstvo MČ Prahy 7 však proti konání referenda podalo ústavní stížnost. Ústavní soud tuto stížnost zamítl a referendum se konalo spolu s prezidentskými volbami v lednu 2013. Občané 94 procenty hlasů podpořili požadavky referenda, tedy byli pro finanční limit na novou radnici ve výši 500 milionů, pro soutěž podle zákona, pro dobrou dopravní dostupnost i pro architektonickou soutěž na radnici. Současné vedení se i nadále těžko smíruje se zadáním vyplývajícím z referenda a nově ustavený výbor pro výběr radnice zadal vypracovat právní posudek, který by měl vyhodnotit proveditelnost výsledků referenda. Praha 7 začíná po letech příprav jakoby od začátku. Ve hře jsou všechny možnosti, od toho zůstat ve stávající budově ministerstva financí na nábřeží, pořídit

a rekonstruovat stávající nemovitost nebo iniciovat stavbu nové radnice. Závazné rozhodnutí lze ale pravděpodobně očekávat až po komunálních volbách v roce 2014, kdy jedna z ústředních otázek ve volební kampani bude, kde a jaká radnice bude.

Radnice Prahy 8

Nejdále ze zmíněných tří městských částí jsou na Praze 8, kde před komunálními volbami 2010 si většinová vláda ODS odhlasovala navzdory opozici stavbu Centra Palmovka za 1,2 miliardy Kč. Úkolem zde bylo zhodnotit peníze z privatizace bytů. Zadání výstavby radnice je pojato jako podnikatelský záměr, kdy je radnice spojena s komerčními administrativními a obchodními plochami. Dodavatelem a současně projektantem a budoucím správcem komplexu byl formou soutěžního dialogu vybrán Metrostav, který si projekt objednal od AP Ateliéru Josefa Pleskota. Dalšími účastníky byly Sdružení Centrum Palmovka a AFI Europe. Soutěžní dialog lze použít k zadání veřejné zakázky dle zákona v případě, když se jedná o „zvláště složitý předmět plnění“, kdy není veřejný zadavatel objektivně schopen přesně vymezit technické podmínky či právní nebo finanční požadavky.

Forma soutěžního dialogu pro zadání veřejné stavby je kontroverzní a naráží na odpor veřejnosti. Důvodem je, že nebyl použitý standardní způsob zadání formou architektonické soutěže a výběrové řízení rovněž poškozují jeho průběžná netransparentnost, kdy dodnes nejsou známé konkurenční návrhy ani jména jejich autorů. Známé jsou ale ceny za projektovou dokumentaci Metrostavu, která je přibližně 95 mil. Kč a je prakticky dvojnásobná ve srovnání se standardy projekčních prací ČKA, což vede občany a jednotlivé iniciativy k tomu, že se dovolávají spravedlnosti na ÚOHS, u Policie ČR i u ČKA, kteří mají věc v šetření. Územní rozhodnutí na Centrum Palmovka dosud nenabýlo právní moci, čeká se na vypořádání podaných připomínek. Situace tu tedy po necelých třech letech příprav stavby je komplikovaná, architekt Pleskot dodatečně pracuje na urbanistické studii Dolní Libně, kterou mu zadal Útvar rozvoje města. Palmovka leží na jižním okraji Prahy 8, daleko od přirozeného centra městské části. Ve vzduchu visí otázka, co se stane po komunálních volbách v roce 2014. Zda nové vedení radnice převezme štafetový kolík zodpovědnosti, že v době ekonomické krize bude Centrum Palmovka výdělečné, aby se vložené investice se ziskem vrátily, jak bylo zadáním soutěžního dialogu, nebo zda půjde celý záměr do koše.

Radnice Prahy 10

Na Praze 10 před Vánoci 2012 vše naznačovalo, že městská část vypíše architektonickou soutěž na novou radnici za 1 miliardu Kč v blízkosti stanice metra Strašnická. To narazilo na nesouhlas občanských iniciativ, které zde byly vyslyšeny, a od února 2013 probíhá otevřená diskuse mapující možnosti, zda a za jakých podmínek rekonstruovat stávající objekt radnice v budově Vlasta, který po 40 letech existence vyžaduje kompletní rekonstrukci; zda využít situaci k novostavbě nového objektu, či investovat do koupě jiného, pro radnici vhodnějšího domu.

Radnice na Praze 10 není tak suverénní jako ty na Praze 7 a 8 a rozhodla se započít s občany participační dialog, ve kterém chce najít konsenzuální odpověď na to, kde a jaká radnice bude stát. Za tím účelem ve spolupráci s Českou komorou architektů připravuje dvoukolovou ideovou architektonickou soutěž, která je nejtransparentnějším způsobem, jak zvážit maximum možných přístupů a do rozhodování a společné diskuse zapojit jak profesionály, tak maximální počet obyvatel a občanských iniciativ. Ideová soutěž umožní najít odpověď na otázku, jak má vypadat ideální radnice pro 21. století: zda je to především praktický úřad komunikující maximální měrou po internetu, aby občan nebyl nucen docházet na radnici a trávit čas v jejich čekárnách, nebo zda je radnice místo setkávání

lidí ve veřejném radničním sále, kde dochází ke společným rozhodnutím o budoucnosti města a jeho obyvatel.

Staroměstská radnice

Podle informací z magistrátu se chystá na podzim letošního roku soutěž na rehabilitaci Staroměstského náměstí, jehož součástí by měla být kromě obnovy Mariánského sloupu a nové kašny i otázka dostavby Staroměstské radnice a způsob využití prázdných prostor radničního bloku přiléhajícího k radnici, který byl při stěhování magistrátu do podnájmu ve Škodově paláci v roce 2006 opuštěn a dodnes zeje prázdnotou. Věřím, že i zde nakonec zvítězí návrh vzešlý z architektonické soutěže, který vznikne za souhlasu obyvatel a iniciativ a že se nakonec všichni rozpomenou na to, že radnice je místem radění, tj. vzájemné komunikace a hledání konstruktivních všestranně výhodných řešení, a že se Staroměstská radnice dočká po 70 letech nového zastupitelského sálu pro 21. století, který se stane zdravým demokratickým srdcem a architektonickou chloubou hlavního města.

Ing. arch. Tomáš Vích

Autor je členem dozorčí rady a redakční rady ČKA, dále členem PragueWatch, o. s., a spoluorganizátorem LŠU 2013

LIDOVÁ ŠKOLA URBANISMU

TOMÁŠ VÍCH

Občanské sdružení PragueWatch díky grantu Nadace české architektury ve spolupráci s Galeríí Jaroslava Fragnera v Praze letos již druhým rokem organizuje Lidovou školu urbanismu.

Lidová škola urbanismu 2012, Galerie Jaroslava Fragnera

Občanské sdružení PragueWatch díky grantu Nadace české architektury ve spolupráci s Galeríí Jaroslava Fragnera v Praze letos již druhým rokem organizuje Lidovou školu urbanismu. Jedná se o osvětový cyklus pro širokou veřejnost. Nechceme vyškolit nové urbanisty, ale srozumitelnou formou uvést zájemce do této problematiky a pomoci jim se v ní orientovat. Typickým posluchači školy jsou lidé z desítek pražských i mimopražských iniciativ potýkajících se s územním plánováním, zastupitelé městských částí, studenti a nejšířší laická veřejnost. LŠU dává prostor ke kladení otázek a diskusi, která často neformálně pokračuje i po skončení přednášky.

Loňský ročník 2012 se věnoval otázce, jak rozumět územně plánovací dokumentaci, právním otázkám, co je participace, a uspořádal dvě panelové diskuse, jednu o dopravě a druhou (ve spolupráci s galerií DOX) o památkové péči, konkrétně na aktuální téma demolice domu na Václavském náměstí v Praze.

Letos jsme zvolili zastřešující téma KDO JAK ŽIJE VE MĚSTĚ. Město nejsou jen domy a ulice, ale i lidé, živá náplň města. Obyvatelé spolu s městem tvoří systém sociálních a ekonomických vztahů, který je třeba pochopit jako celek, i ve vzájemných souvislostech. LŠU 2013 představuje město jako místo pro život heterogenní skupiny obyvatel, kteří se od sebe navzájem liší nejen svým socioekonomickým postavením, etnikem, rasou, národností či pohlavím a sexualitou, ale i svými možnostmi město užívat a ovlivňovat jeho další vývoj i svou pozici v něm. V rámci cyklu probíhají přednášky a panelové diskuse na témata jako proces transformace sociálně-prostorové organizace měst v postkomunistickém období a utváření uzavřených a paralelních světů sociálních skupin – tzv. rezidenční segregace, vliv neoliberální ekonomiky na městské rozhodování, obecní bydlení a chudoba, charakter pražské zástavby, proměna Holešovic či vliv diskursu o bezdomovectví na život a užívání veřejného prostoru v Praze. Součástí cyklu je také komentovaná prohlídka vietnamského a kulturního centra Sapa. Aktuální informace, kdo kdy přednáší, lze najít na webu PragueWatch.cz, na stránkách Galerie Jaroslava Fragnera a na facebooku. Vstup je volný.

Ing. arch. Tomáš Vích

Autor je členem dozorčí rady a redakční rady ČKA, dále členem PragueWatch, o. s., a spoluorganizátorem LŠU 2013

KATEDRÁLA PRO 21. STOLETÍ

ONDŘEJ BENEŠ,
OLDŘICH ŠEVČÍK

Proč by měla vzniknout a co by mohla nabídnout nová koncertní síň pro Prahu, o níž se začíná hovořit.

Parco della Musica, Řím, realizováno v letech 1994–2002, architekt Renzo Piano. Mimořádné ambiciózní projekt, italská metropole tím získala architektonicky velkolepý koncertní sál splňující soudobé náročné požadavky na akustiku. Foto: Jaroslav Sládeček

Muzeum Solomona Guggenheima, New York – Manhattan, architekt Frank Lloyd Wright, realizace 1943–1959. Stavba se rodila z hlediska územního plánu i z hlediska stavebně technologického s řadou zdánlivě nepřekonatelných obtíží – podobně jako opera v Sydney. Příběh těchto staveb předznamenal i etapu realizace kulturních objektů v posledních desetiletích: mimořádné architektonické ambice, obtížné naplňování nároků invence na technologie, odložení tradiční tektoniky ve jménu příklonu k organickým formám, propojování tradičních materiálů s novými atd.; zjednodušeně řečeno: výstřední objekty, až experimenty nikoli bez jistých rizik, ale v řadě parametrů vždy prvotřídní architektura. Wright navrhl budovu jako muzeum s kontinuálním prostorem – inverzní spirálou. Objekt přerostl díky nezaměnitelnému exteriéru i interiéru ve společenské centrum. Jde o jednu z nejznámějších architektonických realizací na světě. Intenzivní provoz si vyžádal velkou přístavbu, nicméně příznačná silueta zůstala pietně nenarušena. Foto: Ondřej Beneš

Optimismus, anebo pesimismus je naladění spoluutvářející hodnotové orientace lidí v každodenním životě. I proto nikdo menší než zkušený senior českých architektů Miroslav Masák spojil probíhající soutěž o projekt nové koncertní síně pro Prahu s podnětem, který by zasáhl celou společnost, když řekl: „Důležitější než stav hospodářství je stav společnosti, naléhavější než růst ekonomické úrovně je návrat optimismu, dobré nálady. To dnes už chápu i politici. Někteří.“

Jde tedy o hodně, nejen o naplnění účelu – mít v metropoli země novou koncertní síň odpovídající soudobým akustickým požadavkům. Jde i o vyjádření a naplnění aspirací české společnosti.

Příklad Rudolfinu

Pokusme se proto o pohled z větší historické perspektivy. Před více než sto dvaceti osmi lety, konkrétně 7. února 1885, proběhlo slavnostní otevření Rudolfinu (architekti J. Zítěk, J. Schulz, realizace 1874–1884). Tehdy to bylo další z gest, jimiž novodobá česká společnost, prožívající ekonomický a politický vzestup, rázně překračovala svůj provincialismus a „vstupovala“, řečeno dnešním žargonem, do Evropy.

Rudolfinum, Národní divadlo a kolos Národního muzea, dominující Václavskému náměstí, to jsou výmluvná svědectví odvahy, sebevědomí a schopnosti přijmout a realizovat strategická rozhodnutí. Takováto rozhodnutí včetně jejich dotažení do realizace vypovídají o společnosti podstatněji než nekončící diskuse v parlamentu. Tehdy, v osmdesátých letech předminulého století, oba architekti Rudolfinu (obsahovalo, stejně jako dnes, koncertní síň a galerii) nejenže dosáhli vyváženého poměru mezi reprezentativností a účelností, nýbrž také vytvořili architektonický monument naplňující neméně důležité aspirace společnosti – podobně jako zmíněné Národní muzeum nebo Národní divadlo. A Rudolfinem pak také „šly“ dějiny: vždyť úspěšné architektonické řešení v průběhu času naplňovalo aspirace i jako dočasné sídlo parlamentu.

Od roku 1989 česká architektonická obec přes několik významných realizací (např. Národní technická knihovna v Praze-Dejvicích) a bohužel i přes nešťastný příběh projektu Národní knihovny čeká na podobné gesto. A společnost by mohla přes takové strategické rozhodnutí o výstavbě nové koncertní síně nahlédnout i do budoucnosti. Z prostého důvodu: před architektky nové koncertní síně vyvstává nejen požadavek naplnění účelu stavby, nových nároků na akustiku a zvýšenou kapacitu a pohodlí koncertní síně, ale – jako kdysi před Zítěkem a Schulzem u Rudolfinu – je tu i požadavek obsáhnout v architektonickém řešení aspirace společnosti. Nákladný a velkorosý projekt se i dnes může stát závažným podnětem k diskusi o aspiracích naší současné společnosti; více než dvacet let svobodné společnosti a české státnosti si o takovouto připravenou diskusi říká. Vyžaduje to odvahy. V malém státě se totiž až příliš snadno zdají podružné problémy velikými a na ty velké se pro ony podružné nevidí, snadno se sklouzne do Kocourkova. A architektura, to nejsou slova, v architektuře je to, čeho je dosahováno, vidět.

První náraz a zkouška časem

Slova „aspirace“ a „vize“ v souvislosti s projektem nové koncertní síně pro Prahu jsou na místě, ač možná zní vznešeně. Pokusíme se proto výčtově říci, oč by tu mohlo a mělo v případě nové koncertní síně jít.

Za prvé: Nová koncertní síň uvede do české metropole, tedy do architektury města jedinečných historických dominant, „novou sestřičku“, jak to krásnou metaforou vyjádřil citovaný Miroslav Masák. Metafora je sice z hlediska exaktnosti nepřesná, ale bývá účinnější v tom, co dokáže evokovat – obsáhne a mobilizuje to, co zatím jen tušíme. Jinými slovy: půjde o kontext, a tím pádem i o respekt, neboť takovýto architektonický objekt komunikuje se svým bezprostředním okolím. Není pouze novostavbou, tedy intervencí do daného prostředí, nýbrž

i objektem, který musí být přijat. U výrazného architektonického činu, a jen takový by měl být požadován, v tom pochopitelně může být problém. U takovéto stavby, jakou je koncertní síň, běží o víc než o prosté „líbí-nelíbí“. Vždyť s „líbí-nelíbí“ si dlouhodobě nevystačíme ani v elementárním mezilidském vztahu manžel-manželka. V případě architektonické realizace komunikujeme s kontextem: s dějinami a se společností! Vítězný projekt podstoupí nejednoduchou výchozí „nominální etapu“ leptavě lázně inflačního zájmu a poté, co bude kapitál novosti a vizuální unikátnosti spotřebován, se hodnoty projektu podrobí zkoušce časem.

Rudolfinum či Národní divadlo v této zkoušce, kterou teoretici architektury nazývají „etapu kanonizace“, obstály. Průběh výchozí i druhé etapy se dá těžko předvídat, ale bude ve vítězném projektu v zárodečné formě již obsažen – proto vezměme onu mobilizující metaforu o „vzrušivé moderní sestřičce historických dominant“ vážně.

Existuje několik strategií vřazování novostaveb do kontextu. Tradičně se s novou realizací pracuje tak, aby našla místo v již existujícím kontextu, aby ho spoluutvářela (jde o tzv. kompoziční metodu). „Nástup živelného výškového stavění v již historických vyrostlých městech vede k úplnému zničení toho nejcennějšího – historicky vzniklého kontextu“, poznamenává ruský architekt Jevgenij Asse, rektor Moskevské vysoké školy architektury. Ano, s kontextem se bohužel dá zacházet i velmi poklesle, zejména v nynější naší pozdně moderní kultuře entertainmentu. Téma „udržení, podpory a vytvoření kontextu“ by proto podle našeho názoru mělo být jedním z kritérií, které má architektura nové koncertní haly naplnit. Oč v tomto požadavku jde?

V dnešní pozdně moderní kultuře rozptylování by měla architektura nabídnout to, co se dařilo historizující architektuře 19. století: přispívat k nalézání identity a stát se impulzem pro celou společnost. Nová koncertní síň bude intenzivně komunikovat se společností svým repertoárem, kvalitou uměleckého tělesa atd. (připomeňme si roli Národního divadla). Více než dvacet let cesty k demokratické, svobodné společnosti se vším, co bylo dosaženo i promarněno, by získalo nový symbol a impuls.

Téma kontextu je dnes složitější i proto, že – ještě jednou citujme Asseho – „fyzický prostor ustupuje ve své roli mediálnímu prostoru. Vlastní fyzický kontext jako by se stával stále méně podstatným ve srovnání s mediálně produkovaným kontextem. Srovnávání staveb probíhá ani ne tak v reálném kontextu, ale v prostoru virtuálním, v mediálním prostředí“. Architektonické realizace spjaté s kulturou (koncertní síně, galerie atd.) dnes mezi sebou soutěží na mediální scéně, která nezná hranice, stejně jako výškové stavby. Mediální srovnávání, které čeká vítězný projekt, představení stavby ve virtuálním prostoru, bude intenzivní, bude produkovat emoce, bude zkouškou vyspělosti veřejnosti i obce architektů.

Myslíme na Štvanici, Klárov, Karlovo náměstí, Letnou

Za druhé: Tak jako se architekti Zítěk a Schulz projektem Rudolfinu vyrovnali s dobovou událostí, s velkolepou pařížskou Operou (1861–1874) Charlese Garniera, tak tato „sestřička“ pro 21. století bude muset prokázat už ve své ideové projekční podobě, že obstojí na evropské scéně a že k ní něco přidá. Jinak se projektovalo koncem devatenáctého století a jinak dnes. Nyní bychom se možná inspirovali spíše Domem filharmonie v Hamburku od týmu Herzog a De Meuron, Operou v Oslu na konci fjordu v těsné blízkosti vlakového terminálu nebo kongresovým centrem od Rafaela Monea v San Sebastianu. V současnosti tyto objekty svým způsobem představují jeden z inspirativních vrcholů takového typu staveb.

Za třetí: Kam by se v Praze takovýto dům měl situovat? Předně: ta stavba má takový společenský význam, že pro její lokalizaci je třeba znovu promyslet vazby a vztahy pražské kotliny. Novou koncertní síní se zároveň budeme vyjadřovat

k zásadnímu tématu – k vizi rozvoje Prahy. Takže již sama lokalizace projektu bude odpovědí na otázku: Jaké jsou její hodnoty a jaké jsou priority rozvoje Prahy? Každý návrh má své klady i zápory, my tu příkladově ukážeme na Štvanici.

Debata na toto téma začala po vyhlášení výsledků soutěže na Národní knihovnu, kdy se objevila řada zásadním způsobem nejen neřešených, ale do té doby ani netematizovaných otázek. A tato debata pokračuje. Mnohé může napovědět právě probíhající soutěž na pražskou Štvanici, kde obzvláště její západní konec skýtá jedinečnou příležitost vizuálních i komunikačních vazeb na historické jádro. V případě Štvanice se můžeme tázat, zda toto místo je opravdu neodmyslitelně, nadčasově spojeno s úzce profilovaným sportem, anebo se může Štvanice stát pro Prahu něčím, jako je ostrov Notre Dame pro Paříž. Jedním z architektů, který tuto alternativu vyzdvihl, je Josef Pleskot.

Areal reprezentativní koncertní síně vyžaduje nemalý prostor. Koncerty a kulturní akce u takových staveb neprobíhají výhradně v sále a prostorách uvnitř filharmonie, nýbrž i v jejím bezprostředním okolí – na velkolepých schodištích, v parku, v letních přístřešcích. Neboť hudbou jsou navazovány kontakt a interakce s diváky. Ve struktuře Prahy dnes reálně najdeme místa k doplnění takovou stavbou spíše na okraji historického jádra než přímo v něm. Uvažujeme-li o Štvanici, vstupuje do hry pravobřežní Vltava se solitérními monumenty „historicky rostlých“ budov (například budova dnešního Ministerstva průmyslu a obchodu je z hlediska současného provozu metropole doslova siretek – tento jedinečný urbánní segment by „ožil“), výhled na Praze dominující hradčanské panorama – a přitom ostrov sám umožňuje uchopit téma koncertní síně jako výlučný a současně celistvý komplex. Architektura dokáže akcentovat existenciální rozměr místa, ovšem v podtextu úvahy „tiká“ nesmlouvavý požadavek na projekt: „být v dialogu“ s geniem loci Prahy. Takže možná právě zde, na pražské Štvanici, dostatečně blízko k centru, ale zároveň v prostoru umožňujícím rozsáhlejší realizace, nacházíme adekvátní místo pro realizaci nové koncertní síně.

Musíme se potkávat

Co říci závěrem? Švýcarský architekt Mario Botta tvrdí, že v dnešním světě hrají muzea, koncertní síně a galerie „rolí, která je analogií katedrál v minulosti“. Katedrály, řečeno dnešním jazykem, „solidarizovaly společnost“, vytvářely již během stavby pouto mezi různými sociálními skupinami, mezi generacemi (sugestivně to dokládají záznamy ke katedrále v Chartres), realizací se stávaly symbolem hrdosti města a vůle „dát věcem řád“, začlenění člověka a obce do univerza. Dnes se stávají prostorem, kde se věnujeme „hledání nového náboženství“, což je pro architekta Botta metafora pro koncertní síně, muzea, fóra pro obhacování duchovních hodnot, které

jsou pro společnost nezbytné. Tyto architektonické objekty se stávají „místem pospolitosti a konfrontace“, místem, kde zakoušíme spolu s ostatními naděje a rozpory doby, stávají se v době webových sítí s facebooky exkluzivním místem fyzického a duchovního setkávání lidí – a architektura kulturních objektů tento moment „setkávání“ zdůrazňuje.

Architektura jednak musí naplňovat účel, jednak musí být v přímém dialogu s tím, co jsme naznačili přes Bottovy formulace. V nesmírných nákladech a v narůstajícím množství takových staveb ve světě se manifestuje poznání o mimořádné roli umění v nastupující informační společnosti. Jací jsme dnes, v době „spotřebních žní“, v době „velmi pozdní moderny“? Na rozdíl od doby středověkých katedrál je v nás, řečeno slovy architekta Philipa C. Johnsona, více anarchismu, nihilismu, solipsismu, jsme více relativističtí, z humoru se vytrácí jeho odlehčující působení, jsme více cyničtí, plní vzpomínek na minulost a současně touhy si užít, ožívá v nás touha po nových mýtech a symbolech (odtud úspěch románů J. K. Rowlingové), jsme mnohem méně racionalističtí či vědecky smýšlející, než si sami představujeme. Koncertní síně, galerie, muzea, navzdory pokleslým ekonomickým mantrám politiků, již po více než tři desetiletí představují v evropském i celosvětovém měřítku jedny z největších investic do veřejných institucí. Mají lidem napomáhat poznávat, artikulovat, kultivovat a neformálně spojovat zájmy a aspirace.

Ano, jsou to katedrály 21. století. Česká společnost přistupuje k tomuto velkému tématu se zpožděním. O to více je třeba popřát porotě šťastnou volbu.

doc. PhDr. Oldřich Ševčík, CSc.

Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.

Autoři se zabývají teorií i praxí architektury. O. Ševčík je docentem na Fakultě architektury ČVUT v Praze, působí v tamějším Ústavu teorie a dějin architektury. Spolu vydali například knihu *Architektura 60. let – „Zlatá šedesátá léta“ v české architektuře 20. století*. Architekt O. Beneš má svůj ateliér a je asistentem na FA ČVUT – atelier Stempel-Beneš.

Text vyšel 2. března 2013 v příloze Víkend MF Dnes.

Budova opery v Oslu, norská architektonická kancelář Snøhetta AS, realizace 2001–2008. Architektonické dílo leží na břehu fjordu nedaleko centra města a v bezprostřední blízkosti hlavního nádraží. V nízké budově z bílého mramoru jsou tři operní sály, z nichž největší pojme 1356 sedících diváků. Foto: Hans A. Rosbach

BYROKRATICKÉ STEREOTYPY VERSUS DECENTRALIZOVANÁ DYNAMIKA

IVO SLAVÍK

Na přelomu tisíciletí mě zaujal polyhistor Bohuslav Blažek, který byl jedním z myšlenkových kmotrů při vzniku občanského sdružení Dvojka sobě. Mimo jiné formulací o tom, že „jsme společností, které chybějí vize budoucnosti a jež tím stůně. Bez přesvědčivých vizí nelze s úspěchem probouzet zájem veřejnosti o participaci na řešení problémů“.

O něco později jsem narazil na podobná a přesná slova o jiném inspirativním muži – tentokrát z novodobé světové historie, která o Ronaldu Reaganovi napsal bývalý analytik Bílého domu Dines D'Souza: „Reaganova velikost se z valné části zakládá na tom, že byl vizionářem – dokázal si vytvořit vlastní pojmy a vidět svět jinak, než jaký právě byl. Zatímco se ostatní nechali pronásledovat a mást problémy přítomnosti, Reagan se soustředil na budoucnost.“ Dodejme, že i díky tomu se stal jedním ze dvou nejlépe hodnocených prezidentů USA.

Reálným vlivem nesouměřitelné osobnosti měly dvě věci společné. Víru v silné individuality, prezentované vizionáři a vizionářkami, stejně jako důvěru v moudrost místních komunit, které dobře znají své místo i potřeby a zájmy členů. Jejich společnou vlastností byla také schopnost přemýšlet mimo hlavní proud. Často i proti němu!

„Je nezbytné napomáhat vzniku, stabilizaci a fungování občanských iniciativ, zájmových spolků, svépomocných organizací a nadací s cíli orientovanými pro město a/nebo jeho ohrožené skupiny, být s nimi v kontaktu a delegovat na ně velký díl zodpovědnosti za řešení sociálně ekologických problémů,“ napsal Bohuslav Blažek v publikaci *Venkov/města/média* (Sociologické nakladatelství 1998). Tím jsme se dostali na pražskou pravobřežní vltavskou náplavku, kterou od roku 2007 systematicky oživuje naše občanské sdružení, k němuž se v roce 2010 začaly připojovat další subjekty. Neziskové i komerční, což považujeme za přirozený stav emancipované a sebevědomé občanské společnosti v tom smyslu, v jakém o ní hovoří například Alexis de Tocqueville v proslulé práci *Demokracie v Americe*. Volně tak přecházíme do prostředí kooperace i participace, které nezná v tak velké míře jako u nás vyhraňování „zlý“ developer a „hodný“ aktivista. (Zájemci se mohou podívat třeba na stránky The Municipal Art Society of New York – www.mas.org.)

V takové neporučnickované a často zjištnými zájmy části politických elit neovládané společnosti by bylo přirozené, aby zástupci veřejné správy přišli za těmi, kteří mají za sebou viditelné výsledky při oživení do té doby zapomenutých a zanedbaných míst města. Často do projektů investovali nejen mnoho energie, ale také reálných peněžních zdrojů. Zároveň dobře znají místo, jeho potenciál a vědí, co kde zlepšit i na jeho materializované podobě z podstaty přesněji než sebelépe mo-

tivované plánování zvenčí. Ke znalosti místa se připojuje také dobrá znalost cílových skupin, které do lokality přivedli, i jejich potřeb a zájmů. Pro naše rakousko-uherským, nacistickým a následně komunistickým byrokratickým drilem formulované prostředí to byla a stále ještě je příležitost, jak těžit z kreativity komunity. Ještě více bychom se přiblížili zemím, jimž je více než nám vlastní sociální soudržnost a spolupráce různých zájmových skupin.

Podívejme se na příklady, jak je v publikaci Nadace Via *Moje obec, moje město – věc veřejná* (Praha 2000) popisuje Helena Lenda-Chaloupková. Jedním z nich je program Hlavní třída, jejímž základem je společná práce místního sdružení zaměřeného na rozvoj obce a odborníků na plánování v oblastech, jako jsou marketing obce, její ekonomický rozvoj a design. Na financování získává za konkrétním účelem založená nezisková organizace dary místních firem, zdroje svých členů a příspěvky z nadací i vládních programů. Jinou metodou je Zvelebování čtvrti. V texaském Austinu založili majitelé realit v centru města spolu se zde bydlícími nájemníky a dalšími občany, majícími zájem na zvelebení centra, organizaci propagující jeho rozvoj a celkovou revitalizaci. Na základě jejich zájmu městská rada vytvořila pro centrum města program na jeho zvelebení a schválila jeho financování z městského rozpočtu. S organizací, sdružující majitele realit a nájemníky, podepsala smlouvu na řízení tohoto programu. Tato technika umožňuje, aby všichni, na něž mají změny dopad, společně rozhodli, co je třeba pro zatraktivnění místa udělat, a aby na sebe vzali odpovědnost za získávání peněz na tyto změny. Všechny další aktivity se koordinují a rozhodují jednoduše z jednoho místa bez nutnosti získávání kvant stanovisek a názorů na banální úkony, jako třeba v případě náplavky o umístění té či oné výtvárné instalace na tom či onom místě, kde navíc o věci rozhodují lidé, kteří jsou odborně disponováni a školeni pro jinou činnost, než je kulturní management či dramaturgie aktivit v předmětném místě.

Výše popsaná řešení jsou na hony vzdálená tuzemskému byrokratickému pojetí veřejné správy, libujícímu si v zakládání komisí a podkomisí, v nichž však pohříchu nikdy nesedí ti, jichž se jejich rozhodování týká nebo, jako v našem případě, ti, kteří de facto vytvořili pozitivními výsledky své práce potravu či téma, chcete-li, pro komisi a další řešitelské týmy. Tento postup je charakteristický pro společenství, která se domnívají, že jsou dost bohatá na to, aby mohla plýtvat kreativitou a energií svých vizionářů. Ovšem zajímavé, jak se i zde setkává náš názor s názorem Bohuslava Blažka i anglosaského pojetí otevřené společnosti. „Součástí strategického postupu je i získávání sponzorů (fund-raising): nemělo by jít jen o jednorázové finanční podpory, ale o hledání dlouhodobých a důstojných partnerů města, samozřejmě aniž z toho pro město vyplývají jakékoli nelegitimní závazky.“ (Blažek, 1998)

I tuto roli bylo sdružení Dvojka sobě schopno plnit, když přivedlo k tehdejší radní pro majetek statutárního zástupce jedné z největších tuzemských bank, který deklaroval připravenost banky věnovat městu mnohamilionový dar na realizaci jednoho našeho návrhu od architekta Petra Jandy. Další vývoj se pak ubíral jiným směrem, kdy se Metropolitanní ozvučné desce podařilo smést ze stolu jeden návrh na užívání náplavky, který u mnoha poměrů znalých odborníků vzbuzoval obavu z odklání majetku města. Jako kompromisní řešení bylo zvoleno vytvoření komise a vytváření koncepce. Žel, obojí bez významnějšího zapojení subjektů, které místu vdechly velmi různorodé formy kulturního i společenského života.

V dané okamžiku však zřejmě bezprostřední nebezpečí odklání majetku města pomínulo, tak by bylo na místě, aby se všichni s rozhodovacími pravomocemi začali zamýšlet nad modely, které jsou efektivnější, mají bezprostřední vztah k místu, a tudíž jsou levnější, protože nepotřebují týmy odborníků, kteří i při dobré vůli z logiky věci uplatňují převážně vnější pohled bez znalosti vnitřního fungování, potřeb a možností

financování atd. atd. Dlužno říct, že právě otevřené přístupy vedou k větší sociální soudržnosti i ekonomické efektivitě.

Ivo Slavík

Autor ukončil studia estetiky, literatury a dějin umění na FF UK Praha. Věnoval se literární a výtvarné kritice, PR a od r. 2001 se zabývá projekty oživujícími veřejné prostory v Praze 2. Je ředitelem o. s. Dvojka sobě a publicistou.

UDÁLOST, ODCIZENÍ A MĚSTO

MARTIN CHARVÁT

Chodec a „útroby“ města

Daniela Hodrová popisuje zkušenost chodce s městským prostorem. Artikuluje zkušenost zastavení a afekce. Síla vizuálního. Událost setkání. Přerušování řádu, stereotypního pohybu, distance a přiblížení:

„Nesourodá směs, kterou vystavují na odívání tři výlohy holešovického bazaru, jako by byla obrazem tohoto nevědomí, projevem imaginujícího nevědomí města, přitom obrazu v pohybu, neboť jeho tvůrkyně, majitelka bazaru, z výloh denně něco ubírá a něco do nich přidává, jak to vyplývá z koloběhu prodeje a koupě“ (Hodrová 2011: 238).

Zastavme se na okamžik u této situace. Chodec, stržený stereotypním pohybem davu, se najednou zastaví a rozhlédne se. Zrak upoutaný nesouvislostí zjevujícího se. Výloha bazaru, která postrádá strukturující princip, řád, nýbrž se v ní odráží věčně v pomíjivém. Pokud takto (v pomíjivém věčně) mluví Baudelaire o módě,¹ je setkání se s výlohou bazaru ještě mnohem trýznivější, či snad dokonce navozuje jistou nevolnost. Jsme totiž „vyrvání“ z naší každodenní zkušenosti pohybu a těla je inhibováno zátiším tvořeným předměty ledabyle naskládanými vedle sebe, jež (paradoxně) vytvářejí jistou narativní syntax: „*Toto svérázné, dílo v pohybu nezanimá, když je z něj nějaká věc vyňata a jiná do něj přidána*“ (tam.: 239). Podobnou zkuše-

nost má Hodrová i s obchodem v Týnské ulici, v jehož „*vnitřku-doupěti se mísí věci všeho druhu, předměty nevalné umělecké hodnoty, ba přímo kýče s haraburdím a všelijakou veteší. „Bric-à-brac“, francouzský onomatopoeický výraz nejasného původu, by mohl označovat kompoziční postup, a na něm založenou poetiku, jež z věcí a významů, povstávajících, sdružujících se a zase mizejících, vytváří působivý dynamický celek*“ (tam.: 239).

Výloha jako zátiší. „Vanitas“; ono pomíjení, kdy na nás naléhá fakticita našeho „zde“ a toho, že ono „zde“ na nás klade určité nároky. Tato zkušenost ruší princip pohybu ve městě, který je založen na jisté časoprostorové symetrii. Zkušenost s bytím, s promluvou, která mizí, ale zároveň je vždy přítomná – výloha.

Nejenom díky tomu zakoušíme před výlohou úzkost² či nevolnost. Jedná se totiž také o motiv přiblížení se a distance. Hledím na výlohu, předměty ve mně vyvolávají představy, proudící obrazy, které se navzájem prostupují až tak, že jen velice těžko rozeznávám, co je realita, co vzpomínka a co imaginativní obraz (srovnej Bergson 2003).³ Multiplicita obrazů. Jsem mezi předměty, jsem „v předmětech“, naprosté přiblížení se, splynutí. Ovšem ukazuje se, že toto přiblížení (splynutí) je jen zdánlivé; lépe řečeno imaginativní, a nikoli tělesné. Předměty jsou totiž za sklem. Výloha nutně vytváří dojem hloubky – možnost „vkročit“ do jejího obsahu, dalo by se dokonce říct do jejích „útroby“; sklo nám jako neprostupná hradba brání. Sklo značí distanci „mne“ a předmětu, značí jistou rozkolísanost pohledu: prostoupení překážky/skla a nemožnost se obsahu dotknout; nelze s ním mít haptickou zkušenost (pokud stojíme venku na ulici), ale pouze optickou. Klam pohledu.

Jakmile si tuto distanci uvědomíme, narazíme na další fenomén, který se nás přímo dotýká. Vždyť výloha nejenže ukazuje své vlastní útroby, které jsou v tomto smyslu povrchem, ale zrcadlí také tělo toho, kdo pohledem prozkoumává vystavené předměty.

Chodec, nyní již zastavený, tak naráží sám na sebe, je postaven před sebe sama, před svou materialitu. V setkání se s výlohou se manifestuje základní lidská zkušenost: „*Tělo vnímáme jako vzpřímené, zatímco prostor kolem jako obrácený. Vše, čeho se dotkneme, v nás vyvolává původní vizuální obrazy, ale scéna, kterou přímo vidíme, je obrácená. Tuto zkušenost doprovázejí pocity závratě a žaludeční nevolnosti*“ (Veselý 2008: 7). Již jsem podotkl, že u výlohy nám odpadá právě moment dotyku. Nemůžeme se dotknout hloubky, která je jen iluzorní, nýbrž vždy zůstáváme na povrchu, který je podroben pohledu. A zároveň se zde zrcadlí tělo hledícího. Od iluzorní hloubky k sobě samému: původ nevolnosti.

Maki a moderní město

Japonský architekt Fumihiko Maki ve své knize *Nurturing Dreams* říká, že jeho hlavními tématy jsou současné město a moderní filosofie architektury (Maki 2008: 3). U architektury hraje základní roli pohled a zkušenost: „*There is no more concerned observer of changing society than the urban designer*“ (tam.: 44). Architekt pozoruje, pohybuje se ve městě. Zkušeností je v tomto ohledu zásadní zkušenost dětská: „*Experiences in youth tend to leave a more powerful impression, because they are unanticipated and without parallel*“ (tam.: 10). Těžko v této větě nerozeznat Baudelaireovy poznámky o dětství (stejně tak jako poznámky Benjaminovy; občas je u Benjaminu velice složité určit, co je již jeho postřeh, a nikoli postřeh

1 „*Krásu tvoří jednak věčný a neměnný element, jehož podíl se určuje nesmírně těžce, a pak element relativní, nahodilý, jímž může být at už střídavě nebo najednou například doba, móda, morálka nebo vášeň*“ (Baudelaire 1968: 589).

2 Úzkostí zde mám na mysli základní „naladěnost“, jak je představena v Heideggerově fundamentální ontologii (Heidegger 2008).

3 Pro lepší ilustrativnost vždy hovořím v první osobě jednotného čísla, pokud se jedná o afektivní zkušenost; jakmile od „tohoto zde“ odstoupím, přecházím do první osoby plurálu.

Baudelairův): „Dítě vidí všechno jako nové; je stále opojené“ (Baudelaire 1968: 593). Podle Baudelaira génius se snaží hledat právě opojné stavy dětství, zvědavosti.

Pro Makiho je zkušenost v dětství signifikantní. A to ve dvou ohledech: jednak s ohledem na město, o kterém mluví jako o prostoru, kde zakouší odcizení (Maki 2008: 3), a za druhé s ohledem na prostor soukromý; setkání se s velmi specifickým ustrojením domu: „*The several white houses I happened to encounter therefore made a vivid impression, even though I was only a child at the time. It was not simply that they were white. There was something liberating and magical about them*“ (tamt.: 10).

Zkušenost s městským prostorem je u Makiho dialektická. Jakkoli cítí městský prostor jako prostor odcizení, je jím neustále fascinován. Jako chodec, jako pozorovatel. Právě proto jsem chtěl explikovat prvotní situaci zastavení se, zkušenosti s jinakostí, s ne-rádem, s pomíjením, ve kterém se ukazuje něco nadčasového. Chtěl jsem ukázat specifickou fascinaci tím, co se zjevuje, a zároveň pocit nevolnosti, který nutně přichází. Prvotním impulzem byl prožitek města (Tokia), jak jej Maki popisuje: „*One could stand on the street and see into the inner depths of many merchant houses. One smelled food, heard dogs barking and women making things, and at times caught a glimpse of some pale, consumptive woman sitting up in her futon in a back room. Such incidents all reinforced the alien character of the city. Unlike a village, Tokyo was an endless series of overlapping scenes, and I could even imagine a frontier starting just beyond my vision. It was not so much a physical world as a world of the imagination, a world that could expand at any time in new directions*“ (tamt.: 82).

Na následujících stranách se snažím o domyšlení povahy moderního města v intencích Makiho. Pokusím se vytyčit pojetí veřejného prostoru jako prostoru, kde dochází k setkání s jinakostí, neboli prostor, kde hrozí odcizení, ztráta sebe sama. Jako kontrast potom stavím sféru domácího obydlí; doupěte, kde je vše známé.

Vzpomínka a význam

Vraťme se ještě na okamžik k naší výchozí situaci. Nutně nám totiž připomíná Benjaminovy poznámky. V krátké studii *Paříž, hlavní město devatenáctého století* (Benjamin 1979: 67–78) píše o roli pasáží jako emblému syntézy umění a obchodu. Asi jen těžko zdůraznit roli ornamentu, o kterém se Loos či Ruskin⁴ vyjadřují nadměrně negativně. Loos a jeho racionalistické puritánství tvrdí, že ornament představuje děsivé plýtvání peněží a časem, které by bylo třeba vynaložit na prospěšnější účely (Harries 2011: 41). Loos moderní dobu spojuje s efektivní výrobou a „*pokrok kultury systematicky zprošťuje předmět za předmětem nutnosti nést ornament*“ (tamt.: 42). Chce se říct vlastně to, že (eklektická) dekorace 19. století je dekadentní z toho důvodu, že připojuje estetický objekt ke stavbě, která by mohla bez problémů existovat bez tohoto dodatku (tamt.: 66).

V určitém smyslu zde lze dohledat i aluzi na barokní architekturu, která směřuje vždy k rozbouření formy (Vojvodík 2008). V tomto ohledu píše Maki: „*In the Baroque period, boulevards with splendid vistas were laid in cities. These boulevards created new – one might say painterly – landscapes; but at the time, they were expressions of authority intended to benefit a privileged class. Most citizens still lived in the remains of*

medieval cities cloven by those boulevards. Cities began to have multiple meanings for the first time, and the gap between meaning and form widened, heralding the end of the city as pure form“ (Maki 2008: 91). Mnohost významů.

Podle Benjaminova moderní město zrodilo flanéry a pohyb v davu je plně zautomatizován. Ovšem naše zkušenost, mám na mysli zkušenost, kterou jsem ilustroval na příkladu Daniely Hodrové, je odlišná od Benjaminova flanéra. Hodrová se vytrhne z davu a stojí před objektem fascinace. Dav kolem ní plyne, ovšem ona sama má pocit osamocení.

Setkání se s něčím, co nás naprosto vytrhne z našeho každodenního automatického pohybu, který je typický pro moderní město (jak dále uvidíme), může nastat několika způsoby. Přichází mi na mysl Proustovy poznámky o paměti v souvislosti s madlenkou namočenou do čaje: „*Namočil jsem sušenku do šálku s čajem a v okamžiku, kdy jsem ji vložil do úst a ucítil na patře její rozměklou, čajem prosáklou chuť, ucítil jsem zmatek ... když tu otrěsené hrady mé paměti náhle povolily a do mého vědomí proudem vtrhla léta, strávená v onom venkovském domě*“ (Proust 1996: 5–6). Do této „kategorie“ se dle mého názoru dá zařadit také ono prodlévání před výlohou. Tuto roli však nemusí hrát jen výloha, nýbrž i nedopalek odhozený na ulici či klopýtnutí. V návaznosti na Makiho můžeme dodat, že město je sítí významů, multiplícitou významů a každý chodec město píše a čte: vytváří tak své vlastní město; hledá znaky (Hodrová 2006; Maki 2008: 85–88 a zejména 90–95).

Fumihiko Maki také mluví o svém vlastním městě, o symbolech, o znacích, které jsou utvářeny specifickou zkušeností; o pohledu a pohybu ve městě. Makiho fascinace městem.

Přítomnost pohledu

Stojíme na ulici fascinováni. Musíme dodat, že ulice není jen „*prostor prorazený mezi domy, který má spojuvat jeden bod ve městě s nějakým jiným*“, jak píše Didi-Huberman (Didi-Huberman 2009: 54), ale také magií prahu či vnitřností. Ulice je živoucí, pohyblivé, komplexní „*dialektické místo*“, které nás jednak může vést, ale také dezorientovat, „*schopné prezentovat se našim pohledům v zorném úhlu budování nebo naopak bourání*“ (tamt.: 54).⁵

K dialektice ulice se vrátím později, stejně tak k živoucímu a pohyblivému místu. V tomto okamžiku pro nás je důležité, že ulice není tedy jen čarou, která rýhuje prostor, ale sama manifestuje dění, neustálou změnu a intenzitu. Proto lze jen velice těžko určit přičinu zasažení, inhibování.

Stojíme na cestě a jsme vystaveni pohledu, stejně jako se ulice vystavuje našemu pohledu. Již jsem zmínil důležitost senzitivity těla. Pohled zde zastává význačné postavení, vždyť slepci mají základní orientaci v prostoru roztržštěnou; musí se orientovat podle jiného paradigmatu:

„*Pochopil jsem, že mezi mnou a ostatními lidmi je jeden velmi důležitý rozdíl. Zatímco já jsem s nimi mohl navázat kontakt hmatem a sluchem, oni se se mnou spojovali prostřednictvím neznámého smyslu, který mne zcela obklopoval, dokonce i zdálky na mne působil, sledoval mne a prostupoval skrze mne a jako by mě držel ve své moci od rána do noci. Jaká to byla zvláštní síla, již jsem byl vystaven proti své vůli a kterou jsem sám vůči nikomu nemohl použít? To ve mně vyvolávalo stud a ztěžovalo mi navazování vztahu. Cítil jsem závist. Zdálo se*

4 Ruskinova reflexe moderní architektury, jakož i pohybu v moderním městě je velice zajímavá; v našem případě píše o ornamentu: „*Další podivnou a zkázonosnou tendencí současnosti je výzdoba nádraží. Pokud někde na světě existuje místo, kde lidem není dána ona umírněnost a schopnost rozlišování, jež jsou nutně k nahlížení krásy, je to zde. Nádraží, toť*

chrám nepohodlí, a chce-li nám stavitel prokázat laskavost, pak jedině tím, že nám co nejjasněji ukáže, jak odtud rychle uniknout. Celý systém železničního cestování je určen pro lidi, kteří spěchají, a proto jim je po daný čas mízerně“ (Ruskin 1974: 117). Rychlost, nevolnost, tělesnost.

5 Jak dále Didi-Huberman dodává, s odvoláním na Maxima Du Campa, Paříž je lepší popisovat ve fyziologických termínech, neboli v termínech orgánů (Didi-Huberman 2009: 66).

mi, že to staví neproniknutelnou stěnu mezi mne a ostatní lidi. Nedobrovolně jsem se začal považovat za výjimečnou bytost, která se musí skrývat, aby mohla žít“ (cituje Veselý 2008: 39).

Neustálá přítomnost pohledu druhého. Pro slepce je velice těžké uniknout dozoru, který by byl byt jen představovaným. Má pocit, že na něj všude někdo hledí. Že je analyzován pohledem, proti kterému se nemůže bránit. Přípomínka Benthamova Panoptikonu s tím rozdílem, že zde neexistuje vůbec žádná vina určená zvenčí. Slepce je vinen sám sebou, svou existencí, ke které patří „být pozorován“. Zbavenost (*sterésis*) zraku s sebou přináší hyperbolizaci dohledu druhého. V tomto okamžiku se dostáváme k druhé možnosti, jak se lze setkat s jinakostí. Pohled Druhého.

Roli pohledu rozebral již Sartre v *Bytí a nicoté*. Sartre zde explikuje situaci, kdy se prochází parkem, naprosto volný, užívá si pohyb sám, pohled sám, efektivitu samu. Vše se ovšem změní, jakmile do parku přijde Druhý. Sartre již není svobodný, nýbrž Druhý je trhlinou v jeho světě, narušuje jeho svět, Sartre je zpochybněn, již není svobodný (Sartre 2006). Je velice signifikantní, že pohled Druhého je zprvu vnímán zády subjektu.

Abych více ilustroval to, co jsem se doposud snažil říct. Dialektickou situaci setkání, afekci tělesnosti a určitou nevolnost subjektu, kdy dochází k narušení každodenní situace při pohybu městem. Český spisovatel Richard Weiner ve svých textech tento fenomén popisuje velice přesně (zároveň je z těchto úryvků naprosto zjevná Weinerova příslušnost k avantgardě: nedůvěra v tradiční koncept mimesis, v racionálně uspořádaný a přehledný svět):

„Houževnatě jdeme hloží, s vůlí soustředěnou klestíme si cestu, páčíme pařezy a rveme šlahouny, a přes hořkost života je nám do zpěvu. A tu pojednou jakoby se otrásl sám základ naší naděje, a ona se tiše sesune v bédnou hromadu, píseň naší jakoby utal, i splaskne napjaté svalstvo a otrocky splihnou paže ... Ale nejděsivější je, že slepci, nedotápeme se toho mrzkého, jež nás překotilo. A to, co zveme svými dohady, jsou cáry chaotického podezření, mračno, které postřehujeme právě tak ve chvíli, kdy již již se rozplývá v nic. Zvrtla nás to vzpomínka nějaká?“ (Weiner 1993: 8)

Weiner, lépe řečeno vypravěč, dále popisuje situaci, kdy na něj v divadle hledí nějaké oči, jen bulvy vystupují, obličej je „smazaný“. Děs. A zároveň výzva ke sblížení. Vždyť proč se anonymní oči davu dívají právě na něj? Tyto oči poté vypravěč několikrát zahlédne v centru prahy (na Můstku), ovšem vždy jen jako efemérní moment při pohybu městem. Nakonec se s oním člověkem setká. Příběh končí tím, že vypravěč má pocit „neobyčejného“. Myslím, že je zde vyjádřeno vše.

Pohyb v davu, ono zaklesnutí, krátké zamyšlení se, která nás z davu vytrhne, ale nevíme, kvůli čemu se tak stalo. A zároveň až maniackální vystavenost pohledu druhých. Co se stane, pokud bychom se chtěli dopátrat tohoto pohledu, příčiny tohoto setkání?

Ne nadarmo Baudelaire vyzdvihuje, kromě jiného, povídku Edgara Allana Poea nazvanou *Muž davu*. Rekonvalescent pozoruje přes okno kavárny pohyb davu: „Nedávno vyvázl z přítmi smrti a se slastí vdechuje pach všech zárodků a výparů života; protože už málem všechno zapomněl, vzpomíná a chce se vášnivě rozpomenout na všechno. Nakonec se rozběhne davem za neznámým, jehož tvář zhlédnutá v mžiku oka ho fascinovala. Zvědavost se stala osudnou, nedolatelnou vášní“ (Baudelai-

re 1968: 593). Je to velice efektní: jako by se v pohybu města ukazovala podstata pomíjení. Vždyť právě zaujetí něčím, co je efemérní, co se skrze povrch ukazuje jako záblesk, či dokonce vůně – prožitek sám (Petříček 2011: 41–58).

Dialektika ulice

To všechno jsou momenty, kdy lze mluvit o odcizení ve městě. K těmto setkáním dochází bytostně ve veřejné sféře města. Nutno dodat, jak tvrdí také Maki, že koncept veřejné sféry nelze odvozovat od antické polis. Podle Arendtové se antická polis dělila na dvě sféry: sféru domácí a sféru veřejnou. V soukromé sféře vládne přísná hierarchie, pán je vlastníkem celého hospodářství (*oikos*) a má absolutní slovo nade všemi. Ve sféře soukromé má hlavní slovo práce, která je však zajišťována otroky. Veřejná sféra je naproti tomu sférou rovných občanů, každý má právo vystoupit z řady a přednést svůj návrh, pomocí řeči prosadit svůj názor, veřejná sféra je místem, kde může vzniknout politika. Nikoli jen politika, je to sféra, která je bytostně bezpříznaková (Arendtová 2007). Toto pojetí stručně recipuje i Maki,⁶ ovšem dodává, že moderní město tuto distinkci nemůže přijmout, protože povaha moderního veřejného prostoru má s antikou jen velice málo (téměř nic) společného, a to proto, že moderní společnost je založena na pozdější strukturální přeměně společnosti (Habermas 2000). Maki je v pojetí města zároveň mnohem blíže Bachtinovi, který tvrdí, že město je vystavěno na mnohohlasí (pouliční křik), je bytostně polyfonické (Bachtin 2007). Maki totiž píše, že ve městě existuje mnoho různých „*group languages*“ (Maki 2008: 118), a právě proto je síť města bytostně mnohovýznamová.

V tomto je město častým tématem filosofů. Descartes v *Rozpravě o metodě* píše, že město, které je vystavěno jedním architektem, vyznačuje jasnost a přehlednost, na rozdíl od toho, které je postaveno architekty mnohými (Descartes 1992). Nutno dodat, že tato tendence zrýhovat prostor je lidskou přirozeností. Descartovské pojetí člověka jakožto pána a vlastníka přírody, jehož pozice je založena na jasné a zřetelné evidenci sebe sama, vede ve svém důsledku k disciplinaci přírody, k její matematizovatelnosti: „*Příroda vcelku je převedena na univerzum matematicky formulovaných prvků a vztahů v kauzálních souvislostech a stejným způsobem je formalizován i pohyb*“ (Petříček 1997: 53).

Descartes, jako jeden ze strůjčů moderního pojetí vědy, stojí na začátku krize moderní vědy, jak ji pojímá Husserl. Podle Husserla věda (Husserl 1996), i přes své úspěchy, se konec konců odvrací od existenciální situace člověka. Exaktnost a objektivita nemá hloubku, neukazuje smysl toho, co se nám ukazuje, jen abstraktnuje. Rýhuje.

Stejně tak Eliade popisuje (Eliade 1993), jak každý neobydlený prostor musí být „kosmizován“, zrýhován určitým symbolickým aktem (srovnej Maki 2008: 159 či citaci o bulvárech v barokní éře).

Zdá se ale nekoncepční přijít s koncepcí hladkého a rýhovaného? Tato distinkce pochází od G. Deleuzeho a F. Guattariho. Podle nich hladký a rýhovaný prostor nemají tutéž povahu (jeden je prostorem kočovným, druhý prostorem usadilým), ale zároveň oba existují jen jako směs obou: „*Hladký prostor je neustále překládán, křížován do rýhovaného prostoru, rýhovaný prostor je pořád přenášen, navracen do hladkého prostoru. V prvním případě organizujeme dokonce i poušť;*

6 „In European society, the public domain has always been recognized as the antithesis of the private domain. In the ancient Greek city, citizens lived in quite simple shelters, and they were encouraged to spend the day in public spaces, particularly the agora. In early modern times, the aristocracy and the bourgeoisie enjoyed public privileges, and with the arrival of

the mass society, urban spaces became open to all. However, this dichotomy in urban organization between public and private remained a basic principle of urban form. Noll's well-known drawing of Rome clearly expressed that idea. Architecture, too, was divided into public architecture and private architecture. Private buildings consisted mostly of vernacular hou-

sing, and only public buildings had a strong symbolic quality“ (Maki 2008: 122).

ve druhém se naopak poušt šíří a rozrůstá; a obojí probíhá zároveň“ (Deleuze, Guattari 2010: 542) ... „rýhované je to, co přetíná stálé a proměnlivé, co uspořádává a řadí rozdílné formy ... Hladké je neustálá změna, kontinuální vývoj formy“ (tam.: 546). V rýhovaném prostoru jsou body, linie a plochy, ale linie a dráhy mají tendenci být podřízeny bodům (tam.: 547). „Hladký prostor je konstruovaný lokálními operacemi se změnami směru ... Je to prostor afektů spíše než vlastností ... Tělo bez orgánů místo organismu a organizace ... Proto hladký prostor obsahuje intenzity, větry, hluky, síly a vlastnosti, zvukové a taktilní síly, jako je tomu v poušti, stepi nebo ledu“ (tam.: 547).

V rámci těchto prostorů existují také dva odlišné pohyby: „Jeden, který rýhuje hladké, a druhý, který hladké rekonstruuje na základě rýhovaného“ (tam.: 549). Jde tedy o problematiku bytí v prostoru, problematiku cestování: „Cestovat hladce nebo rýhovaně, myslet stejně. Ale vždy jsou tu přechody od jednoho k druhému, přeměny jednoho ve druhé, převrácení. Cestovat hladce je veskrze stávání se, obtížné a nejisté“ (tam.: 551).

Tento krátký exkurz nám umožní vrátit se k ulici jako výchozímu bodu. Město ve své ideality výtvor čistě racionality, rýhuje prostor, ulice geometricky prostor segmentují. Le Corbusierovy návrhy (Maki 2008: 50; Maki mluví o jisté použitelnosti megastruktur) jsou vlastně strukturujícím principem *par excellence*. Jednotlivé bloky, které se dotýkají země na nezbytných místech a které jsou lehce přesouvatelné. Minimum pohybu. Stálost. Idealita. Geometrická produkce. Čistá architektura. Vězení.

Ulice má dialektickou funkci. Umožňuje rýhovat prostor, ale zároveň se v něm děje určitá intenzita, prostor „taktilních sil“, jinakosti, změny, dis-organizace. Na jedné straně strojovitost. Na předměstí ve Spojených státech nejsou chodníky určeny na chození, což Makiho jako architekta, jenž vychází ze zkušenosti chodce, značně frustruje, jsou jen okrasou pro silnice/ulice plné projíždějících aut: „In America, the car is seen more as a flexible extension of the house. For an American, the house, the garage, the road, and the freeway are metaphorically a linked extension of his body“ (tam.: 103). Předměstí jsou plná malých nezávislých buněk, které se nesetkávají s jinakostí (auto je extenzí domova). Jako kontrapunkt staví Maki japonské myšlení: „In Japan, the automobile is often said to be a private space that offers freedom from life in a cramped apartment“ (tam.: 102). Ačkoli je i zde automobil osobním prostorem, umožňuje únik z každodennosti.

Zajímavou zkušenost s automobilem v Americe popisuje také Adorno: „Kdo z řidičů nikdy nepocítil touhu využít čiru sílu svého motoru a vymýt ze silnice chodce, děti, cyklisty, všechnu tu havěť?“ (Adorno 2009).

Je to vlastně symptomatičké. Snaha zničit veřejnou sféru, udělat z ní sféru soukromou. Nesetkávat se s jinakostí, vymanit se z rizika. Město jako prostor odcizení neustále vybízí k tomuto jednání, k zahlazení nevyrovnaností. Kam se má člověk uchýlit z prostředí, kde se cítí ohrožen, nebo přinejlepším schován v davu?

Domov a závěr

Použit jako přechod od sféry odcizení ke sféře důvěrného známého teritoria Wesselmannova popartová díla a Segalovy plastiky se zdá být na první pohled neopatrné. Doufám však, že se nám lépe osvětlí směřování textu.

Začneme Segalem. Ve svém *Oknu do restaurace I* z roku 1967 představuje každodenní situaci města. Jedna lidská postava sedí za prosklenou výlohou na židli u kulatého stolu, zvenčí druhá postava na opačném pólu než první postava v pohybu a ruce v kapsách. Postavy jsou odděleny již zmíněnou prosklenou výlohou. Absolutní bezvztáznost, i když jsou si fyzicky velice blízké. Gesta každodenní, strojově mechanická. Průměrnost, každodennost. Nepřítomnost dotyku. Chlad. Typický prožitek moderního města.

Naproti Wesselmannův *Interiér 3* z roku 1963 má poněkud jiné vyznění. Lednice. Vedle polička. Na ní dvě piva. Malé rádio. Hodiny. Světlo. Petr Rezek interpretuje Wesselmannova díla jakožto ukazující vytržení ze souvislosti, kdy se vyjevuje, že smysl věcí je dán poukazy a divák nahlíží na věci v jejich příručnosti (Rezek 2010: 16). Heideggerovská tematika této úvahy je zřejmá. Věc nám vystupuje jako něco „mezi“: „I malé dítě se může naučit pojmenovávat věci a nerozumět jim; pop-art ale neukazuje takováto pojmenování, nýbrž souvislosti poukazů, jež konstituují smysl“ (tam.: 16). Rezek zmiňuje něco velice důležitého. Vždyť u pop-artu, ukazujícího věci každodenní potřeby a spotřeby, se cítíme jaksi doma. Když nám ukazují lednici, máme pocit známého, smysl se již konstituoval, cítíme se ve sféře známého. Smysl, v tomto ohledu je v mém vlastním teritoriu smysl vždy dán a je vždy pro mě. Věci mne oslovují ze své souvislosti a známosti. Jsem s nimi obeznámen. Jak píše Maki: „One's territory – consisting of home, the area around the home, and scattered places at some distance from the home – has not become larger today, though the relationship to that territory may have become deeper“ (Maki 2008: 92).

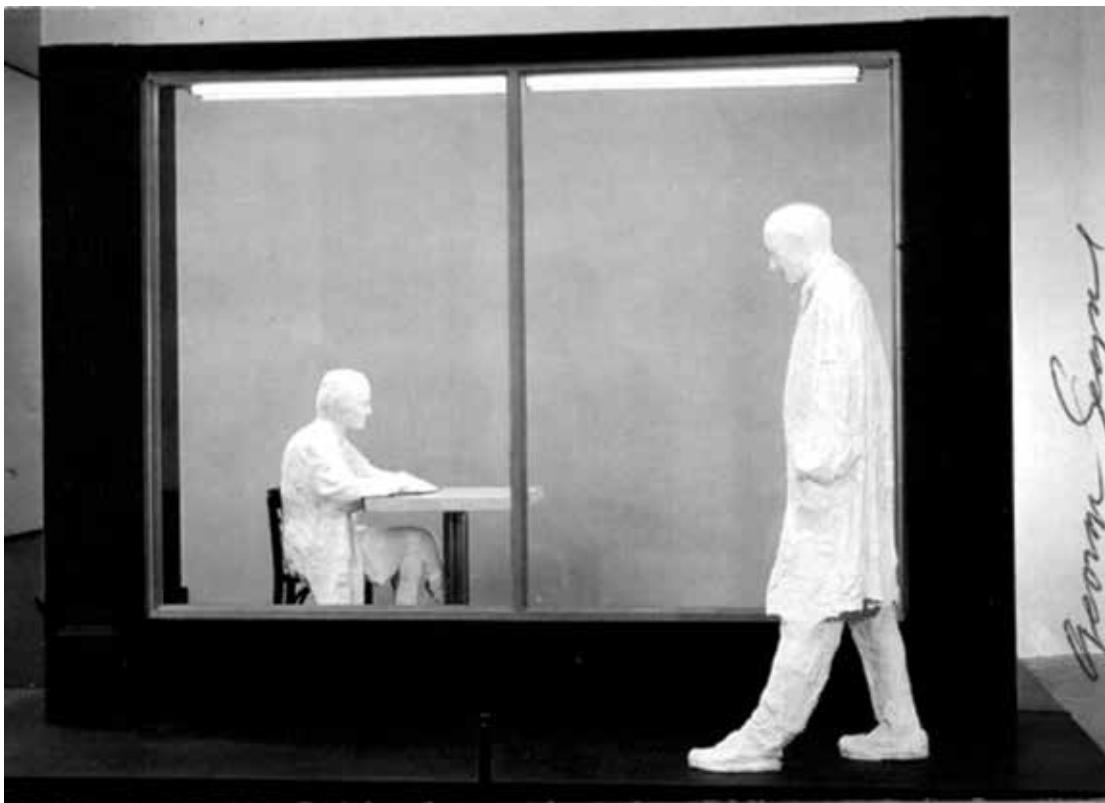
Domov je sféra mého každodenního obeznámení. Domov je konstituován jednotlivými motivy, které jsou pro mne zásadní. Pokud například mluví Petr Rezek na jiném místě o zádech jako „proto-stěně“ (Rezek: 2009), dávají tyto úvahy velice dobrý smysl v kontextu domova. Sedíme zády ke zdi, choulíme se ke zdi. A zároveň na záda, pokud jsme ve městě, dopadá pohled druhých.

Pokud se totiž ještě naposledy obrátíme k Daniele Hodrové, zjistíme, že prostor domova má význam poukazu: „Roh a kout do sebe zapadají, jeden bez druhého je nemožný, jsou to dva aspekty téhož: roh v sobě uvnitř tají kout, kout je zvnějšku tvořen rohem. ... Přebývá-li člověk uvnitř a vnímá tento prostor jako bezpečný, jako útočiště, domov, pak vše, co se nalézá vně a právě i roh, kterým dům vyčnívá, trčí do světa svou hranou jako před lodí, se nehledě na fyzickou blízkost jeví jako cizí, jiné. Opustit bezpečí pokoje (nomen omen) znamená vydat se na nejistou cestu do světa představovaného ulicí, městem“ (Hodrová 2011: 315).

Uvnitř jako to, co je mi známé, kde jsem „doma“. Město jako nejistota. Kontrapunkt jistoty a odcizení.

Bc. Martin Charvát

Autor je studentem magisterského studia na katedře elektronické kultury a sémiotiky FHS UK. Zabývá se literární teorií a filosofií 20. století, zejména fenomenologií a poststrukturalismem.

George Segal, The restaurant window I, 1967

Literatura

- ADORNO, Theodor W.
2009 *Minima moralia*, přel. M. Ritter (Praha: Academia)
- ARENDTOVÁ, Hannah
2007 *Vita activa*, přel. J. Lusk (Praha: Oikoymenh)
- BACHTIN, Michail Michajlovič
2007 *François Rabelais a lidová kultura středověku a renesance*, přel. J. Kolár (Praha: Argo)
- BAUDELAIRE, Charles
1968 *Úvahy o některých současnících*, přel. J. Fialová, A. a H. Kroupovi, J. Pokorný, V. Smetanová, J. Vladislav (Praha: Odeon)
- BENJAMIN, Walter
1979 Paříž, hlavní město devatenáctého století, in idem, *Dílo a jeho zdroj*, přel. V. Saudková (Praha: Odeon), s. 67–78
- DELEUZE, Gilles, GUATTARI, Félix
2010 *Tisíc plošin*, přel. M. C. Caporale (Praha: Herrmann & synové)
- DESCARTES, René
1992 *Rozprava o metodě*, přel. V. Szathmáryová-Vlčková (Praha: Nakladatelství Svoboda)
- DIDI-HUBERMAN, Georges
2009 *Ninfa moderna*, přel. J. Fulka (Praha: Fra)
- ELIADE, Mircea
1993 *Mýtus o věčném návratu*, přel. E. Streibingerová (Praha: Oikoymenh)
- HABERMAS, Jürgen
2000 *Strukturální přeměna veřejnosti*, přel. A. Bakešová a J. Velek (Praha: Filosofía)
- HARRIES, Karsten
2011 *Etická funkce architektury*, přel. M. Pokorný (Praha: Arbor vitae)
- HEIDEGGER, Martin
2008 *Bytí a čas*, přel. I. Chvatík, P. Kouba, M. Petříček a J. Němec (Praha: Oikoymenh)
- HODROVÁ, Daniela
2011 *Chvála schoulení* (Praha: Malvern)
- HUSSERL, Edmund
1996 *Krise evropských věd a transcendentální fenomenologie*, přel. O. Kuba (Praha: Academia)
- MAKI, Fumihiko
2008 *Nurturing Dreams* (Cambridge, MA: The MIT Press)
- PETŘÍČEK, Miroslav
1997 *Úvod do současné filosofie* (Praha: Herrmann a synové)
2011 Esej jako metoda, in idem (ed.), *Moderní svět v zrcadle literatury a filosofie* (Praha: Herrmann a synové), s. 41–57
- PROUST, Marcel
1996 *Eseje. Zamyšlení nad Sainte-Beuvenem*, přel. V. Dvořáková (Praha: Votobia)
- REZEK, Petr
2009 *Architektonika a protoarchitektura* (Praha: Filosofía)
2010 *Tělo, věc a skutečnost* (Praha: Ztichlá klika)
- RUSKIN, John
1974 *The Seven Lamps of Architecture* (New York: The Noonday Press)
- SARTRE, Jean-Paul
2006 *Bytí a nicota*, přel. O. Kuba (Praha: Oikoymenh)
- VESELÝ, Dalibor
2008 *Architektura ve věku rozdělené reprezentace*, přel. P. Kratochvíl (Praha: Academia)
- VOJVODÍK, Josef
2008 *Povrch, skrytost, ambivalence* (Praha: Argo)
- WEINER, RICHARD
1993 *Škleb* (Praha: Argo)

Sportovní areál Blanice-Vodňany

Jednokolová anonymní veřejná
projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Vodňany

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu řešení úprav Sportovního areálu Blanice. Místo stavby se nachází v lokalitě Blanice v severní části města. Záměrem vyhlašovatele je především rekonstruovat a rozšířit stávající víceúčelový objekt restaurace, šaten a ubytovny.

Termín konání soutěže: 31. 1.–29. 3. 2013

Porota: Karel Burda, Milan Němeček, Radek Dragoun, Libor Monhart, Jan Rampich;
náhradníci: Tomáš Bednařík, Martin Malec
Počet odevzdaných návrhů: 9

Ceny a odměny celkem: 175 tis. Kč

1. cena (50 tis. Kč): Juraj Calaj, spolupráce: Vítězslav Danda, Ivan Boroš, Lenka Míková, Kateřina Blahutová
 2. cena (35 tis. Kč): Josef Kubát, Romana Bedrunková, účastník: Jan Trávníček
 3. cena (20 tis. Kč): Eugen Řehoř, Jitka Pucandlová, Stanislava Gregorová, Štěpán Řehoř, Vít Šimek
- Odměna (15 tis. Kč): Jan Vrbka/The Büro/
architekti Brno, spoluautor: Juan Carlos Giraldo,
spolupráce: Zbyněk Zavřel, Miloslav Meixner

Hodnocení vítězného návrhu:

Jedná se o kvalitní architektonické řešení bez důrazu na formální prvky – správná kompozice objektu, bezproblémové urbanistické řešení, jasně zónované a přehledné. Výhrady poroty se týkají použití obkladových desek z dřevité vlny s cementovým pojivem a polystyrenem Heratekta C2 031 bez finální úpravy. Podle výrobce tyto desky tvoří ideální podklad pod finální omítky s vysokou pevností a odolností proti nárazu. Právě tato odolnost by byla uživatelem velmi preferována. Porota věří, že autoři zváží použití trvanlivějšího materiálu pro povrchovou úpravu fasád, aniž by to narušilo celkový koncept řešení.

Více informací: www.vodnany.eu

Cena Petra Parláře 2013

11. ročník veřejné ideové urbanisticko-architektonické soutěže

Vyhlašovatel: Společnost Petra Parláře, o. p. s.

Předmětem soutěže byla ideová urbanisticko-architektonická řešení veřejných prostranství měst Sokolov a Police nad Metují.

Termín konání soutěže: 28. 2.–24. 4. 2013

Porota: Jiří Škop, Karel Jakobec, Tomáš Hradečný, Alena Korandová, Jan Sedlák, Eva Špačková, Tomáš Vích;
náhradníci: Viktor Vlach, Petra Němečková, Eva Brandová

Počet odevzdaných návrhů: 4

Ceny a odměny celkem: 240 tis. Kč

1. cena (110 tis. Kč): Martin Rosa, Kamil Mrva, Kamil Mrva Architects, Kopřivnice
2. cena: neudělena
3. cena (50 tis. Kč): ASMM, Alexandr Skalický, Náchod

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh úpravy náměstí Budovatelů v Sokolově vynívá na první pohled čistě a jednoduše. Využívá základní výrazové prostředky vycházející z původní kompozice prostoru náměstí. Z původního čtvercového rastru dlažby vychází veškerá geometrie prostoru. Rozšířením chodníků a úpravou komunikací a potřebných parkovacích míst získávají chodci na náměstí lepší podmínky pro každodenní užívání prostoru. Odstranění parkování a průjezdu před Hornickým domem v čele náměstí a rozšíření vstupního schodiště pomáhá zdůraznit pozici dominantní stavby z 20. let a zároveň přirozeně vytváří stupňovité hlediště i scénu pro slavnostní i všední chvíle. Nové stromy zjemňují velkoryse dimenzovaný prostor a společně s novostavbou objektu v jižní hraně náměstí vytvářejí příležitosti pro zastavení a odpočinek. Výtvarná úroveň všech navrhovaných prvků rozhodne o kvalitě výsledku. Úspěch realizace bude záležet na precizním provedení všech detailů, které mohou místu dodat osobitost a soudobost.

Více informací: www.cenapp.cz

Města bez smogu

2. ročník architektonické soutěže

Vyhlašovatel: společnost Českomoravský cement, a. s.
Předmětem soutěže bylo vytvoření návrhu objektu, který bude vyrobený z betonu, pro jehož výrobu bylo využito cementu s fotokatalytickými vlastnostmi, a betonový objekt tak využívá technologii TX Active.

Termín konání soutěže: 1. 3.–22. 4. 2013

Porota: Jan Hrozek, Ludvík Grym, Markéta Veselá, Pavel Jura, Petra Gescheidtová; náhradníci:

Václav Kocián, Miroslav Příkopa

Počet odevzdaných návrhů: 94

Ceny a odměny celkem: 85 tis. Kč

1. cena (50 tis. Kč): STERADIÁN – Viktorie Prokopová

2. cena (20 tis. Kč): ANEMONE – Petr Strakoš

3. cena (10 tis. Kč): BUSSTOJECT –

Ivo Jelínek, Markéta Jáňová

2× mimořádná cena poroty (2 tis. Kč):

Holubi – David Šmíd

Falling cubes – František Novák

Cena generálního ředitele (5 tis. Kč):

BikeBench – Marek Šimai

Cena portálu TZB-info.cz (3 tis. Kč):

Strom života – Marek Hubáček

Cena společnosti Českomoravský beton (3 tis. Kč):

Časoměrná fontána – Jan Brejcha

Cena veřejnosti: 5thAVE/aloe vera –

Jakub Frolík, Michael Kohout

Hodnocení vítězného návrhu:

Dobře zpracovaný prvek mobiliáře jako svítidla. Zásadní kvalitou tohoto projektu je reálné provedení, snadná prefabrikace i možnost širokého uplatnění ve veřejném prostoru. Jednoduchý koncept svítidla – sloup se zemním svítidlem, výstupky na těle sloupu s proměnlivým průměrem (entazí), využívající odrazných ploch jako druhotných zářičů-reflektorů. Zemní svítidlo „objímá“ patu sloupu – díky tomu je sloup odlehčený, levitující. Pro osvětlení 6 m vysokého sloupu je nutné počítat se směrovými zářiči, výška přibližně 4 m se jeví reálnější. Poměrně bezproblémovou realizovatelnost obohacuje možnost variací, a to jak tvaru sloupu, tak „výčnělků“. Rozhodně stojí za výrobu prototypu.

Více informací: www.bezsmogu.cz

Vzdělávací a návštěvnické centrum Podhůra

Jednokolová anonymní architektonická projektová soutěž

Vyhlašovatel: Město Chrudim a Městské lesy Chrudim, spol. s r. o.

Předmětem soutěže bylo zpracování návrhu urbanistického, architektonického, provozního, dispozičního, konstrukčního a technického řešení stavby Vzdělávacího a návštěvnického centra Podhůra jako tzv. vstupní brány do Železných hor, parkoviště a vymezení plochy pro venkovní expozici včetně částí pevně spojených se stavbou a orientačního rozmístění interiérového vybavení.

Termín konání soutěže: 2. 4.–15. 5. 2013

Porota: Radek Kolařík, Josef Smola, Michal Fišer, Miroslav Tejkl, Marek Janatka; náhradníci: Lenka Zídková, Petr Řezníček, Zdeněk Odvárka, Daniel Smutek, Vlastimil Peřina
Počet odevzdaných návrhů: 27

Ceny a odměny celkem: 150 tis. Kč

1. cena (100 tis. Kč): Lukáš Pavlík, Tomáš Med

2× 3. cena (25 tis. Kč):

Eugen Řehoř

Petr Macek, Jakub Sedmík

Hodnocení vítězného návrhu:

Silný a přesvědčivý koncept. Lineární uspořádání, nízká silueta, podtržená pásovým výkladem, soudobý architektonický výraz, zároveň pokora a úcta vůči území, do něhož novostavba vstupuje. Ustoupení od hranice lesa umožňuje umístění parkingů v nerušící poloze a dostatek solárních zisků pro jižní průčelí. Práce dominuje holistickým přístupem, kdy je energetický koncept přirozenou součástí vtipné, ekonomické a prostorově úsporné dispozice a nápaditého architektonického i konstrukčního řešení. Moderní dřevostavba s nosnou konstrukcí panelů z vrstveného dřeva, se strukturou přiznanou do interiéru, kvalitně izolovanou, je dobrým předpokladem naplnění pasivního standardu, při preferovaném využití OZE. Investiční náklady jsou reálné a odpovídají limitům zadání. Návrh jednoznačně nejlépe vyhověl požadavkům vyhlašovatele, byl oceněn první cenou.

Více informací: www.chrudim.eu

Územní plán města Klatovy – ideový návrh

Jednokolová veřejná ideová
urbanistická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Město Klatovy

Předmětem soutěže o návrh bylo zpracování ideje základní územně prostorové strategie a osobité koncepce rozvoje potenciálu celého správního území města Klatovy (19 katastrálních území a 26 částí obce) včetně koncepce uspořádání krajiny, a to s přihlednutím k postavení města v širším územním kontextu.

Termín konání soutěže: 29. 10. 2012–28. 1. 2013

Porota: Jan Jehlík, Jiří Plos, Jan Sedlák, Miroslava Břízová, Rudolf Salvetr, Václav Chroust, Jiří

Štancl; náhradníci: Michal Kohout, Pavel Hnilička,

Ivan Plicka, Eva Brandová, Pavel Boublík

Počet odevzdaných návrhů: 9

Ceny a odměny celkem: 550 tis. Kč

1. cena (250 tis. Kč): Aulík Fišer architekti, s. r. o. / Jakub Fišer, Lucie Kirovová, Petra Skalická, Antonín Žizkovský
 2. cena (150 tis. Kč): Atelier Charvát, s. r. o. / Vladimír Charvát, Martin Pospíšil
 3. cena (100 tis. Kč): Michal Dvořák, Ivan Gogolák, Lukáš Grasse, Pavel Grasse
- Odměna (50 tis. Kč): Roman Koucký architektonická kancelář, s. r. o. / Šárka Malá, Petr Štěpánek, Libor Kábrt

Hodnocení vítězného návrhu:

Porota oceňuje, že návrh přichází s jasnou strategií rozvoje města v souvislosti s dopravním řešením; v této souvislosti porota kladně hodnotí, že návrh předkládá tento rozvoj v postupných, logických etapách. Odvedení dopravy z centra města využívá návrh založení velkorysého městského prostoru – zeleného prstence kolem historického jádra města. Návrh k tomuto jasně vymezenému středu města navrhuje dvě výrazné tangenty: zelenou severojižní osu města podél Drnového potoka a transformační osu města – komunikaci, představující iniciační vstup do území mezi zelenou osou města a železnicí. Porota oceňuje i schopnost této transformační osy města přenést dopravní zátěž (včetně tranzitní dopravy) do doby, než bude vybudován východní obchvat města. Takto pojatá transformační osa města je – v kontextu ostatních soutěžních návrhů – výjimečnou myšlenkou. Reálnost trasování této tangenty je však nutno podrobněji prověřit. Návrh správně považuje za problematický (neakceptovatelný) jihozápadní obchvat města, především z důvodu vzájemného vztahu města a krajiny; vztah města

k volné krajině, která jej obklopuje, je v návrhu solidním způsobem popsán. Návrh předpokládá postupné (v etapách) využívání zastavitelných ploch: nejprve předpokládá využití vnitřních rezerv struktury města (volných, případně k transformaci určených parcel ve vnitřní části města). V této souvislosti porota konstatuje, že tento princip, přesvědčivě popsáný v textové části návrhu, nedošel již tak přesvědčivého vyjádření v části grafické.

Více informací: www.klatovy.cz

Domy na míru

Veřejná anonymní architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Haas Fertigbau Chanovice, s. r. o.,
a vydavatelství HomeDeco SMP, a. s.

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu rodinného domu ve dvou soutěžních kategoriích – Bydlení pro každého a Exkluzivní bydlení.

Termín: 4. 12. 2012–25. 1. 2013

Porota: Jan Želený, Petr Zavadil, Petr Zuk, Eva Jiříčková, David Vávra, Petr Suske, Josef Smola, Petr Kuklík, Jitka Beránková;

náhradníci: Jan Ramplich, Tomáš Klanc, Jindřich Zítka

Počet odevzdaných návrhů: 34 v kategorii Bydlení pro každého a 21 v kategorii Exkluzivní bydlení

Ceny a odměny celkem: 40 tis. Kč a opakující se licenční poplatek

Kategorie Bydlení pro každého:

1. cena (15 tis. Kč, zařazení návrhu do stavebního programu společnosti HAAS FERTIGBAU CHANOVICE, v případě přijaté poptávky k realizaci vítězného návrhu licenční smlouva, odměna za poskytnutí licence bude rozdělena na jednorázový licenční poplatek ve výši 25 tis. Kč a dále opakující se licenční poplatek ve výši 0,3 % ze základní ceníkové ceny bez DPH příslušného rodinného domu za každou opakovanou realizaci): Rastislav Straňák, Anita Stanková

2x zvláštní odměna (návrh na zařazení tohoto oceněného návrhu do stavebního programu společnosti Haas Fertigbau Chanovice, s. r. o.):

→ Lena Trpělková, Robert Gallo

→ Pavel Černý

Pochvala návrhu: Martin Poláček,

Štěpán Jablonský, Jan Jaroš

Kategorie Exkluzivní bydlení: ceny nebyly uděleny

Hodnocení vítězného návrhu:

Vítězný návrh nejlépe vystihuje většinu hodnotících kritérií zadavatele soutěže. Klasický archetyp dvoupodlažního domu na půdorysu obdélníku s poměrem stran 1:2, se sedlovou střechou o sklonu 45 stupňů, odkazuje na historicky funkční hmotové řešení. Geometrická hravost fasád je bez diskuse zvládnutá s jasnou filozofií a designem. Vnitřní dispoziční řešení nese tradiční formu bez inovace a dovoluje úpravy v odstranění drobných chyb bez vazby na změnu exteriéru. Jednoduchost geometrie fasád dovoluje variabilnost v materiálovém pojetí bez porušení autorova konceptu. Možné solitérní i skupinové umístění stavby vystihuje univerzálnost, opakovatelnost a flexibilitu. Kompaktnost hmot objektu v daném měřítku ponese nízké náklady na provoz s vysokou efektivitou.

Více informací: www.haas-fertigbau.cz

Husův dům v Kostnici

Jednokolová veřejná ideová
architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel: Husitské muzeum v Táboře

Předmětem soutěže byl koncept celkové architektonicko-výtvarného a grafického řešení nové stálé expozice v Husově domě v Kostnici (SRN), návrh podrobného řešení na příkladu místností č. 1 a 3, tj. prostorů A, C a G dle konceptu scénáře expozice, a návrh souvisejících prvků.

Termín konání soutěže: 30. 11. 2012–15. 2. 2013

Porota: Jan Kalivoda, Jakub Smrčka, Blanka Zilynská, Eva Doležalová, Jan Rokyt, Zuzana Brychtová Horecká, Petr Janda, Vít Vlnas, Jaroslav Šebek, Šárka Steinová, Jan Kerel; náhradníci: Jan Adámek, Daniel Abazid

Počet odevzdaných návrhů: 10

Ceny a odměny celkem: 107,5 tis. Kč

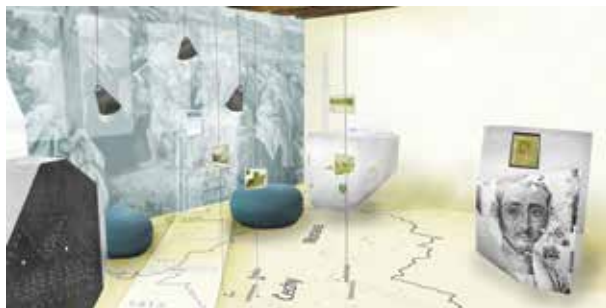
1. cena: neudělena

2× 2. cena (40 tis. Kč):

→ Monika Čermáková, Dita Mrázková, Iveta Čermáková

→ Jiří Šerek

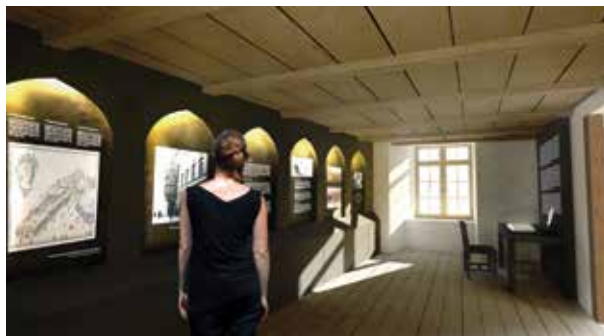
3. cena (27,5 tis. Kč): Josef Hlavatý, Lenka Hlavatá

Hodnocení poroty

Monika Čermáková, Dita Mrázková, Iveta Čermáková:

Návrh byl porotou kladně hodnocen a oceněn jedním ze dvou udělených druhých míst v soutěži (první místo nebylo uděleno). Nápadité je použití textilií před okny, prolínání motivu časové osy celou výstavou. Intenzivně výtvarně využívá existující hrzdění stěn, a to i v zpracovaném vizuálním stylu. Trojrozměrný motiv stylizovaných balvanů

jako nositelů prostorového účinku je působivý. Negativním prvkem návrhu je soustředění informačního obsahu expozice do oblasti podlahy (potištěné mapami a dalšími informacemi) a do výše využitelné pouze dětským návštěvníkem, ačkoliv jsou v této zóně umístěny prvky scénáře určené pro dospělé diváky. Potlačuje informativní význam textů drobným písmem ve prospěch estetiky celku.

Hodnocení poroty (Jiří Šerek):

Návrh byl porotou kladně hodnocen a oceněn jedním ze dvou udělených druhých míst v soutěži (první místo nebylo uděleno). Ze všech předložených návrhů nejvíce respektuje předložený scénář a seriózně se zabývá návrhem osvětlení expozice. Zajímavé je jeho horizontální barevné členění ploch na stěnách. Prvek baldachýnů nad vitrínami v první místnosti expozice byl hodnocen rozpačitě. Námitky byly i proti příliš tmavému prostorovému dojmu místností a proti použití podlahových stupňů v některých z nich, což by rozměr místností expozice pravděpodobně nedovolil. Úskalím návrhu je absence jasně rozpoznatelné identity s rizikem zaměnitelnosti expozice. Architektonické řešení působí dojmem kvalitní aplikace již hotového, univerzálního řešení a v rámci některých prostor hraničí až s charakterem standardizovaného mobiliáře.

Více informací: www.husitskemuzeum.cz/view.php?navezclanku=soutez-o-navrh-na-vytvarne-reseni-nove-stale-expozice-v-husove-dome-v-kostnici&cisloclanku=2012110012

ThinkArch

Soutěžní architektonická přehlídka
pro studenty a architekty do 40 let

Vyhlašovatel: Centrum české architektury

Přehlídka takových návrhů a příkladů realizací staveb, které vykazují prvky udržitelnosti, efektivnějšího využití materiálů a energie a zároveň kladou důraz na zvýšení kvality prostředí.

Termín konání soutěže: 1. 10.–1. 12. 2012

Porota: Jiří Pelcl, Vladimír Krátký, Roman Brychta, Tomáš Velemínský, Patrik Minks; náhradníci: David Mareš, Petr Suske

Počet odevzdaných návrhů: 101 v kategorii

Studenti a 41 v kategorii Architekti do 40 let

Ceny a odměny celkem: 150 tis. Kč + 50 tis. Kč na cestu

Kategorie Architekti do 40 let:

1. cena (35 tis. Kč): Vladimír Balda, Jiří Jandourek

– Rekonstrukce náměstí ve Frydlantu

2. cena (25 tis. Kč): studio LABOR 13/ Albert Pražák

– Konceptuální objekt, Matrelík, Verneřice

3. cena (15 tis. Kč): Studio Raketoplán / Mjolk architekti / Pavel Nalezený, Jan Mach, Jan Vondrák – Dům v Levíně
Kategorie Studenti:

1. cena (35 tis. Kč): Stanislav Pech –
Visuté zahrady Šporkovy v Kuksu
2. cena (25 tis. Kč): Viktória Mravčáková
– Střešní nadstavba na objektu kavárny
v hamburské čtvrti St. Georg
3. cena (15 tis. Kč): Jan Tůma – 2:real
Autodesk Award (50 tis. Kč): Miroslav
Stach, Jana Pavelcová

Hodnocení poroty

Vladimír Balda, Jiří Jandourek – Rekonstrukce náměstí
ve Frýdlantu:

Porotci u této realizace ocenili zejména kultivovanost a velkorysost řešení a rozsah úkolu. Práci vnímají jako čistou, s přehledným dělením prostoru a plochy. Práce podporuje funkčnost náměstí. Design městského mobiliáře mohl být v detailech střízlivější, avšak vzhledem k historickému kontextu města nijak neruší. Ocenili také, že jde o realizovaný projekt. Ve zpracování soutěžního návrhu porota postrádá dokumentaci původního stavu náměstí.

Hodnocení poroty

Stanislav Pech – Visuté zahrady Šporkovy v Kuksu:

Porota oceňuje zpracování formy teras, které je obnovou původního místa a dává mu novou náplň. Oceňuje také, že nedochází k masivnímu zastavování svahu protilehlého k významné architektuře hospitálu s kaplí. Jde o důstojný a svým způsobem krajinářský protipól architektury hospitálu, ze kterého je možné v klidu sledovat věčné světlo v kryptě.

Více informací: www.thinkarch.cz

Památník letcům 1939–1945, České Budějovice

Jednokolová anonymní veřejná projektová
výtvarná a architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice
Předmětem soutěže bylo zpracování návrhu Památníku
letcům 1939–1945, který má vzniknout ve veřejném prostoru
Senovážného náměstí na zelené ploše před hlavní poštou.

Termín konání soutěže: 9. 11. 2012–18. 1. 2013

Porota: Tomáš Bouzek, Miroslav Irra, Vladimír Vopalecký,
Petr Heteša, Hana Urbancová, Michal Škoda, Jan
Ambrůz; náhradníci: Jiří Záborský, Filip Dubský

Počet odevzdaných návrhů: 64

Ceny a odměny celkem: 130 tis. Kč

1. cena: neudělena
2. cena (50 tis. Kč): Eugen Řehoř, Jitka
Pucandlová, Štěpán Řehoř, Vít Šimek
- 2x 3. cena (40 tis. Kč):
→ Michal Nohejl, Pavel Jahelka
→ Daniela Fenclová, Marek Nosek,
Josef Odvárka, David Fryml

Hodnocení poroty

Eugen Řehoř, Jitka Pucandlová, Štěpán Řehoř, Vít Šimek:

Návrh je silným zástupcem současného směru myšlení po výtvarné i architektonické stránce. Jako jeden z mála pracuje s místem komplexně a nabízí poměrně jasně flexibilní urbanistické řešení. Hodnota myšlenky je podporována tradičními výrazovými nástroji v zapojení současných technologií a materiálů. Spornější je otázka výsledné realizace ve všech bodech návrhu a porota navrhuje zvážení změn a přepracování některých principů v další fázi. Kupříkladu nahrazení vodního prvku a řezový poměr plastiky. Návrh je graficky na nejvyšší úrovni spolu se současnými vyjadřovacími prostředky – pomocí jednoduchých piktogramů: IDEA-URBANISMUS-FORMA-VÝZNAM-OBSAH. Porota zde velmi oceňuje práci těmito jednoduchými prostředky v silném celku.

Více informací: www.c-budejovice.cz

BRICK AWARD 2012–2013: Cihla v 21. století

8. ročník soutěžní přehlídky realizovaných staveb a rekonstrukcí staveb, v jejichž konstrukci byly převážně použity cihly a cihlové systémy

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Přehlídka se vyhlašuje pro dokončené stavby.

Termín konání soutěžní přehlídky: 25. 4. 2012–4. 4. 2013

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková;

náhradníci: Ladislav Brett, František Kulhánek

Počet odevzdaných návrhů: 40

Ceny a odměny celkem: 225 tis. Kč

Hlavní cena BRICK AWARD Dům roku 2013 (100 tis. Kč):

Pavel Míček, Pavel Míček Architects – Rodinný dům Zlín-Nivy

Zvláštní cena JAGA Media (15 tis. Kč): Alena Bezpalcová a Tomáš Bezpalec – Rekonstrukce rodinného domu v Hrončticích

Cena ČKAIT stavbyvedoucímů za provedení stavby (25 tis. Kč): Adam Rujbr, Adam Rujbr Architects, s. r. o., realizace: Algon, a. s., Divize Cheb, Metrostav, a. s., Divize 9, stavbyvedoucí: Luboš Červenka (Algon), Karel Hes (Metrostav) – Rekonstrukce a dostavba Kulturního domu v Chebu

2x zvláštní cena CSI a programu POROTHERM DŮM Wienerberger za kvalitní provedení stavby v rámci programu PDW (20 tis. Kč):

→ Tomáš Bindr, Jan Zelinka, Atelier 38, realizace: Slezské stavby Opava, s. r. o., Ipos Opava, s. r. o. – Rodinný dům ve Slavkově u Opavy

→ Martin Beránek, Jan Švestka, realizace: Montis Plus, spol. s r. o. – Dům ve Slaném

Zvláštní ocenění GRŘ společnosti Wienerberger (20 tis. Kč): Pavel Hraba, Ondřej Meloun, Atelier EIS – Bytový dům Sluneční terasy v Českých Budějovicích

Cena časopisu Stavebnictví – Cena veřejnosti ve výši 25 tis. Kč – neudělena

2x mimo soutěž (7,5 tis. Kč):

→ Atelier Polách&Bravenec, Jan Polách, Robert Bravenec – Atriový rodinný dům v Nemilanech u Olomouce

→ Alice Michálková, Pavel Pospíšil, STUDIO PRAK – Dostavba hotelu ARIGONE v Olomouci

Hodnocení vítězného návrhu:

Autor velmi citlivě reaguje na terén pozemku, orientaci ke světovým stranám, atraktivitu výhledu. Konstrukce akcentuje dispoziční variabilitu vnitřního prostoru díky

posuvným stěnám a závěsům. Jednoduché výrazové prostředky, střídmost v architektonickém, konstrukčním i materiálovém řešení jsou základními atributy projektu. Porota oceňuje též grafickou prezentaci stavby.

Více informací: www.komunikace-pr.cz

POROTHERM DŮM 2012–2013 na téma: Viladům v intravilánu obce

14. ročník veřejné anonymní soutěže architektonických studií

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Předmětem soutěže Viladům v intravilánu obce byly architektonické studie viladomů na vymezeném pozemku, tvořícím součást zastavěného území obce.

Termín konání soutěže: 25. 4.–10. 12. 2012

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková;

náhradníci: Ladislav Brett, František Kulhánek

Počet odevzdaných návrhů: 54

Ceny a odměny celkem: 155 tis. Kč

Hlavní cena POROTHERM DŮM 2013 –

Viladům v intravilánu obce (75 tis. Kč):

Barbora Pinčíková a Martin Svoboda

Zvláštní cena Státního fondu rozvoje bydlení

(50 tis. Kč): Gabriela Blažková a Veronika Dobešová

Zvláštní cena Vydavatelství Business Media CZ

(30 tis. Kč): Gabriela Blažková a Veronika Dobešová

Hodnocení vítězného návrhu:

Projekt v principu stavebnice jednotek-bytů otáčením se kolem vertikálního komunikačního jádra racionálně reaguje na orientaci ke světovým stranám a citlivě využívá bezprostřední okolí. Až triviálně se opakující dispozice nabízejí jednak komfort kontaktu s přirozeným prostředím – výhledy, řešením vložených teras, jednak dostatečnou míru soukromí. Včetně plošných standardů místností nabídkou venkovních ploch a variabilitou jednoznačně splňují současné nároky na bydlení. Objekt svým hmotovým i materiálovým řešením přesvědčivě deklaruje přívětivost obytné funkce. V návrhu je použito systému POROTHERM nejen v základní struktuře, ale řeší i povrchy fasád.

Více informací: www.komunikace-pr.cz

Památník aviatika Jana Kašpara, Pardubice

Jednokolová veřejná výtvarná
a architektonická projektová soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Pardubice

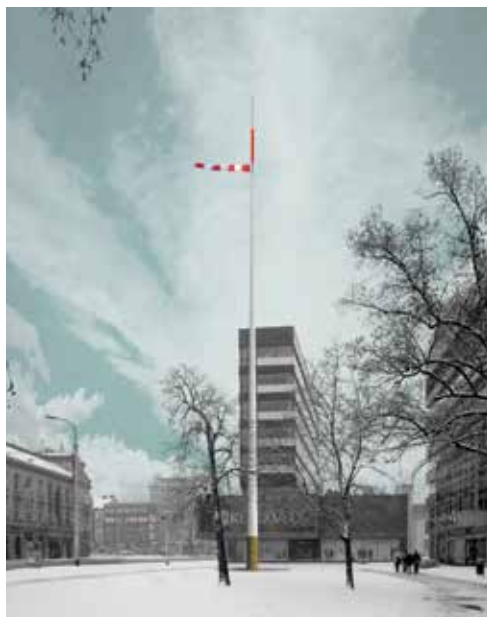
Předmětem soutěže bylo zpracování návrhu výtvarně architektonického řešení památníku aviatika Jana Kašpara ve vymezeném prostoru v západní části třídy Míru v prostoru vedle objektu Magnum I. (bývalého objektu hotelu Veselka).

Termín konání soutěže: 23. 1.–2. 4. 2013

Porota: Štěpánka Fraňková, Eva Perrová, Jaroslav Menšík, Milan Košař, Jaromír Walter, Irena Králová, Ondřej Císlar, Vojtěch Míča, František R. Václavík; náhradníci: Miroslav Rubeš, Karolína Koupalová, Radmila Fingerová
Počet odevzdaných návrhů: 47

Ceny a odměny celkem: 310 tis. Kč

1. cena (120 tis. Kč): Petr Pinkas
 2. cena (90 tis. Kč): František Bálek, Lukáš Obršál, Dagmar Bodláková, Tomáš Kačerovský
 3. cena (50 tis. Kč): Jitka Skalická, Tomáš Rýdl, Matěj Jakoubek
- Odměna (20 tis. Kč): Michal Gabriel
2× odměna (15 tis. Kč):
→ Rudolf Muller, Petr Kadaňka
→ Pavel Hošek, Jaroslav Hošek

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh přesvědčivou formou splňuje zadání soutěže. Urbanisticky jednoznačně situovaný symbol ovládá nejen předprostor před Magnem, ale je patrný i z dálkových pohledů. Materiálově čisté řešení umocňuje lapidární výraz objektu. Porota oceňuje čisté zpracování detailu, včetně využití ušlechtilých materiálů v parteru. Ukazatel větru, který připomíná začátky letectví, bude svým pohybem ve větru vytvářet nejen vizuální, ale i zvukový dojem. Porota doporučuje tento návrh k realizaci.

Více informací: www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-hlavniho-architekta/verejna-jednokolova-vytvarna-a-architektonicka-soutez-na-zpracovani-navrhu-pamatniku-aviatika-jana-kaspara/

Active House Award 2012/2013

2. ročník jednokolové soutěže
studentských prací

Vyhlašovatel: Velux Česká republika, s. r. o., Velux Slovensko, spol. s r. o.

Předmětem soutěže bylo zpracování objektu v aktivním standardu, kdy aktivní standard je definován: kvalitou vnitřního prostředí, ohleduplností k životnímu prostředí a energetickou efektivitou, a to ve dvou vyhlášených kategoriích – Novostavby a Rekonstrukce.

Termín konání soutěže: 31. 12. 2012–15. 5. 2013

Porota: Juri Troy, Ondřej Hofmeister, Martin Jančok, Lone Feifer, Klára Bukolská; náhradník: Jiří Hirš

Počet odevzdaných návrhů: 17 (v kategorii Novostavby 14, v kategorii Rekonstrukce 3)

Ceny a odměny celkem: 2× 45 000 Kč / 1800 EUR + dvoudenní exkurze do Kodaně, Dánsko + 60 000 Kč / 2400 EUR

Kategorie Novostavby:

1. cena (45 tis. Kč / 1800 EUR + exkurze do Kodaně, Dánsko): Inventura archetypu – Norbert Obršál, FA VUT Brno
2. cena (20 tis. Kč / 800 EUR): Country Houses – Juraj Kačenka, Eva Bírová, FA VUT Brno

Kategorie Rekonstrukce:

1. cena (45 tis. Kč / 1800 EUR + exkurze do Kodaně, Dánsko): Za humny – Jaroslav Matoušek, Adam Michna, FA VUT Brno
- Zvláštní cena poroty (25 tis. Kč / 1000 EUR):
RAW Restaurant – Ivana Linderová, Barbora Látalová, Eva Čápková, Michaela Lietavová, FA VUT Brno a FA STU Bratislava

4× uznání poroty:

- Cohousing Vinoř – Eva Eisenreichová, Tomáš Eckschlager, FSv ČVUT Praha
- Cohousing Vinoř – Patrik Janoušek, FA ČVUT Praha
- Gro[w]ing House – Michaela Smolková, Fakulta stavební STU Bratislava
- Štěpánovský špalíček – Vojtěch Šedý, FSv ČVUT Praha

Hodnocení vítězného návrhu v kategorii Novostavby:

Porota ocenila citlivé zapojení nových (staronových) hmot do stávající struktury vesnice. V rámci přemýšlení o udržitelném a příjemném bydlení představuje zvolená forma kombinace bydlení a práce zajímavé řešení. Pokud budeme sledovat osobní uhlíkovou stopu, pak toto řešení s minimalizací dopravy a sdíleným bydlením je funkční koncept. Porota ocenila poloveřejný prostor společného dvora jak z pohledu urbanistického řešení, tak jako sociální moment. Z pohledu výrazu architektonického řešení jde

o budovu se skromným výrazem, současně však vytváří prostředí s vysokým uživatelským komfortem jak v interiéru, tak exteriéru. Naplnění požadavku na aktivní standard bylo dosaženo ve všech hodnocených parametrech.

Hodnocení vítězného návrhu v kategorii Rekonstrukce:

Porota ocenila koncept využití stávajícího zemědělského objektu na objekt pro bydlení a práci z domova. Výsledné řešení má velmi vysokou estetickou hodnotu. Autorům se podařilo do stávající obálky vetknout oddělené prostory pro práci i bydlení. Přestože si objekt ponechal tradiční výraz i formu, nabízí obyvatelům současné bydlení s vysokým komfortem z pohledu množství denního světla, výhledu i prostoru. Autoři se zabývali také otázkou recyklovatelnosti nových konstrukcí i možností samozásobitelsví v rámci místa. Tato forma revitalizace umožňuje získat komfort moderního samostatného domu v zahradě/krajině bez záboru orné půdy.

Více informací: www.velux.cz a www.velux.sk

Územní plán Mělníku

Jednokolová veřejná
ideová urbanistická
soutěž

Vyhlašovatel: Město Mělník

Sekretář soutěže: Ing. Slavomír Vecko,
úsek rozvoje, nám. Míru 51, 276 01
Mělník, tel./fax: 315 635 359, e-mail:
s.vecko@melnik.cz

Předmětem soutěže o návrh je
zpracování základní strategie
a koncepce územního rozvoje celého
správního území města Mělník včetně
koncepce uspořádání krajiny a řešení
širších vazeb.

Porota: Jiří Poláček, Rudolf Wiszczor,
Petr Starčevič, Aleš Burian, Ctirad
Mikeš, Milan Schweigstill, Ivan
Hromádka; náhradníci: Jakub Kynčl,
Petr Hruša, Viktor Cemper

Předpokládané ceny a odměny celkem:
440 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
5. 9. 2013

Více informací: www.melnik.cz

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

Pravobřežní mezimostní městský parter v Písku

Jednokolová
veřejná projektová
architektonicko-
výtvarná soutěž

Vyhlašovatel: Město Písek

Sekretář soutěže: Josef Zábbranský,
odbor výstavby a ÚP, MěÚ Písek, Velké
náměstí č. p. 114, 397 19 Písek, tel./fax:
382 330 756/ 382 214 431, e-mail: josef.
zabransky@mupisek.cz

Předmětem soutěže je zpracování
architektonicko-výtvarného řešení
pravobřežního mezimostního
městského parteru v Písku (vyjma
přilehlých objektů) při dodržení daného
upřesňujícího zadání (stavebního
programu), jež je nedílnou přílohou
soutěžních podmínek.

Porota: Jaromír Kročák, Marta Slámová,
Jan Šteflíček, Ondřej Veselý, Tomáš
Franců; náhradníci: Miloslav Šatra,
Tomáš Cendelín

Předpokládané ceny a odměny celkem:
155 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
6. 9. 2013 do 13 hod.

Více informací: www.mesto-pisek.cz

Helika – Dostavba základní školy Roztoky u Prahy

5. ročník architektonické soutěže HELIKA pro vysokoškolské studenty architektonických oborů

Vyhlašovatel: HELIKA, a. s.
Sekretář soutěže: Marketingové oddělení ve spolupráci s architektonickým ateliérem společnosti HELIKA, a. s., Kateřina Kmínková, tel.: +420 733 677 007, 281 097 427, e-mail: katerina.kminkova@helika.cz

Předmětem soutěže je architektonický návrh dostavby budovy základní školy Roztoky (Praha-západ), Školní náměstí 470, 252 63 Roztoky. Budova školy realizovaná v roce 1932 do dnešního dne čeká na své druhé, jižní křídlo s dalšími učebnami, tělocvičnou a gymnastickým sálem (viz stavební program náplně dostavby).

Porota: Vítězslava Rothbauerová, Jan Jakob, Alena Gabalová, Ivana Hanzlíková, Vladimír Kružík; náhradníci: Tomáš Lapka, Pavel Šlegl

Předpokládané ceny a odměny celkem: 75 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: do 30. 9. 2013

Více informací: www.helika.cz

Kasárna Jičín

Dvoukolová veřejná projektová architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Město Jičín
Sekretář soutěže: Eva Vogeltanzová, Žižkovo nám. 18, 506 01 Jičín, tel./fax: 493 545 480, e-mail: vogeltanzova@mujicin.cz

Předmětem soutěže je zpracování architektonicko-urbanistického návrhu Kasárna Jičín v rozsahu návrhu umístění staveb v řešeném území, návrhu dopravní a technické infrastruktury a stanovení podmínek pro zástavbu v dotčené ploše včetně návrhu regulace.

Porota: Michal Kuzemský, Antonín Novák, Martin Hilpert, Jiří Liška, Petr Volf; náhradníci poroty: Petr Hamáček, Radek Jiránek, Ludvík Grym

Předpokládané ceny a odměny celkem: 225 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:

17. 6. 2013 do 10 hod. (1. kolo),

7. 10. 2013 do 10 hod. (2. kolo)

Více informací: www.mujicin.cz

Přestavba objektu kina na vícefunkční kulturní zařízení, Planá

Dvoukolová veřejná anonymní projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Planá
Sekretář soutěže: Marie Plešáková, náměstí Svobody 1, 348 15 Planá, tel./fax: 374 752 911, e-mail: podatelna@muplana.cz

Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu na přestavbu objektu kina na vícefunkční kulturní zařízení. Předmětem soutěže je přestavba stávající budovy kina v městě Planá na vícefunkční kulturní centrum, které by sloužilo obyvatelům města k pořádání veřejných i soukromých akcí. Zadavatel soutěže bude stavbu využívat pro:

A. Promítání filmů.

B. Taneční zábavy, koncerty a plesy.

C. Divadelní představení.

D. Přednášky, besedy, zasedání zastupitelstva, předváděcí akce, semináře, konference.

E. Výstavy.

F. Komunitní akce, volnočasové aktivity, tvůrčí dílny pro veřejnost.

Porota: Ludvík Grym, Martina Portyková, Pavel Nutil, Kateřina Melenová, Karel Vrzala; náhradník: Kristina Ullmannová
Předpokládané ceny a odměny celkem: 150 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 21. 6. 2013 do 17 hod. (1. kolo), 30. 8. 2013 do 17 hod. (2. kolo)

Více informací: www.plana.cz/mesto-plana/verejne-zakazky/

Špitálský vrch a kasárna Zlatý vrch v Chebu

Dvoukolová projektová urbanisticko-architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Město Cheb
Sekretář soutěže: Město Cheb, Odbor investiční, Jan Irber, náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, tel./fax: 354 440 529, e-mail: irber@cheb.cz

Předmětem soutěže v 1. kole je zpracování rozvojové vize Špitálského vrchu v Chebu jako území, které se nachází v jedinečném urbánním a přírodním kontextu.

Předmětem soutěže ve 2. kole bude architektonicko-urbanistický návrh

území kasárna Zlatý vrch na podkladě koncepce definované v 1. kole soutěže.
Porota: Pavel Vanoušek, Tomáš Linda, Ján Stempel, Jan Sedlák, Michal Fišer; náhradníci: Václav Zůna, Vlasta Poláčková, Štěpán Špoula
Předpokládané ceny a odměny celkem: 1160 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 10. 6. 2013 (1. kolo), 31. 10. 2013 (2. kolo)

Více informací: www.cheb.cz

Cena nadace PROMĚNY 2013

Dvoukolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Nadace PROMĚNY
Sekretář soutěže: Karla Kuplířová, nadace PROMĚNY, Vinohradská 1511/230, 100 00 Praha 10, tel.: 775 654 345, 277 006 274, e-mail: kuplikova@nadace-promeny.cz
Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu obnovy nábřeží řeky Loučné. Zájmové území leží v historickém centru města Litomyšle, v Městské památkové rezervaci Litomyšl, nachází se v blízkosti historického náměstí.
Porota: Kateřina Vaculová, Radomil Kašpar, Michal Fišer, Lucie Miovská, Antonín Novák; náhradníci: Jitka Přerovská, Zdeňka Vydrová, Karolína Jirkalová
Předpokládané ceny a odměny celkem: 200 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů: 25. 4. 2013 do 14 hod. (1. kolo), 8. 8. 2013 do 14 hod. (2. kolo)
Více informací: www.nadace-promeny.cz

Polyfunkční centrum Strašnic s budovou úřadu MČ Praha 10

Vyhlašovatel: Městská část Praha 10
Předmět soutěže: Zpracování
architektonického návrhu
polyfunkčního centra Strašnic
s budovou úřadu MČ Praha 10.
Předpokládaný termín vyhlášení:
prozatím neuveden

Vytvoření ideové studie lesoparku Rychvald-sídliště

Vyhlašovatel: Město Rychvald
Předmět soutěže: Vytvoření ideové
studie lesoparku Rychvald-sídliště.
Předpokládaný termín vyhlášení:
prozatím neuveden

Areál kampusu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem

Vyhlašovatel: Univerzita Jana
Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Předmět soutěže: Zpracování
prostorového, výtvarného a funkčního
uspořádání areálu kampusu.
Předpokládaný termín vyhlášení:
prozatím neuveden

Zastavitelnost části plochy bydlení Pod Cvrčkovem, Prachatice

Vyhlašovatel: Prachatice
Předmět soutěže: Zpracování ideového
urbanistického návrhu zastavitelnosti
části plochy bydlení Pod Cvrčkovem
v Prachaticích včetně napojení na
okolní dopravní a technickou
infrastrukturu.
Předpokládaný termín vyhlášení:
prozatím neuveden

Nákladové nádraží Praha-Žižkov

Vyhlašovatel: Městská část Praha 3
Předmět soutěže: Urbanistická
soutěž na území nákladového
nádraží Žižkov ve snaze získat
návrhy na uspořádání území.
Předpokládaný termín vyhlášení:
prozatím neuveden

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

14. ročník

27/9 – 18/10 2013

PŘEHLEDKA
DIPLOMOVÝCH
PRACÍ
2013

ČKA, Josefská 34/6, Praha 1
otevřeno po-čet 8-16 h.

Aktuální informace
najdete na www.cka.cc

concept
wiesner hager

reddot design award
winner 2013

macao